IACOBI GRETSERI
SOCIETATIS IESV

INSTITVTIONVM LINGVAE GRAECAE
LIBER SECVNDVS

DE

Recta Partium Orationis conſtructione.

Pro Schola Humanitatis.

ANTVERPIAE,
EX OFFICINA IOACH. TROGNAESII,
M. D. XCIX.

INDEX CAPITVM
HVIVS LIBRI.

CAPVT I.

DE CONSTRVCTIONE INTRANSITIVA VERBORVM.

VERBVM personale finiti modi antecedit nominatiuus apertè vel occultè eiusdem numeri & personæ. Apertè; ὁ Πλάτων διδάσκει, *Plato docet*. Occultè; τρέχει, *currit*; παίζει, *ludit*; subauditur ἄνθρωπος, *homo*; ἵππος, *equus*; ἔλαφος, *ceruus*; vel aliud simile.

ANNOTAT.

SVBTICETVR *nominatiuus potissimùm in his:* λέγουσι, dicunt; φασὶ, aiunt; μυθολογοῦσι, fabulantur; εἰώθασι, solent; φιλοῦσι, assolent. *& in nonnullis impersonalibus:* ἐβρόντησε, tonuit; ἤστραψε, fulgurauit; *subintelligitur enim* θεὸς, ἡ φύσις, Deus, vel natura. *neque enim naturæ impersonalium omnino repugnat, habere ante se tacitè vel expreßè rectum, vt docet in sua Syntaxi noster Emmanuel; quamuis in regula solius verbi personalis mentio fiat.*

EXCEPTIONES.

I. VERBVM personale finiti modi sæpe non exprimitur. Menand. πλεονεξία μέγιστον ἀνθρώποις

κακόν. *auaritia maximum est mortalibus malum.* Eurip. πᾶν σύντροφον γλυκὺ. *dulce est omne id, cui innutriti sumus.* Subauditur in vtroque exemplo ἐςὶ, vel τυγχάνει, vel ὑπάρχει.

II. VERBVM infinitum, aut oratio infinita, cum articulo generis neutri, agit interdum partes nominatiui. Menand. πολλῶν δὲ μεςόν ἐςι τὸ ζῆν φροντίδων. *molestiis referta vita est plurimis.* τὸ ζῆν pro ἡ ζωὴ, *vita.* Philo. τὸ μὲν μηδὲν συνόλως ἁμαρτάνειν, ἴδιον Θεοῦ. *nihil omnino peccare, proprium est Dei.*

Articulus omittitur aliquando; vt in illo Eccles. 1. ἀρχὴ σοφίας, φοβεῖσθαι τὸν Κύριον. *initium sapientiæ est timere Dominum.*

ANNOTAT.

GRAECI *vtuntur verbo infiniti modi pro omni casu, articulo neutri generis præcedente.* τὸ ζῆν, vita, τοῦ ζῆν. ἀφειδὴς τοῦ ζῆν, prodigus vitæ. τῷ ζῆν, τὸ ζῆν. *Hinc illa apud Latinos.*

Sed pulchrum est digito monstrari, & dicier hic est.

Et, Velle suum cuique est, nec voto viuitur vno.
Et, Scire tuum nihil est. *Horat.* Virtus est vitium fugere.

III. LOCO nominatiui præponitur nonnunquam verbo genitiuus. εἴθε μοι τούτου τοῦ ἀγαθοῦ γένοιτο νῦν, pro τοῦτο τὸ ἀγαθόν. *vtinam mihi bonum hoc obtingat.*

IV. NONNVNQVAM vocatiuus: vt apud Homerum passim, ἱππότα Νέςωρ, pro ἱππότης, *militaris Nestor.* νεφεληγερέτα Ζεὺς, pro νεφεληγερέτης, *Iupiter*

Iupiter nubes congregans. Aliquando viciſſim ponitur nominatiuus pro vocatiuo. Luc. 8. ἡ παῖς ἐγείρου. *puella ſurge.* Homer.

ἠέλιος θ' ὃς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις. *Sol qui omnia vides & audis.*

V. INTERDVM ponitur rectus loco aduerbij, ſiue poſtponatur, ſiue anteponatur verbo. εἰσελεύσεται δρομαῖος, ταχύς. *curriculo ingredietur.*

ANNOTAT.

SIMILES *mutationes caſuum ante verbum perſonale inueniuntur apud Latinos. Hinc tritum illud Ciceronis:* Cùm illius temporis mihi in mentem venit, *pro* illud tempus. *& in Verrem*: Fac tibi paternæ legis Aciliæ veniat in mentem, *pro* paterna lex Acilia.

Sunt tamen, qui in ſuprà allato de genitiuo exemplo ſubintelligi velint verbum ἀπολαύω, hoc ſenſu: εἴθε γένοιτό μοι τὸ ἀπολαύειν τούτου τοῦ ἀγαθοῦ. vtinam mihi copia fiat fruendi illo bono.

Accuſatiuus pro recto in illo Pomponij ponitur: Quot lætitias inſperatas mihi irrepſere in ſinum, *pro* lætitiæ inſperatæ. *Vocatiuus pro eodem in illo Perſij:*

Cenſorémve tuum vel quòd trabeate ſalutas, *pro* trabeatus. *Rectus ſæpe apud Latinos in locum vocatiui ſubit. Virgil.*

Corniger Heſperidum fluuius regnator aquarum, *pro* fluuie. *Solent itidē Latini his modis loquendi vti:* Matutinus *vel* veſpertinus hoc faciam, *id eſt,* mane *vel* veſperi: *pro his enim aduerbiis vſurpantur prædicti nominatiui in hac oratione.*

QVAMVIS *autem hæ & similes mutationes casuum ad Enallagen spectent, hîc tamen suppresso Enallages nomine earum explicatio instituenda fuit, vt vno in loco, quæ cuiusque regulæ vis sit & proprietas, perfectè intelligatur. Quia verò non modò circa verbum eiúsque casum, sed etiam circa verbi & casus numerum varietas accidere solet, ideo sequentes addendæ sunt exceptiones.*

VI. NEVTRA pluralis numeri iungunt Attici cum verbis singularibus. παιδία παίζει, τρέχει. *pueri currunt, ludunt.* Diodor. τῷ ἀργυρίῳ ὑποτάσσεται πάντα. *pecuniæ obediunt omnia.* Isocrat. ταῦτα γὰρ στοιχεῖα πρῶτα καὶ μέγιστα τῆς πολιτείας ἐστί. *hæc enim sunt elementa prima & maxima Reipublicæ.*

ANNOTAT.

HAEC *constructio Attica ferè etiam in communem linguam recepta est, quamuis non rarò apud auctores nomina neutra pluralia cum verbo plurali iuncta reperias. Isocrat.* ὀλίγα δὲ κατὰ πάντων εἰπεῖν, ἃ τοῖς ἀκούσασιν ὀργὴν ἀξίαν ἐμποιήσουσι τῶν πεπραγμένων, νεώτερος μὲν ὢν, ἴσως ἐξεῦρον. pauca verò de omnibus dicere, quæ auditores ira inflammarent, potuissem forté si iunior essem. *Thucyd.* ἐπιθυμίᾳ μὲν ἐλάχιστα, προνοίᾳ δὲ πλεῖστα κατορθοῦνται. cupiditate paucissima, plurima verò prouidentia bene geruntur.

VII. QVOD Attici in neutris, idem sibi permittunt nonnunquam alij in masculinis & fœmininis, maximè poëtæ. Pind.

—μελιγάρυες ὕμνοι ὑστέρων ἀρχαὶ λόγων τέλλεται,

pro τέλλονται. *hymni dulcisoni sunt laudis posterioris principia.* Hesiod. τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαὶ, pro ἦσαν.

huius

huius erant tria capita. Eurip. ἐνῆν δ' ὑφανταὶ γράμμασιν τοιαίδ' ὑφαί. *inerant autem (ei vesti* vel *tapeti) intextæ picturis tales texturæ.* Arist. λέγω δὲ ἀρχὰς ἐν ἑκάστῳ γένει ταύτας, ἃς ὅτι ἐστὶ μὴ ἐνδέχεται δεῖξαι. *dico autem principia in vnoquoque genere illa, quæ quod sint demonstrare non licet.*

VIII. VIDENTVR etiam huc ſpectare illæ loquendi formæ. ἔστιν οἵτινες τρέχουσιν· οὐκ ἔστιν οἵτινες τρέχουσιν. *ſunt qui currant: non ſunt qui currant.* Plato in Minoe: πολλῶν γὰρ ὄντων ἀνθρώπων καὶ Ἑλλήνων καὶ Βαρβάρων, οὐκ ἔστιν οἵτινες ἀπέχονται συμποσίων ἢ Κρῆτες. *cùm enim multi ſint homines & Græci & Barbari, non ſunt qui à ſympoſiis abſtineant præter Cretes.*

ANNOTAT.

IN *his & ſimilibus locutionibus iungitur verbum ſingulare* ἐστὶ *cum plurali nomine. Neque Latinè reddi poſſunt niſi numero multitudinis. Non enim rectè dixeris:* Non eſt qui abſtineant à ſympoſiis & epulis, *ſed,* Non eſt qui abſtineat.

CAETERVM *Pindari Græcus interpres in Hym.* 11. *Olymp. ita ſcribit:* Σημείωσαι ἐνταῦθα τὸ τέλλεται. οὐδεὶς γὰρ οὔτε τῶν προγενεστέρων, οὔτε τῶν ἔπειτα ἐν τοῖς ἀρσενικοῖς ἢ θηλυκοῖς ὀνόμασι τῷ ἑνικῷ ἀντὶ πληθυντικοῦ ἐχρήσατο, ὥσπερ οὗτος. Nota hîc verbum τέλλεται. Nullus enim neque antiquorum neque recentiorum vſus eſt, ſicut iſte, numero ſingulari pro plurali in nominibus maſculinis & fœmininis. *Hinc, vt nouitatem hanc effugiat, refert ipſe verbum* τέλλεται *à* τέλλομαι, orior, *ad ſequentem nominatiuum* πιστὸν ὅρκιον, *hoc ordine:* οἱ μελίγαρυες ὕμνοι

ἀρχαὶ καὶ προφάσεις τῶν ὑστέρων ὑπὲρ αὐτοῦ λόγων, καὶ πιστὸν ὅρκιον τέλλεται ταῖς μεγάλαις αὐτοῦ ἀρεταῖς. *Hinc etiam ad testimonia ex Hesiodo & Euripide allata, diceret ipse,* ἦν *&* ἐνῆν, *non esse singularis, sed pluralis numeri per syncopen : qualis syncope est in illo versu Hesiodi lib. 1.* ἔργ. καὶ ἡμερ.

τοῖς ἦν χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκεοι δέτε οἶκοι.

His erant ænea arma, æneæque domus.

Vbi interpres Hesiod. τὸ ἦν, *ait,* ἀντὶ τὸ ἦσαν, ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ. ἦν δὲ ἀμφὶ πλεκτοικλίμακες. καὶ ἀπὸ τούτου γίνεται κατὰ συγκοπὴν τῆς, σα, συλλαβῆς. *Sed tamen allatum ex Aristotele exemplum clarum est. Planè autem discrepant Græci à Latinis in hac nominum neutrorum cum singulari verbo syntaxi.*

NOMINA *collectiua, quæ à Græcis* περιληπτικὰ *dicuntur, & quæ voce quidem* ἑνικὰ *& singularia, sensu autem* πληθυντικὰ *sunt, & præterea nonnulla partitiua, consultò hîc præterimus; licet enim cum suo verbo in numero non conueniant, id tamen Græcis cum Latinis commune est. Virgil.* Pars in frusta secant. *Homer.* ὡς φάσαν ἡ πληθύς. sic locuta est multitudo. *Pausan.* τὸ ἔθνος τὸ Αἰτωλικὸν ἀπέστειλαν. Gens Aetolica miserunt. *Lucian.* μηδὲν ἅτερος θατέρῳ λέγοντες ἀκόλουθον, ἀλλὰ μαχόμενα πάντα, ὅμως πείθεσθαί με ἠξίουν καὶ πρὸς τὸν αὐτοῦ λόγον ἕκαστος ὑπάγειν ἐπειρῶντο. cùm nihil alter alteri consentaneum diceret, sed omnino pugnantia, nihilominus persuadere mihi volebant, & ad suam quisque rationem me ducere conabantur. *Vide Emmanuelem in scholiis regulæ communis de nominatiuo & verbo, adiectiuo & substantiuo.*

IX. NOMINA Dualia postulant verbum eiusdem numeri. ἄμφω τρέχετον, *ambo currunt:* δύο παίζετον, *duo ludunt.* Aristoph. τί φεύγετον; οὐ μενεῖτον; *quid fugitis? non manebitis?*

Sæpe tamen cum verbo plurali construuntur. ἄμφω τρέχουσι, *ambo currunt.* Eurip. ἄμφω δ' ἅμ' ἐξέπνευσαν ἄθλιον βίον. *ambo simul efflauerunt miseram animam.* Aristoph. ἀλλ' ἄνδρε δύο γυναῖκα φεύγομεν μίαν; an duo viri fugimus vnã mulierem?

ANNOTAT.

EADEM *omnino ratio est cùm de duobus sine duali nomine loquimur: coniungi enim possunt cum verbo duali vel plurali:* Σωκράτης καὶ Πλάτων ἔρχεσθον *seu* ἔρχονται. Socrates & Plato veniunt. *Pind. 2. Olymp. plurale iunxit cum verbo duali:* μαθόντες δὲ λαβροὶ παγγλωσίᾳ κόρακες ὥς, ἄκραντα γαρύετον. *pro,* μαθόντες γαρύουσι. qui didicerunt garriunt & nugantur tanquam corui stultè & insipienter multiloquentiæ auidi. *Neque verò curanda est censura Græci interpretis cùm addit:* τὸ δὲ γαρύετον, κακῶς. *Cur verò malè? An Pindaro Lyricorũ principi non liceat, nisi quod Grammaticis libet?*

VTRINQVE NOMINANDI CASVS.

1. OMNE verbum personale finiti modi vtrinque nominatiuum habere potest, cùm vtrumque nomen ad eandem rem pertinet; cuiusmodi maximè est verbum substantiuum, vocatiuum, & alia, sicut apud Latinos: τὸ γῆράς ἐστιν αὐτὸ νόσημα. *senectus ipsa est morbus.* Δημοσθένης καλεῖται ῥήτωρ. *Demosthenes vocatur Rhetor.*

II. VERBVM, quod inter duos nominatiuos ponitur, conuenit apud Latinos cum illo recto, qui verbi basis & fundamentum est, quomodocunque mutetur oratio: apud Græcos fit aliquando contrarium. Paus. τῇ πόλει ἐςὶν ὅμορος Κολωνίδες. ἐςὶ pro εἰσί. *Colonides est locus vicinus vrbi.* οὗτος ὁ χῶρος Μούχιοι λειμῶνες καλοῦνται. Halicarnass. *locus hic vocantur agri Mucij.* Latinè dicendum esset, *Colonides sunt; Locus hic vocatur.*

ANNOTAT.

HOC *orationis genus vsurpant interdum Latini, vt docet Emmanuel. Cic. in Pison.* Exposui breuiter consulatum meum: aude nunc furia de tuo dicere; cuius fuit initium ludi compitalitij, *pro* cuius fuerunt. *Plinius:* Angustiæ vnde procedit Isthmos appellatur, *pro* appellantur.

III. POSTERIOR nominatiuus sæpe mutatur eleganter in genitiuum. Ἀριςοφάνης ἐςὶ τῶν κωμικῶν. *Aristophanes est comicus.* Δημοσθένης ἦν τῶν σοφῶν. *Demosthenes erat sapiens.* sic Horat.

Fies nobilium tu quoque fontium.

ANNOTAT.

GRAECIS *similiter vt Latinis mos est, primam & secundam personam non exprimere, nisi cùm discretio aut emphasis significatur.* Discretio: *Isoc.* σὺ μὲν παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ. tu quidem eruditionem desideras; ego verò alios erudire ingredior. Emphasis: *Demosth.* τὸν πατέρα ὡς ἀπέκτονα ἐγὼ τὸν ἐμαυτοῦ; Egóne patrem meum interfecerim?

Voces

Voces item copulatæ plurale vel singulare verbum habent. Arist. σπέρμα δὲ καὶ καρπὸς διαφέρουσι τῷ ὕστερον καὶ πρότερον. semen & fructus differunt priori & posteriori. *Aristoph.* καὶ σὺ καὶ σὺ χαίρετε. Et tu & tu salvete. *Arist.* τί δὲ διαφέρει ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη αὕτη, δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων. quid differat virtus & hæc iustitia, planum est ex dictis. *Isocrat.* Τελαμῶνος μὲν Αἴας καὶ Τεῦκρος ἐγεννήθη. Telamone Aiax & Teucer natus est.

Pari modo verbum plurale nobiliorem personam sequitur. Lucæ 2. ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυρόμενοι ἐζητοῦμέν σε. ecce pater tuus & ego dolentes quærebamus te. *Lucian* ἐγὼ καὶ ὁ πορθμεὺς ἄλλους μετελευσόμεθα. ego & portitor ad alios accedemus.

CAPVT II.

DE PROPRIA CONSTRVCTIONE INTRANSITIVA VERBORVM SVBSTANTIVORVM.

1. GRAECI frequentissimè circumloquuntur verba tam actiua quàm passiua, in quocunq; tempore, per verbum substantiuum & participium. Σωκράτης τυγχάνει ἀναγινώσκων, id est, ἀναγινώσκει. *Socrates legit.* Soph. οὐ σιωπήσας ἔσῃ; pro οὐ σιωπήσεις. *non tacebis?* Lucian. σὺ δὲ δὴ τί πράττων τυγχάνεις; pro τί πράττεις. *tu verò quid facis?*

ἦν ἐκ-

ἦν ἐκβάλλων, id est, ἐξέβαλλε, *eyciebat*. Isocr. φλυαρῶν τυγχάνω, *nugor*.

ANNOTAT.

VERBA *substantiua sunt* εἰμὶ, τυγχάνω, ὑπάρχω, *sum*. *Item* γίνομαι *seu* γίγνομαι, *fio vel sum*. *apud Poëtas verò*, κυρῶ, πέλω, πέλομαι, τελέθω.

Est autem constructio hæc vsitatissima apud Græcos, & passim obuia. ἐτύγχανον περιπατῶν. eram ambulans, *id est*, ambulabam. *Arist.* ἀνῃρημένος ὑπάρχει, *id est*, ἀνῄρηται, sublatus est. *Psal. 129.* γεννηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα. fiant aures tuæ intendentes, *id est*, intendant *seu* attendant, προσεχέτω. *Soph.* μέν' ὡς κυρεῖς ἔχων; mane vt habes?

Latinis non est hæc syntaxis valde familiaris. Plin. Coluber est in aquis viuens, *id est*, viuit in aquis. *Cic de Orat.* Est, vt scis, quasi in extrema pagina Phædri, his ipsis verbis loquens Socrates. *Plaut.* Quos semper videas esse bibentes in œnopolio, *pro* bibere. *Ouid.*

Omnia sunt hominum tenui pendentia filo, *pro* pendent. *In sacris tamen literis sæpissime occurrunt huiusmodi verborum periphrases.*

II. SIMILIBVS verborum circumlocutionibus seruiunt alia itidem verba: vt μέλλω, ἔχω. μέλλω γράφειν, id est, γράψω, *scribam*: ἔχω λαβών, id est, ἔλαβον, *accepi*.

ANNOTAT.

HINC *illa formula acceptilationis in Institut. Iuris lib. 3. tit. 30.* ἔχεις λαβὼν δηνάρια τόσα; ἔχω λαβών. accepisti tantum pecuniæ? accepi.

Addunt

Addunt aliqui prædictis verbum φθάνω: sed non videtur addendum. Nam ἔφθην ποιήσας, ἐφθάκειν πυθόμενος non significant absolutè; feci *vel* audieram: *sed* anteuerti *seu* anticipaui faciendo *vel* audiendo: *seu, quod idem est,* prius feci, prius audieram. *Multo minus dicendum est, verbum hoc aliáve, quibus in periphrasi verborum vtimur, παρέλκειν & supervacanea esse. Nam quæ superflua sunt, emitti queunt eodem manente sensu. Lucian.* παίζεις ἔχων, ludis. *Aristoph.* ληρεῖς ἔχων, nugaris, deliras. *Plato: ποῖα ὑποδήματα φλυαρεῖς ἔχων;* quos calceos deblateras? *Idem: ἐπιόντος ἄρα θανάτου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον, τὸ μὲν θνητὸν, ὡς ἔοικεν, αὐτοῦ ἀποθνήσκει· τὸ δ' ἀθάνατον σῶν καὶ ἀδιάφθορον οἴχεται ἀπιὸν ὑπεκχωρήσαν τῷ θανάτῳ.* ingruente in hominem morte, moritur quidem, vt videtur, id quod in illo mortale est; at immortale, saluum & incorruptum abit cedens morti. *Ex his sententiis si participia ἔχων & ἀπιὼν demas, eandem retinebis sententiam, & propterea redundant. At si ex locutionibus prioris generis aliquid tollas, haud idem constabit sensus. Neque enim ἔχεις idem significat, quod ἔλαβες, quam significationem habet illud ἔχεις λαβών. Sed de vocabulis παρέλκουσι & in oratione superfluis, legendus est Budæus in Comment. linguæ Græcæ.*

III. EADEM verba substantiua construuntur cum participio verbi εἰμὶ, adiuncto alio insuper nominatiuo. Lucian. ἀεὶ φαιδρὸς ὢν τυγχάνεις. *semper es hilaris* barbarè ad verbum; *semper es hilaris existens.* Demosth. οὐ γὰρ ἐχθρὸς ὑπῆρχεν ὤν. *non enim erat inimicus.*

IV.

IV. Eodem modo construitur aliquando verbum πέφυκα, à φύω Herod. οὐδεὶς οὕτως ἄνθρωπος ἐὼν εὐδαίμων πέφυκε. *nullus homo tam beatus est.*

Capvt III.

DE INTRANSITIVA ADIECTIVI ET SVBSTANTIVI CONSTRVCTIONE.

Nomina adiectiua, Articuli, Pronomina & Participia cohærent cum suis substantiuis vel adiunctis genere, numero, & casu. ἀγαθὸς ἀνὴρ, *vir bonus.* πεπαιδευμένος νεανίσκος, *eruditus iuuenis.* ἡμέτερος οἶκος, *domus nostra.* παῖδε δύο ἀγαθὼ καὶ σπουδαίω, *duo boni pueri & diligentes.*

EXCEPTIONES.

I. Interdvm non respondet adiectiuum substantiuo genere. Hinc apud Homerum: κλυτὸς Ἱπποδάμεια, pro κλυτὴ *inclyta Hippodamia.* ἀὴρ βαθεῖα, pro βαθὺς· *profundus aër.* αἰθὴρ δῖα, pro δῖος *dius æther.* & apud Hesiod. λευκοῖσιν φαρέεσσι καλυψαμένω χρόα καλὸν. αἰδὼς καὶ Νέμεσις. *candidis vestibus indutæ verecundia & Nemesis.*

ANNOTAT.

Accidit *hoc potissimum in deriuatis & compositis tertiæ simplicium. Illa enim Atticis sub vna terminatione communia sunt;* *vt* κοινωνὸς, particeps;

σκύθρωπ-

σκύθρωπος, vultuosus, toruus; χρήσιμος, vtilis; φρόνιμος prudens; ἐλευθέριος, liber; κόσμιος, modestus; ἔνδοξος, gloriosus; παράδοξος, admirabilis, inopinus; ἔμπειρος, peritus; ἄπειρος, imperitus; φιλόσοφος· ἀφιλόσοφος, expers Philosophiæ; πάμφιλος, omnium amicus; πολύφιλος, multorum amicus; ἄφιλος, sine amicis; *& alia huius claßis, quæ etiam communi lingua cum masculinis & fœmininis sub eadem terminatione coniunguntur. At Poëtæ & Attici longius progrediuntur, & illa etiam* θυραῖος, foris veniens; βιαῖος, violentus; σίγηλος, taciturnus; μεμπτὸς, culpabilis; φορητὸς, tolerabilis; φαῦλος, nauci, piger; λαμπρὸς, splendidus; *& plurima alia cõmunis generis faciunt. Hinc apud Sophoclem* κρίσις λαμπρὸς, *pro* λαμπρὰ· iudicium splendidum, magnificum. *Idem:* ψυχῆς ἀφειδήσαντε· non parcentes vitæ, contempta vita; *ab* ἀφειδέω, non parco, contemno, *pro* ἀφειδησάσα. *Est enim sermo de duabus sororibus.* τούτω τὼ ἡμέρα, *apud Xenophontem*, isti duo dies; τούτω τὼ τέχνα, *apud Platonem*, istæ duæ artes: *pro* ταύτα τὰ ἡμέρα, τέχνα. *Apud Soph.* Ἀρχὴ δωρητὸς, οὐκ αἰτητὸς· imperium donatum, non petitum.

II. FIT nonnunquam generis mutatio, respiciendo non ad verba, sed ad significationem. κόριον καλλίστη, *nympha pulcherrima:* εὐφυὴς παιδίον, *ingeniosus puerulus:* τέκνον φίλε, *chare fili*, apud Homerum. Et apud Synesium: μειράκια εὐτυχεῖς, pro μειρακίσκοι· *iuuenes felices.* Et apud Anacreont. βρέφος φέροντα τόξον· *infantem gestantem arcum.*

ANNO-

ANNOTAT.

IDEM *faciunt Latini:* Ludi Megalesia, ludi For..lia. Centauro inuehitur magna, *apud Virg.* & *apud Terentium*, Eunuchum suum. *De quibus Budæus non procul à fine sui commentarij.*

III. ADIECTIVVM neutrum venustè iungitur substantiuo masculino aut fœminino. Demosth. ἄπιςον ταῖς πολιτείαις ἡ τυραννίς. *infidum Rebuspub. est tyrannis.* Idem: πονηρὸν ὁ συκοφάντης καὶ πανταχόθεν βάσκανον καὶ φιλαίτιον. *improbum quid est sycophanta, & vndique inuidum atque infestum.*

ANNOTAT.

LATINE, Infida res est Rebusp. tyrannis. *Et*, Improba res est sycophanta, & vndique inuida atque infesta. *Latini idem genus loquendi vsurpant. Virgil.* Triste lupus stabulis. Dulce satis humor, maturis frugibus imber. *Silius:* Mite & cognatum est homini Deus. *Virgil.* varium & mutabile semper Fœmina.

Volunt nonnulli semper in Græcis subintelligi vocem χρῆμα, *quam addidit Epictetus:* ἀθάνατον χρῆμα ἡ ἀλήθεια καὶ ἀΐδιον. veritas res est immortalis & sempiterna.

IV. NEVTRVM singulare construitur interdum cum substantiuo plurali: χρήσιμον εἰς ἁγνείαν αἱ νηςεῖαι. *vtile quid sunt ieiunia ad castitatem.* Vel plurale cum singulari, idque Atticè. οὐ δίκαια ἐστὶ τοῦτο πράττειν pro οὐ δίκαιόν ἐστιν. *non est æquum hoc facere.*

V. NEQVE conueniunt perpetuò adiectiuum & substantiuum in numero. Aristot. δυεῖν ἀμφοῖν ψευδῶν.

ψευδῶν. *ex vtrisque falsis.* Isocrat. δύω ποιοῦ καιροὺς τοῦ λέγειν. *duo loquendi tempora constitue.* Hom. δύω νύκτας, δύοτ' ἤματα. *duæ noctes, & duo dies.* Homer. πάτασσε δὲ θυμὸς ἑκάστου νίκης ἱεμένων. *vniuscuiusque cor exultabat victoriam desiderantis,* ad verbum, *desiderantium.* Fit hoc maximè in nominibus collectiuis. Pauſ. τὸ πλῆθος ὥρμησεν ἀποκτενοῦντες τὸν μνηστῆρα. *multitudo ruebat vt procū occideret.* Nazian. καὶ παρεῖναι τὸ στρατιωτικὸν ἔδει τιμηθησομένους, pro στρατιώτας. *adesse oportebat milites, vt honorarentur.* Vbi non tantùm numerus, ſed & genus mutatur. Xenoph. ἀσιόντας δὲ αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἥκοιεν. *ingredientes verò magna circumdabat multitudo, timentes ne frustra venirent.*

ANNOTAT.

EODEM *modo loquuntur Latini, vt allatis exemplis docent Budæus & Emmanuel.*

VI. SICVT verbum inter duos rectos non ſemper apud Græcos conuenit cum illo, qui verbi baſis & fundamentū eſt: ita neque adiectiuum ſemper conuenit cum ſubſtantiuo baſi & fundamento adiectiui. Ariſtot. διὰ τί οἱ ῥυθμοὶ καὶ τὰ μέλη φωνὴ οὖσα ἤθεσιν ἔοικεν; *cur numeri muſici & modi, cùm voces ſint, moribus ſimiles ſeſe exhibent?*

ANNOTAT.

FVNDAMENTVM *& baſis verbi, imò totius orationis, illud cenſetur, cui aliquid tribuimus, vel à quo aliquid remouemus. Dialectici vocant* Subiectum. *Vt in hac oratione v.g.* Adoleſcentes probi ſunt ornamentum

mentum Reipub. Antonius à Cicerone Reip. pestis appellatus est: *basis & fundamentũ est*, Adolescentes probi, *hos enim Reipub. ornamentum esse affirmo. Vnde etiam verbum numero cum illo fundamento conuenit, quomodocunq; tandem mutetur oratio. In altera verò sententia basis est*, Antonius: *hinc adiectiuum seu participium* appellatus, *cum illo, & non cum nomine* pestis, *conuenit. At apud Græcos id non obseruatur semper. Nam in illo Pausaniæ dicto, suprà cap. 1. allato*, τῇ πόλει ἐςὶν ὅμορϴ· χολωνίδες, *basis & subiectum est vox* χελωνίδες, *quo fit vt* εἰσὶν *dicendum fuerit. Similiter in illo Thucyd.* καὶ ὅτι Μυκῆναι μικρὸν ἦν. & quia Mycenæ paruum quid erat, *dicendum fuit* ἦσαν· *quia vox* Μυκῆναι *basis est, cùm de illa alterum illud appositum* μικρὸν *enuncietur. Pari modo in exemplo antea ex Aristotele adducto, requirebat ratio communis syntaxeos* ὄντα *vel* ὄντες: *quia verba illa,* ῥυθμοὶ καὶ τὰ μέλη *sunt subiectum; de quibus quæritur, quare moribus sint similia. At Aristoteles appositum illud ad proximam vocem* φωνὴ *retulit. Quem loquendi modum imitati sunt Latini. Terent.* Paupertas mihi onus visum est & miserum & graue. *Cic.* O delirationem incredibilem! Non enim omnis error stultitia dicenda est. *Latinè dicere oportebat*: Paupertas mihi onus visa est. Non enim omnis error stultitia dicendus est. *Quia basis seu subiectum orationis est*, Paupertas *&* error.

VII. QVORVNDAM adiectiuorum substantiua elegantiùs supprimuntur quàm exprimuntur.

πρὸς ὀρθὴν	subauditur	γραμμὴν, vel γωνίαν· *ad lineam, vel angulū rectum.*
τὴν ἐπὶ θάνατον ἰέναι		ὁδὸν· *ire viam quæ ducit ad mortem.*
ἀξίαν ἀποτίνειν		τιμωρίαν· *dignam pœnam soluere.*
ἑτέραν τρέπεσθαι		ὁδὸν· *alia via ire.*

ANNOTAT.

SIC *Latinè dicimus,* Bibere calidam, frigidam, *subintellecta voce* aquam. *& Græcè,* θερμῷ λούεσθαι, lauari calida: ψυχρὸν πίνειν, *id est,* ὕδωρ, bibere frigidam.

VIII. SVBSTANTIVVM adiectiuo, qualecunque illud sit, additum, sæpe mutatur in genitiuum. οἱ φαῦλοι τῶν ἀνθρώπων *homines nauci.* σπουδαῖοι τῶν ἀνθρώπων. *homines frugi.* Polyb. τὰ βαρέα τῶν ὅπλων. *grauis armatura.*

ANNOTAT.

IDEM *Latini nonnunquam faciunt.* Nigræ lanarum, *pro* nigræ lanæ: ouorum oblonga, *pro* oblonga oua, *apud Plinium. Vide Emmanuelem in Regula de partitiuis.*

IX. ADIECTIVVM mutatur aliquando in genitiuum nominis abstracti. οἰκονόμος τῆς ἀδικίας, id est, ἄδικος. *iniustus œconomus.* στεφανίσκοι ὑακίνθων, id est, ὑακίνθινοι. *corollæ hyacinthinæ.* βωμὸς λίθου, id est, λίθινος. *ara lapidea.*

X. CVM duo adiectiua concurrunt, alterum fit substantiuum. Lucian. γυναικεῖον στρατιωτικόν. *muliebris exercitus.*

XI. IPSA substantiua ponuntur interdum adiectiuè. τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ἐξέμαθον. *didici Græcam linguam.*

XII. PRAEPOSITIO cum suo casu fungitur vice adiectiui. ἡδονὴ μετὰ δόξης, id est, ἡδονὴ ἔνδοξος. *voluptas honesta.* ὁ μετ' εὐκλείας θάνατος, id est, εὐκλεὴς. *mors gloriosa.*

CAPVT IV.

DE CONSTRVCTIONE ARTICVLI PRÆPOSITIVI.

I. ARTICVLVS conuenit cum nomine, pronomine, & participio, genere, numero, & casu; sicut adiectiua & substantiua, de quibus capite præcedenti diximus. ὁ λόγος, *sermo.* ἡ τιμὴ, *honor.* τὸ ξύλον, *lignum.*

ANNOTAT.

DE *officiis huius articuli dictum est nonnihil in Grammatica cap. 2. Illis in præsentia omißis; Attica sunt ista,* τὼ πόλεε, τὼ φύσεε, τὼ χεῖρε, τὼ ἡμέρα, τὼ τέχνα, *de quibus iam capite superiori & lib. 1. satis dictum est. Illud etiam Sophoclis in Tyranno, peculiare est:* καὶ τοῦ με χρείας ὧδε λιπαρεῖς τυχεῖν. & quam rem necessariam adeò cupis à me consequi? *pro* τῆς χρείας. *In illis item* ἡ γναθ-ώνιον, ἡ γλυκέριον, *potiùs ad sententiam, quàm ad structuram respicitur; cùm fœminina censeantur, quæcunque mulieribus nomina tribuuntur.*

II. SICVT in adiectiuis eleganter aliquando subintelligitur substantiuum, ita etiam in articulis. τῇ μὲν ὕδωρ φορεῖ, τῇ δ' ἑτέρα τὸ πῦρ, subauditur, χειρὶ. *altera fert aquam, altera verò ignem*, scilicet *manu*. τὴν ἐμὴν συνῆκας, *intellexisti meam*; id est, γνώμην, *mentem & sententiam*.

III. CVM Græci filium aut filiam alicuius significare volunt, faciunt id per articulum masculinum vel fœmininum, genitiuo patris matrisve præpositum. ὁ Ἐπάφου, ὁ Φιλίππου, subauditur υἱὸς, *filius. Epaphi filius, filius Philippi*. ἡ Διός, subauditur θυγάτηρ. *filia Iouis*.

ARTICVLVS cum genitiuo nominis substantiui possessionem effectumq́; significat. τὰ τῶν φίλων, τὰ τῆς τύχης· *res amicorũ, res fortunæ*. τὰ Ὁμήρου, *scripta Homeri*. τὰ Ἀριστοτέλους, *scripta Aristotelis*.

ANNOTAT.

INTERDVM *idem significat articulus cum nomine, quod nomen, cuius obliquo præponitur*. τὰ τῆς τιμωρίας, *id est*, τιμωρία, supplicium. τὰ τῆς εὐθυμίας, *id est*, εὐθυμία, lætitia, *seu* status animi tranquillus.

IV. ARTICVLVS neutri generis præponitur quibuscunque vocabulis & orationibus τεχνικῶς & pro se ipsis acceptis. τὸ ἄνθρωπος, id est, *hæc dictio* ἄνθρωπος. τὸ γυνὴ, id est, *hæc vox* γυνή.

ANNOTAT.

CONIVNGVNTVR *articuli non tantùm cum nominibus & participiis, sed etiam cum pronominibus*. ὁ ὑμέτερος, vester; ὁ ἐμὸς, meus. *cum aduerbiis & præpositionibus, & cum verbis infinitiui modi; vt inferiùs*

ſuis locis declarabitur. Non habent tamen omnia nomina articulos; nam neque apud Latinos omnibus præponi poſſunt, hic, hæc, hoc, *quæ tria articulo præpoſito aliqua ex parte reſpondent.*

Cæterùm de collocatione articuli in ipſa orationis ſtructura, non eſt quod hic dicatur; certiùs & meliùs obſeruatione & lectione auctorum, & admonitione quoque magiſtrorum, quàm regulis Grammaticorum, diſcitur.

CAPVT V.

DE CONSTRVCTIONE ARTICVLI POSTPOSITIVI, SEV DE RELATIVIS.

DIXIMVS *in Grammatica cap. 2. articulum hunc reſpondere relatiuo* qui, quæ, quod : *de quo ſequentes regulas accipe.*

1. RELATIVVM ὅς, ἥ, ὅ, præponitur interdum antecedenti in eodem genere, numero, & caſu, ſicut apud Latinos. Demoſth. χρὴ μὰ δί', οὐχ ἣν Διοπείθης πειρᾶται τῇ πόλει δύναμιν κατασκευάζειν, ταύτην βασκαίνειν καὶ διαλύειν πειρᾶσθαι. Ordo verus hic eſſet : οὐ χρὴ βασκαίνειν καὶ διαλύειν πειρᾶσθαι ταύτην τὴν δύναμιν, ἣν Διοπείθης πειρᾶται τῇ πόλει κατασκευάζειν. *Oportet ſanè non perſtringere inuidioſe, ac conuellere eas vires, quas Diopithes vrbi comparare videtur.*

II. RELATIVVM post antecedens positum, concordat cum illo non tantùm in genere & numero, sed & in casu. Aristoph. τάλαιν' ἐγὼ τῆς ὕβρεως, ἧς ὑβρίζομαι. *misera ego ob iniuriam, qua afficior.* Isocrat. τοῖς γὰρ ἄλλοις, οἷς ἔχομεν, οὐδὲν τῶν ἄλλων ζώων διαφέρομεν. *aliis quæ habemus* (ad verbum, *quibus habemus*) *nihil differimus à cæteris animalibus.* ~~χρῶμαι βιβλίοις, οἷς ἔχω~~. *vtor libris, quos habeo.* (ad verbum, *quibus habeo*) ἐκ τῶν ἐπιστολῶν, ὧν ἔπεμψε. *ex epistolis, quas misit.*

III. INTERDVM subiicitur antecedens. Lucian. δεδέσθω, μεμνημένος ὧν ἔπραξεν, pro ἐκείνων, ὧν ἔπραξεν. *ligetur, memor eorum quæ fecit.* Xenoph. χαριζόμενον οἵῳ σοι ἀνδρὶ, pro τοίῳ, οἵῳ. *gratificantem tali viro qualis tu es.*

IV. SAEPE relatiuum & antecedens more Latinorum construuntur. Halicar. χάριν οἶδα τῆς τιμῆς, ᾗ με τιμᾶτε. *gratias ago pro honore quo me honoratis.* Idem: περὶ τῶν νόμων, οὓς ἐσπούδαζον οἱ δήμαρχοι γραφῆναι. *de legibus, quas rogari volebant tribuni.*

ANNOTAT.

GRAECAM *loquendi formam expreßisse videtur Cornif. ad Heren.* Inter insinuationem, *inquit*, & principium hoc interest, quia principium eiusmodi debet esse, vt statim apertis rationibus, quibus præscripsimus, (*pro* quas præscripsimus) aut beneuolum, aut attentum, aut docilem faciat auditorem. *Et Terent.* Restitue in quem me accepisti locum, *pro* Restitue me in locum, in quo me accepisti.

V. Si relatiuum ponatur inter duo substantiua, cum alterutro consentire poterit, etiam si alterum sit proprium. Lucian. πόλεις ἐκεῖναί εἰσιν, οὓς φαλεοὺς εἶναι νομίζεις. *ciuitates illæ sunt, quos tu specus arbitraris.* Plato: λόγοι μέν εἰσιν ἐν ἑκάστοις ἡμῶν, ἃς ἐλπίδας ὀνομάζομεν. *rationes in singulis nostrûm sunt, quas spes nominamus.*

ANNOTAT.

INTERDVM *nec cum antecedente, nec cum consequente videtur relatiuum consentire. Mar.12.* χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ ἐστι κοδράντης. vidua pauper misit duo minuta, quod est quadrans.

VI. PARTITIVVM singulare refertur non rarò apud Græcos per relatiuum plurale. Xenoph. κατὰ γὰρ τοὺς νόμους, ἐάν τις φανερὸς γένηται ἢ κλέπτων ἢ βαλαντιοτομῶν, τούτοις θάνατός ἐστιν ἡ ζημία. *nam secundùm leges, si quis furetur, crumenamve pracidat, mors illis mulcta est.* τούτοις, pro τούτῳ. Sophoc. in Antigone:

ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,
ἢ γλῶτταν ἣν οὐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχειν,
οὗτοι διαπτυχθέντες ὤφθησαν κενοί.

quicunq; enim solùm vel sapere, vel linguam, qualem præter illum nemo alius, animumque se habere existimat, hi repudiati vacui & inanes conspecti sunt. οὗτοι, pro οὗτος.

ANNOTAT.

SIMILE *est illud Terentij:*

Si quisquam est, qui placere se studeat bonis
Quam plurimis, & minimè multos lædere,
In his poëta hic nomen profitetur suum.

Licet

Licet autem οὗτοι *&* τούτοις, *ab* οὗτος, *sint demonstratiua pronomina, sæpe tamen vsurpantur relatiuè; vt etiam* hic, hæc, hoc, illud.

VII. ἡλίκος, *quantus;* οἷος, *qualis;* ὅσος, *quantus;* & cætera in genus nomina, quando relatiua fiunt; cum substantiuo sequente frequenter genere non conueniunt. Aristot. τὸ δὲ ἔμβρυον γίνεται, ὅσον μόσχος δίμηνος ἢ τρίμηνος, pro τὸ δὲ ἔμβρυον γίνεται τοσοῦτον, ὅσος μόσχος. *tantus est embryo, quantus vitulus bimestris vel trimestris.* Idem: τῶν ἐλεφάντων ἔμβρυον, ἡλίκον μόσχος ἐστὶν, pro ἔμβρυον τηλικοῦτο, ἡλίκος ὁ μόσχος. *elephantum tantus est embryo, quantus vitulus.* Theoph. σπείρουσι δὲ καὶ τὸ καλούμενον ὄρυζον· τοῦτο δὲ ὅμοιον τῇ ζειᾷ καὶ περιπτισθὲν, οἷον χόνδρος, id est, τοσοῦτον, οἷος χόνδρος. *serunt etiam id quod vocatur oryzon; est verò hoc simile zeæ, purgatumq; tantum, quantum granum.*

ANNOTAT.

PLVRA *exempla adfert Budæus in comment. cuiusmodi est etiam hoc Theophrasti:* πάχος ἡλίκον ὁ δάκτυλος ὁ μέγας τῆς χειρὸς, *pro* πάχος τηλικοῦτον, ἡλίκος ὁ δάκτυλος. crassitudo tanta, quãtus magnus est digitus. *Idem:* μεγέθει μὲν ἡλίκος ῥόα, τῷ σχήματι δὲ προμήκης, *pro* μεγέθει μὲν τηλικοῦτος (φοῖνιξ) ἡλίκη ἡ ῥόα. magnitudine tanta est palma, quanta malus punica, figura verò prælonga. *Cæterùm quæ & cur dicantur relatiua substantiæ, accidentis, & diuersitatis, vide apud Emmanuelem. Relatiua accidentis apud Græcos sunt;* ἡλίκος, ὅσος, quantus; οἷος, qualis; πόσοι, quot; πόστος, quotus; ἀνὰ πόσους, quoteni; ποσαπλοῦς, ποσαπλάσιος, quotuplex; ποσαέτης, quotennis, ποδαπὸς, cuias.

CAPVT VI.

DE PRONOMINE.

I. GRAECIS vſitatum & liberum eſt ſubſtantiuo adiungere genitiuum pronominis primitiui, loco pronominis poſſeſſiui. πατὴρ ἡμῶν, pro ἡμέτερος, *pater noſter*. οἶκός σου, pro οἶκος σὸς, *domus tua*. χειρὶ ἐμοῦ, pro χειρὶ ἐμῇ, *manu mea*.

ANNOTAT.

HINC *fit, vt pronomina cum ſuo adiuncto non ſemper caſu conueniant. Quia tamen poſſeſſiua in genitiuos primitiuorum, & primitiua in poſſeſſiua reſolui poſſunt, ideo facile eſt pronomen eiuſq; appoſitum conciliare in caſu.* ὁ φίλος μου, ὁ φίλος ἐμὸς, amicus meus. *Oratores plerunque addunt articulum.* ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς, pater meus. ἡ μήτηρ ἡ σὴ, mater tua.

Vtebantur autem veteres Romani, Græcorum exemplo, genitiuis primitiuorum pro poſſeſſiuis, vt docet ex Gellio Emmanuel in regulis pronominis : ſi dicere velis *patrem mei*, pro *patrem meum*, (*inquit ille*) quo Græci modo, τὸν πατέρα μου, dicunt; inuſitatè quidem, ſed rectè profectò, eaque ratione dices, qua Plautus dixit *labori mei*, pro *labori meo*. *Cicero præterea primitiuum pro poſſeſſiuo Græcorum more aliquando accepit; vt docet Budæus non longè ab initio ſui commentarij.*

II. PRO poſſeſſiuis vſurpantur quoque genitiui compoſiti, ἐμαυτοῦ, σεαυτοῦ, cùm in eadem

perſo-

persona manetur. Isocrat. παράδειγμα καταστῆσαι τὸν τρόπον τὸν ἐμαυτοῦ τοῖς ἄλλοις βούλομαι. *meos mores aliis tanquam exemplum ad imitandum proponere volo.*

III. SICVT apud Latinos genitiui *mei, tui, sui* aliquando actiuè, aliquando passiuè vsurpantur, ita etiam ἐμοῦ seu μοῦ, σοῦ & οὗ apud Græcos. Actiuè quidem in exemplis suprà allatis; passiuè in his: Sophoc. πρὸς βίαν ἐμοῦ. (ad verbum) *ad violentiam mei*, id est, *me inuito, me coacto.* Aeschyl. οὐ γὰρ νενίκησθ᾽, ἀλλ᾽ ἰσόψηφος δίκη ἐξῆλθ᾽ ἀληθῶς, οὐκ ἀτιμίᾳ σέθεν. *Non enim victæ estis, sed parium suffragiorum sententia exiuit verè, non ad ignominiam tui.*

IV. IPSA possessiua passiuam interdum significationem habent. Plato: καί μοι μηδὲν ἀχθεσθῇς, εὐνοίᾳ γὰρ ἐρῶ τῇ σῇ. *ne mihi succenseas, dicam enim tua beneuolentia,* id est, *pro mea in te beneuolentia.* Hom.

ἀλλά με σός τε πόθος σά τε μήδεα φαίδιμ᾽ Ὀδυσσεῦ,
— μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα. *sed me tui desiderium & tuæ curæ, inclyte Vlysses, vita priuarunt.* Sophoc. τῷ μῷ πόθῳ κατέφθιται. *mei desiderio extabuit.* Demosthenes: ἐπὶ βλάβῃ τῇ ἐμῇ. *mei lædendi causa.*

ANNOTAT.

ETIAM *apud Latinos paßiuè reperies possessiua vsurpata. Terent. Phorm.* Nam neque negligentia tua, neque id odio fecit tuo, *pro* tui. *Idem Heaut.* Facilè scires desiderio id fieri tuo, *pro* tui.

V. POSSESSIVIS additur nonnunquam genitiuus possessoris, seu agentis. Lucian. ὅλως δὲ

τἀμὰ

τἀμὰ οὗτοι σπαθῶσι, τοῦ κακοδαίμονος. *hi verò omnino res meas infelicis dilapidant.* Nazian. ἐμὸς ὁ κίνδυνος, ἐμὸν τὸ γέρας τοῦ τῆς ψυχῆς οἰκονόμου, καὶ τελειοῦντός σε διὰ τοῦ βαπτίσματος. *meum est periculum, meum ipsius præmium est, animam tuam gubernãtis, tuq; per Baptismum perficientis.* Hom. δαὴρ αὖτ' ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος. *leuir meus impudicæ erat.*

ANNOTAT.

IDEM *apud Latinos fit, vt multis exemplis ostendit Emmanuel. Iam sufficiat illud Horatij Serm. 1. Sat. 4.*

——cùm mea nemo
Scripta legat vulgò recitare timentis.

VI. RELATIVVM αὐτὸς datiuum habet. Demosth. δεῖ εὔνουν καὶ δίκαιον πολίτην ταὐτὰ λυπεῖσθαι καὶ ταὐτὰ χαίρειν τῷ δήμῳ. *oportet beneuolum & iustum ciuem eadem dolere, & eadem gaudere populo.*

ANNOTAT.

EIVSDEM *constructionis exempla habent Latini. Horat. ad Pis.* Inuitum qui seruat, idem facit occidenti. ταὐτὸ τῷ κλείνοντι.

VII. IDEM ferè vsus est reciprocorum οὗ, ὅς seu ἑὸς, σφέτερος, ἑαυτοῦ apud Græcos, qui *sui, suus, suiipsius,* apud Latinos. Fit enim transitio tertiæ personæ in se ipsam, aut in possessionem eius, aut rei possessæ in possessorẽ. Antocid. ἔφη γὰρ εἶναί ἀνδράποδόν οἱ ἐν Λαυρείῳ. *dicebat enim sibi esse mancipium in Laureo.* Lucian. δεῖται ἐπιμηκεστέραν γενέσθαι οἱ τὴν νύκτα *petit sibi longiorẽ fieri hanc noctem.*

Hom. τοῖσιν δ' ἡγεμόνευεν ἑὰ πρὸς δώματα Νέστωρ. *his præibat Nestor ad suas ædes.*

Matth.

Matth. 10. ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν. *qui animam suam inuenerit, perdet illam.* Demosth. Εὔφραιος ἀπέσφαξεν ἑαυτόν. *Euphræus occidit seipsum.* Thucyd. εἴτινες ἴδοιέν πη τοὺς σφετέρους ἐπικρατοῦντας ἀνεθάρρησαν ἄν. *si qui videbant alicubi suos vincere, animum recipiebant.*

IIX. PRONOMINA hæc accipiuntur interdum non αὐτοπαθῶς, id est, non ita vt actio reflectatur in se ipsam. Nazianz. ἐπειδή οἱ φανῆναι πλῆθος πολὺ, οἱ pro αὐτῷ. *postquam ei magna multitudo apparuit.* Pauſ. καί οἱ παῖδα γενέσθαι Φαέθοντα. *eique natum esse filium Phaëthontem.* Homer. ἰδνώθη, θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ (οἱ pro αὐτῷ, in vtroque loco) *dolore se incuruauit, & calida ei excidit lacryma.* Thucyd. μέγιστον μεθ' ἑαυτὸν, pro μετ' αὐτόν. *maximum post ipsum.*

ANNOTAT.

IN *his locis vsurpantur reciproca pro relatiuis, quod in Latina quoque lingua contingit, vt Budæus & Emmanuel demonstrant. Lucanus*

—quæ nox sibi proxima venit
Insomnis, viduo tum primùm frigida lecto.

sibi *pro* ei. *Cic.* Res erat & caussa nostra eò loci, vt erigere oculos & viuere videretur. quisquis erat qui aliquam partem sceleris Clodiani attigisset, quocunque venerat, quod iudicium sibi cumque erat, damnabatur. sibi *pro* ipsi. *Plato:* ἐπειδὴ ἢ οὗ ἐκβῆναι τὴν ψυχὴν, πορεύεσθαι μετὰ πολλῶν, καὶ ἀφικνεῖσθαι σφᾶς ἐπὶ τόπον τινὰ δαιμόνιον. cùm autem anima eius exisset, cum multis iuisse, eosque ad locum quendam admirandum perue-

peruenisse. *οὗ pro αὐτοῦ, σφᾶς pro αὐτοὺς, posito. Ad verbũ ita vertitur:* Cùm autem anima sua exisset, cum multis iuisse, seq; ad locum quendam, &c.

Porrò cùm ἑὸς vel ὃς, suus, *non modò τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ, sed absolutè etiam τὸν ἴδιον significet apud Græcos, fit vt in libris Græcis & Latinis, imitatione Græcorum, non-nunquam reciproca eo loco posita reperias, cui minimè conuenire videantur. Plaut. Mercat.* Iubet saluere suus vir vxorem suam. *Cicer.* Hic Tito fratre suo censore, qui proximus ante me fuerat, elapsus est. *Et pro Rabir.* Nec illius animi aciem præstringit splendor sui nominis. *quibus omnibus locis* suus *idem est quod ἴδιος,* proprius: *sicut & in illo Cic. ad Atticum lib. 9.* Vlciscentur illum mores sui, *& in aliis de quibus Emmanuel.*

IX. RELATIVVM *αὐτὸς* ponitur interdum loco reciproci. Nazianz. *ὁρῶν οὖν τὴν τοῦ δήμου κίνησιν ἐπ' αὐτὸν,* pro *ἐφ' ἑαυτόν. videns igitur motum populi contra se. καὶ ἔχουσιν ἐπ' αὐτῶν βασιλέα.*

ANNOTAT.

HAEC *relatiui in locum reciproci substitutio efficit aliquando orationem ambiguam, vt notat Budæus. δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, ἄχρις οὗ ἂν θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. 1. Cor. 15. Vbi dubites, inquit Budæus,* suis *an* eius *intelligere debeas.* Oportet autem illum regnare, donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius.

X. *ἀλλήλων, ἀλλήλοις, ἀλλήλους,* similem habent cum pronominibus constructionem; & Latinè redduntur interdum per aduerbium *inuicem* aut

mutuò;

mutuò; interdum per nomina *alter alterum*, vel *inter se*, & reguntur à verbo, cui copulantur. Aristot. τοὺς ἀγαθοὺς χρὴ εὐνοεῖν ἀλλήλοις. *bonos decet inter se esse beneuolos.* Idem: ὡς τὰ πολλὰ ἄνθρωποι διὰ τὸ χρήσιμον φιλοῦσιν ἀλλήλους. *vt plurimum homines propter vtilitatem diligunt inter se.*

CAPVT VII.

DE CONSTRVCTIONE TRANSITIVA NOMINVM SVBSTANTIVORVM.

I. QVOTIESCVNQVE duo nomina substantiua rerum diuersarum in oratione continuantur, alterum erit genitiui casus. ἀετοῦ γῆρας, *senectus aquilæ.* ἀτυχία τοῦ βίου, *infelicitas vitæ.*

EXCEPTIONES.

I. LICET substantiua ad eandem rem pertineant, alterum tamen ponitur frequenter in genitiuo. πόλις Ἀθηνῶν, pro πόλις Ἀθῆναι, *ciuitas Atheniensis.* πτολίεθρον Τροίης, pro πόλις Τροῖα, *vrbs Troia.*

II. ALIQVANDO loco genitiui ponitur præpositio cum suo casu. ἀτυχία περὶ τὸν βίον, id est, ἀτυχία βίου, *infelicitas vitæ.*

III. SVBSTANTIVVM cum suo genitiuo sæpe est tantùm rei alicuius periphrasis, valde

vsitata

vſitata Poëtis. βίη Πριάμοιο, *vis Priami*, id eſt, *Priamus*. ἲς Τηλεμάχοιο, *robur Telemachi*, id eſt, *Telemachus*. συὸς χρῆμα, σῦς, *ſus*. Homer. υἷες Ἀχαιῶν, *Achiui*. Lucian. γραφέων παῖδες, *pictores*.

ANNOTAT.

HVIVS *circumlocutionis occurrunt etiam exempla apud Latinos*. Fortis equi vis, *id eſt*, equus, *apud Lucret*. Odora canum vis, *id eſt*, canis, *apud Virg*. Mitis ſapientia Læli, *id eſt*, Lælius, *apud Horat*.

II. IN nominibus propriis gentis & cognationis, omittitur apud Græcos ſubſtantiuum. Ἰάκωβος Ζεβεδαίου, *Iacobus Zebedæi*, nempe παῖς, *filius*. Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου, *Alexander Philippi*. παῖς vel υἱὸς, *filius*. Ἀλέξιδι τῷ Ἀριστοδίκου ſubauditur, ἀδελφῷ. *Alexidi fratri Aristodici*, apud Lyſiam. Lucian. Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, *Ptolemæus Lagi filius*.

Interdum additur ſubſtantiuum. Πολύδωρος Ἑκάβης παῖς γεγὼς τῆς κισσέως. Eurip. *Polydorus Hecubæ filius*.

ANNOTAT.

HINC *illa apud Virg*. Deiphobe Glauci, *nempe* filia. Hectoris Andromache, *nempe* vxor.

III. ADIECTIVA cùm ſubſtantiuè ponuntur, more ſubſtantiuorum conſtruuntur. ſubſtantiuè autem ponuntur potiſſimùm adiectiua neutra cum articulo τὸ, idemque planè valent quod abſtracta. Demoſth. τὸ τοῦ Θεοῦ εὐμενὲς ἡμῖν συναγωνίζεται. *Dei beneuolentia nos adiuuat*. τὸ εὐμενὲς, pro εὐμένεια, εὔνοια, *beneuolentia*. τὸ νέον τῆς πόλεως, pro ἡ νεότης, *iuuentus ciuitatis*. περιῆν πανταχοῦ τὸ

τραχὺ

τραχὺ ἀπωθεῖσθαι, pro τὴν τραχύτητα. D. Basil. *asperitatem vbique repellere decet.*

ANNOTAT.

VALDE *vsitatum est apud Græcos concreta pro abstractis ponere.* τὸ δίκαιον, τὸ σοφὸν, τὸ εὐσεβὲς, τὸ ἀσεβὲς. *pro* δικαιοσύνη, σοφία, εὐσέβεια, ἀσέβεια, iustitia, sapientia, pietas, impietas. *quod non tantùm nominibus contingit, sed etiam participiis:* τὸ θυμούμενον, *id est,* θυμὸς, ira, odium, *apud Thucyd &* τῷ ξενίζοντι, *pro* τῷ ξενισμῷ, nouitate, insolentia, *apud Diodorum.*

Pertinent etiam huc nonnulla, quæ suprà cap 3. commemorauimus. τὸ Ἰωνικὸν τῆς στολῆς, Ionica stola: τὸ βαρβαρικὸν τῆς γλώττης, barbara lingua: *pro* Ἰωνικὴ στολὴ, βαρβαρικὴ γλῶττα. *Sic* τὰ ἄδηλα τῆς τύχης. incerta fortunæ, *& alia huius generis substantiue poni solita, quæ Latini non infeliciter sunt imitati; vt* Opaca nemorum. Incerta viarum. Incerta casuum.

Prædictis adde hæc. εἰς τοῦτ' ἧκεν ἀναιδείας, μανίας, ἀνοίας. eò processit impudentiæ, insaniæ, stultitiæ. *pro* εἰς ταύτην ἀναίδειαν, μανίαν, ἄνοιαν. *Herodian.* εἰς τοσοῦτον προεχώρησεν ὕβρεως. eò venit iniuriæ. *pro* εἰς τοσαύτην ὕβριν. *Qui loquendi modi passim apud auctores obuij sunt.*

IV. SVBSTANTIVA cùm ad laudem vel vituperationem referuntur, genitiuo vel datiuo gaudent. ἀνὴρ μεγάλης βουλῆς. *vir magni consilij.* ἄνθρωπος ἀχαλίνου στόματος. *homo effrenati oris.* Demosth. ἔστι γὰρ γένει μὲν ὁ Λεύκων δήπου ξένος. *genere & natione est Leucon peregrinus.*

ANNOTAT.

VSITATIVS *tamen hæc & similia efferuntur apud Græcos synecdochicè per accusatiuum.* ἀνὴρ μέγας βουλήν· ξένος τὸ γένος, peregrinus genere. *de quo pluribus infrà.*

Antequam porrò hoc caput finiamus, aliquid dicendum videtur de Syntaxi interrogationis & responsionis.

V. INTERROGATIO & respõsio casu conueniunt, sicut apud Latinos. Laërtius: τί γλυκὺ ἀνθρώποις; ἐλπίς. *quid dulce hominibus? spes.*

Interdum discrepant, quando scilicet per pronomen possessiuum respondetur, aut sensus potior ratio habetur, quàm vocis; quod tunc præcipuè fit, cùm idem verbum plures casus admittit. τίνος ἐστὶν ὁ λόγος; ἐμός. *cuius est oratio? mea.* Eurip. θανάτῳ δὲ ποίῳ φησὶ Μενέλεων θανεῖν; οἰκτρότατον. *Qua morte ait Menelaum periisse? miserrima.* Dicimus enim θνήσκω θανάτῳ, καὶ θάνατον.

ANNOTAT.

VT *interrogatiua substantiæ & accidentis semper habeantur in promptu, visum est illa hic subijcere. Substantiæ ergo interrogatiua sunt:* πότερος; vter? ἕτερος, alter; οὐδέτερος, neuter. τίς; quis? ἄλλος, alius; οὐδείς, nemo.

Interrogatiua accidentis numerãtur sequentia. ποῖος; qualis? ἀπαίδευτος, indoctus; παιδευτὸς, doctus; κακὸς, malus; ἀγαθὸς, bonus. πηλίκος; quantus? μέγας, magnus; μικρὸς, paruus; δεκάπηχυς, δωδεκάπηχυς, decem, duodecim cubitorum. πόσου; quanti? πολλοῦ, magni; ὀλίγου, parui. ποταπὸς; cuias?

cuias? Γερμανὸς, Germanus; Ἕλλην, Græcus; Ἰταλιώτης, Italus. πόσα; quot? δύο, duo; τρία, tria. πόσος; quotus? πρῶτος, primus; δεύτερος, secundus. ποσαπλοῦς; quotuplex? διπλοῦς, duplex; τριπλοῦς, triplex; τετραπλοῦς, quadruplex. ποσαπλάσιος; quotuplex? διπλάσιος, duplus; τριπλάσιος, triplus. ποστημόριον; quota pars? τριτημόριον, τεταρτημόριον. ποσαετὴς; quotennis? quot annorum? διετὴς, biennis; τριετὴς, triennis. ποσταῖος; quoto die? δευτεραῖος, τριταῖος.

CAPVT VIII.

DE CONSTRVCTIONE TRANSITIVA NOMINVM ADIECTIVORVM.

QVAEDAM *adiectiua genitiuum, quædam datiuum, alia vtrumque, alia denique accusatiuum habent. de singulis ordine dicemus.*

GENITIVVS POST ADIECTIVVM.

I. ADIECTIVA quæ Scientiam, Communionem, Dignitatem, Copiam, Curam, Desiderium, & his contraria significant, genitiuo iunguntur.

Scientiam.

Lucian. ἔμπειρος τοῦ χωρίου. *peritus loci.* Aristot. ἄπειρος τῶν πράξεων ὁ νέος. *iuuenis est rerum imperitus.*

Communionem.

Herodian. κοινωνὸς τῶν ἀποῤῥήτων. *particeps secretorum*. Xenoph. ἰσόμοιρος πάντων. *omnium ex æquo particeps*. Hom. τιμῆς ἔμμοροι. *participes honoris*.

Dignitatem.

Homer. ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. *vir medicus multis viris æquiualet*. Demosth. ἀνάξιον τῆς τῶν προγόνων δόξης. *indignum gloria maiorum*. Xenoph. ἐπαίνου ἄξιος μᾶλλον ἢ μέμψεως. *magis laude dignus, quàm reprehensione*.

Copiam.

Aristoph. τὸ φρέαρ ἐλαίου μεσόν. *puteus plenus olei*. Lucian. κενὴ οἰστῶν ἡ φαρέτρα. *pharetra inanis sagittarum*. ἀφνειὸς βιότοιο. *diues opum*. πένης ἀργυρίου. *inops pecuniæ*. Herodian. χώρα ἔυφορος πάντων. *regio omnium ferax*.

Desiderium.

Nazianz. διψαλέος αἵματος. *sitiens, cupidus sanguinis*. Lucian. φιλομαθὴς τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων. *studiosus Græcarum literarum*. Aristot. ἀνόρεκτος αἰσχρᾶς ἡδονῆς. *non appetẽs turpis voluptatis*. Lucian. ἀμελὴς τῶν Μουσῶν. *negligens Musarum*.

ANNOTAT.

CONVENIVNT *ferè Latini cum Græcis in hac regula; nisi quòd adiectiuum* dignus *&* *similia ipsi cum ablatiuo construunt; quamuis etiam cum genitiuo reperias. Balbus ad Cicer. lib 8. ad Attic.* Obſecro te, mi Cicero, ſuſcipe curam & cogitationem digniſſimam tuæ virtutis. *Virgil. 12. Aeneid.*

Deſcen-

Descendam magnorum haud vnquam indignus auorum. *& sæpe in sacris litteris similis syntaxis occurrit.*

II. GENITIVVM quoque habent adiectiua Pretij seu Emptionis, Diuersitatis, Accusationis, Damnationis, Absolutionis, & quæ constant particula α priuante, & Denominatiua in κὸς, & his contrarium significantia, itemque Numeralia ordinis.

Pretij *seu* Emptionis.

Aeschyn. αἵματός ἐστιν ἡ ἀρετὴ ὠνία. *virtus venalis est sanguine.* Demosth. πολλοῦ ἄξια. *magni precij.* Lucian. πόσου νῦν ὁ πυρός ἐστιν ὤνιος; *quanti nunc venditur frumentum?*

Diuersitatis.

Plato 2. de Rep. οὐδὲν οὖν διάφορον τοῦ ἑτέρου ποιεῖ. *nihil diuersum ab altero facit.* Demosth. οὐδὲν ἀλλότριον ἐποίησε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, οὐδὲ τοῦ τρόπου. *nihil alienum fecit à sua patria, neque à suis moribus* Lucian. παῦσαί με ἄλλον ποιῶν σεαυτοῦ. *desine me aliũ à te facere.*

Accusationis *&* Absolutionis.

Aristot. ἔνοχος δεσμοῦ. *reus vinculi, seu vt vinciatur.* Idem: ἔνοχος ἱεροσυλίας. *reus sacrilegij.* Plato: ὑπόδικος ἀσεβείας. *reus impietatis.* Eurip. ἁγνὰς χεῖρας αἵματος φέρεις. *manus habes puras à sanguine.* καθαρὸς πάντων τῶν ἐγκλημάτων. *purus omnium criminum.*

Nomina cum particula α priuante.

Demosth. ἀθῷος τῆς Φιλίππου δυναστείας. *liber à dominatu Philippi.* Aristot. ἀδάπανος χρημάτων εἰς

τὸ δέον. *parcus pecuniarum in re necessaria.* Xenoph. ἐπιθυμιῶν ἀκρατής. *cupiditates continere non valens.*

Denominatiua in κός.

D. Basil. ἀγαθὸς Θεὸς καὶ ἀγαθῶν παρεκτικός. *Deus bonus est. & dator bonorum.* Aristot. καθάπερ ἐστὶ φυλακτικὸν σώματος ὑγίεια, οὕτω τῆς ψυχῆς φυλακτικὸν καθέστηκε παιδεία. *vt sanitas corpus, sic doctrina conseruat animam.*

Numeralia ordinis.

Hesiod. Ὅμηρος πάντα δεύτερα γαστρὸς ποιεῖται. *Homerus omnia ventri posthabenda censet.* Athen. νόμων ἐμπειρία οὐδενὸς δεύτερος. *legum cognitione nulli secundus.*

ANNOTAT.

ADIECTIVA *Diuersitatis nonnunquam genitiuum apud Latinos quoque regunt. Cicero 1. de Finibus:* Quis alienum putet esse eius dignitatis, quam mihi quisque tribuit? *Quod ipsum etiam de multis ex priuante particula* in *compositis dicendum est. Nam vt Græcis* α, *ita Latinis* in *priuat. Exempla inuenies apud Emmanuelem in scholiis regulæ de Genitiuo post nomen adiectiuum.*

Illa denominatiua in κὸς *Latinè vix commodè ad verbum exprimi possunt vno verbo, nisi quis barbaro vocabulo velit vti. Neque enim* τρόπον πορισικὸν τοῦ βίου, *rectè interpretaberis*, rationem necessariorum suppeditatiuam: *sed, vel* suppeditatricem, *vel* suppeditantem, *vel periphrasi,* quæ necessaria suppeditat. *quamuis hæc vim vocis illius Græcæ non exprimant.*

EXCE-

EXCEPTIO.

I. QVAEDAM ex ſupradictis vocabulis conſtruuntur etiam cum Datiuo. Lucian. ἔνοχος τοῖς νόμοις. *reus legum.* Matth. 5. ἔνοχος τῇ κρίσει, τῷ συνεδρίῳ, *reus iudicij*, vel *reus iudicio : reus conſilio*, vt vertit interpres ſacer. Plato: ἀποδεῖξαι αὐτοὺς ἀλλοτρίους ὄντας τῷ υἱεῖ *alienos à filio*, ſeu *filio*. Quale eſt illud M. Tullij pro Cæcin. *Quod illi cauſſæ maximè eſt alienum.*

II. DATIVVM itidem habent Denominatiua in κὸς, quæ deriuantur à verbis habentibus datiuum. Ariſtot. τοῖς πάθεσιν ἀκολουθικὸς ὁ νέος. *iuuenis ſequitur affectus.* Nam verbum ἀκολουθεῖν datiuum regit. Sunt & alia nonnulla, de quibus infrà.

III. QVAEDAM adiectiua habent genitiuum per eclipſin, deficiente ſcilicet ἕνεκα. Lucian. μακάριε τῆς θέας. *felix quæ hæc videris.* ἄθλιος τῆς τύχης. *miſer ob fortunam.* vtrobique ſubauditur ἕνεκα.

IV. GENITIVO iunguntur Partitiua, vt apud Latinos. Pindar. γειτόνων πολλοί. *multi vicinorum.* μόνη τῶν πόλεων. *ſola ciuitatum.* ἕκαστον τῶν ζώων. *vnumquodque animalium.* Vide Emmanuelem.

DATIVVS POST NOMEN ADIECTIVVM.

I. ADIECTIVA quibus Commodum, Voluptas, Gratia, Fauor, Similitudo, Aequalitas, Fidelitas, Mos, & Conſuetudo, & his contraria ſignificantur, datiuum habent non ſecus atq; apud Latinos. exempla paſſim ſunt obuia.

II. PRAEDICTIS adde adiectiua quædam passiuæ significationis à verbis deducta, & Latinis in BILIS (vt *amabilis*) respondentia. Lucian. ἐπ' ἐκείνους πέμπε με, οἷς τίμιος ἐγὼ καὶ περιπόθητος. *ad illos mitte me, quibus ego honorabilis & exoptabilis sum.*

III. ADDE etiam composita ex σὺν, & ὁμοῦ, *simul*; & præterea multa verbalia casum sui verbi imitantia. ὁμότεχνος ἐμοί. *eiusdem artis mecum.* ὁμόγλωσσος ἐκείνῳ. *eiusdem cum illo linguæ.* σύντροφος τῇ παιδείᾳ. *educatus in litteris.* ὁμόψηφος ἐμοί. *eiusdem mecum sententiæ.* Aristot. προσεκτικὸς τοῖς μεγάλοις καὶ τοῖς θαυμαστοῖς. *qui magnis & miris attendit.* quia προσέχω datiuum habet.

IV. SVBSTANTIVA aliquando datiuum habent imitatione adiectiuorum; vt cùm Aristoteles ait Νέμεσιν dictam ἀπὸ τοῦ ἑκάστῳ διανεμήσεως, *à suum cuique distribuendo.* Sic Cic. *Iustitia est obtemperatio scriptis legibus.* Nimirum quia διανέμειν & *obtemperare* datiuum habent, ideo etiam substantiua verbalia ab illis deducta cum datiuo iunguntur.

EXCEPTIO.

MVLTA ex prædictis Genitiuum admittunt, sicut & apud Latinos. Aesop. ὄρνις ὁμοία τῶν λοιπῶν ὀρνίθων. *gallina similis aliarum gallinarum.* Theodoret. ὁ μὲν πόνος κοινὸς δούλων καὶ δεσποτῶν. *labor communis est seruorum & dominorum.*

V. QVODVIS adiectiuum admittit datiuum Modi, Caussæ, Instrumenti, similisve circum-

stantiæ.

stantiæ. Aristot. ἴσα τῷ ἀριθμῷ ὁμοῖα numero pares. θρασὺς στόμαλι. audax ore. ἕτοιμος ξίφει. paratus gladio, promptus manu.

ACCVSATIVVS POST ADIECTIVVM.

I. MVLTA adiectiua Laudem vel Vituperationem, Patriam, Gentem, Nomen, vel partem significantia, accusatiuum habent, præpositione κατὰ per synecdochen subintellecta. Herodot. Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν τὸ γένος. *Crœsus erat genere vel natione Lydus.* Lucian. τὸ μὲν εἶδος οὐκ ἀγενής *forma non est inuenusta.* Idem: θαυμάσιος τὴν τέχνην. *mirandus arte.*

ANNOTAT.

NOMINA *hæc nonnunquam datiuum habent.* τῷ εἴδει καλός. specie pulcher. *quo pacto ad superiores de datiuo regulas pertinet. Est autem modus hic loquendi Græcorum Latinis, & maximè Poëtis, valde vsitatus; vt apud Emmanuelem cernere licet.*

II. QVAEDAM adiectiua habent accusatiuum interpositu præpositionis εἰς, περὶ, ἐπί. Aristoph. δεινὸς εἰς τὰ πάντα. *idoneus & acer ad omnia.* Aristot. δεινὸς περὶ τὴν νομοθεσίαν. *aptus ad leges ferendas.* χρήσιμος εἰς τὰ πολεμικά. *vtilis ad res militares.* Plato: τὴν τοῦ σώματος ἰσχὺν ἱκανὴν ἐπὶ τοὺς πόνους ἔχουσι. *sat virium habent ad labores.* ἱκανὸς πρός τι. *aptus ad aliquid.*

ANNOTAT.

IDEM *fit in his nominibus*, accommodatus, aptus, idoneus, & *aliis, de quibus Emmanuel.*

III. ADIECTIVA quibus generalis dimensio significatur, non construunt Græci cum accusatiuo, vel datiuo, loco ablatiui ad normam Latinorum; sed circumloquuntur plerumque per substantiua abstracta in nominatiuo, vel datiuo, vel accusatiuo posita, subintellecta crebrò præpositione κατὰ per synecdochen. Xenoph. ὁ Μαιάνδρȣ τὸ εὖρος (ἐςὶ) δύο πλέθρα. *Mæandri latitudo est duo iugera.* Idem: τȣ͂ Μαρσίȣ τὸ εὖρος εἴκοσι καὶ πέντε ποδῶν. *Marsyæ fluuij latitudo est viginti quinque pedum.* Idem: Εὐφράτης ἐςὶ τὸ εὖρος τεττάρων ςαδίων. *Euphrates latitudine est quatuor stadiorum.* Herodot. ἐόντας τὸ μέγαθος εἴκοσι πήχεων. *erant magnitudine viginti cubitorum.* Diodor. χῶμα δίπλεθρον τῷ πλάτει *agger duorum iugerũ magnitudine.*

ANNOTAT.

AD *Latinorum normam ita dicendum esset:* ὁ Μαίανδρός ἐςιν εὐρὺς δύο πλέθρα, δύο πήχεις· *vel* μέγας δέκα, ἑκατὸν πήχεσι *vel* πήχεις· *vel etiam in genitiuo, (nam & hæc constructio inuenitur apud Latinos)* πήχεων, πλέθρων, δακτύλων, ποδῶν.

PRO *Latino illo* Opus est, *vtuntur Græci verbis impersonalibus* δεῖ *&* προσδεῖ *cum genitiuo. Demosth.* δεῖ δὴ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἐςι γενέσθαι τῶν δεόντων. pecunia sanè opus est, nec sine hac præclarum quicquam agi potest. *Idem:* οὐ λόγȣ προσδεῖν ἡγοῦμαι. non arbitror opus esse verbis.

Vtuntur etiam nomine χρεία, *à* χράομαι, vtor. χρεία ἐςὶ τούτȣ vsus, *seu* opus, est hac re. *Aristot.* ἔφησεν ἑαυτῷ χρείαν εἶναι καὶ τούτων. his quoque sibi opus esse dixit. *D. Chrysostomus:* πείρας χρεία ἐςί. experientia

rientia opus est. *Respondet autem vocabulo χρεία ad verbum illud Latinum* vsus, *quo sæpe vsi sunt auctores pro* opus. *Plaut.* Viginti iam vsus est filio argenti minis. *Virgil. lib. 8.*

Arma acri facienda viro, nunc viribus vsus,
Nunc manibus rapidis, &c.

CAPVT IX.

DE CONSTRVCTIONE GRADVVM COMPARATIONIS.

I. COMPARATIVVS genitiuum habet. Homer. de Nestore.

οὗ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.

Cuius ab ore melle dulcior fluebat oratio.

1. ad Corinth. 13. μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη. *maior his est charitas.*

ANNOTAT.

INTERPRES *sacræ Scripturæ aliquoties hoc hellenismo vsus est.* Maior horum est charitas. Maiora horum faciet.

II. COMPARATIVO addi potest datiuus, significans excessum. μείζων ἐμοῦ ἑνὶ δακτύλῳ. *maior est me vno digito.*

III. NON tantùm comparantur res diuersi generis, sed etiam eiusdem. imò eiusdem ad seipsum comparatio instituitur, quamuis diuerso respectu. Marci 4. πάντων τῶν λαχάνων μείζων. *Omnibus*

omnibus oleribus maius Thucyd. πλουσιώτεροι ἑαυτῶν γενόμενοι. *ditiores seipsis facti.*

IV. COMPARATIVVS cùm partitionem significat, genitiuum habet. ὁ μείζων τῶν νέων. *maior iuuenum.*

ANNOTAT.

QVAE *his tribus regulis tradidimus, Græcis cum Latinis communia sunt.*

V. GENITIVVS comparatiui mutari potest in casum verbo congruentem, interpositis particulis ἤ, ἤπερ, ἠέπερ. οὐδέν ἐστι κτῆμα σεμνότερον ἢ ἀρετή. *nulla possessio honorabilior quàm virtus.* Nestor apud Homer. Iliad. I. —— ἀρείοσιν ἠέπερ ὑμῖν ἀνδράσιν ὡμίλησα. *cum melioribus viris versatus sum, quàm vos sitis.* Lucian. Ἀννίβας τῇ γνώμῃ πλέον, ἤπερ τῇ τύχῃ ἐχρήσατο. *Hannibal magis prudentia, quàm fortuna, vsus est.*

VI. INTERDVM post ἢ eleganter additur κατὰ, εἰς, πρὸς, ὅσος, ὡς. γυνὴ μεῖζον ἢ κατὰ γυναῖκα φρόνημα ἔχουσα. *mulier animosior, quàm mulierem conuenit.* Thucyd. τὰ προγεγενημένα τί δεῖ μακρότερον, ἢ εἰς ὅσον τοῖς νῦν ξυμφέρει, αἰτιᾶσθαι; *Quid opus est præterita verbosiùs, quàm quatenus præsenti rerum statui expedit, reprehendere?*

ANNOTAT.

HOC *loquendi genus Latinis quoque vsitatum est. Nam illud Isocratis:* ἐλάττω νομίσας τὴν ἀρχὴν, ἢ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν εἶναι. *rectè vertes,* Ratus imperium minus esse, quàm pro suo ingenio atque animo. μεῖζον τὸ ἔργον, ἢ κατὰ τὴν ἐμὴν δύναμιν. maius opus est, quàm pro meis viribus.

LATIVS

LATIVS *porrò patet vsus comparatiui apud Græcos, quàm apud Latinos: multa enim ipsi comparatiuo efferunt, quæ nos per comparatiuum eloqui non possumus, vt pluribus exemplis demonstrat Budæus in commentario; vnum aut alterum sufficerit. Aristot.* ὥστε δεῖ προσέχειν τῶν ἐμπείρων καὶ φρονίμων ταῖς ἀναποδείκτοις φάσεσι καὶ δόξαις, οὐχ ἧττον τῶν ἀποδείξεων. itaque attendere oportet ad sententias & opiniones, quæ demonstrari nequeunt, expertorum & prudentium, non minùs quàm ad demonstrationes. *Idem*: εὔλογον δὲ τοῖς εἰδόσι τῶν ζητούντων ἡδίω τὴν ἀγωγὴν εἶναι. consentaneum rationi est, scientium vitam suauiorem esse, quàm indagantium. *Aristot.* κάλλιον εὖ ποιεῖν φίλους ὀθνείων. pulchrius est amicis benefacere, quam alienis.

Iam verò illa: ὀργῆς ἥττων ὤν, *apud Herodianum,* κρείττων χρημάτων, κρείττων παιδείας· *vix assequi potest Latinus sermo pari vi & elegantia. Nam si dicas;* Minor est irâ; maior pecuniâ; maior institutione; *nihil minùs exprimes, quàm quod illis Græcis loquendi formulis subest. Illud enim,* κρείττων χρημάτων, *significat*, rem esse præstantiorem, quàm quæ pecuniâ emi possit. *Et illud*, ὀργῆς ἥττων, talem, qui infirmior sit, quàm vt iram superet. *Et illud*, κρείττων παιδείας, doctiorem, quàm qui doceri possit.

VII. COMPARATIVA recipiunt apud Græcos augmentum seu intensionem, adiectione harum particularum, μᾶλλον *magis;* πολὺ, πολλῷ, *multo;* ὅσῳ, *quanto:* τόσῳ, τοσούτῳ. *tanto.* Demosth. πολὺ γὰρ ῥᾷον ἔχοντας φυλάττειν, ἢ κτήσασθαι

σαῶσαι πάντα. *multo facilius est parta tueri, quàm de integro aliquid acquirere.*

INTERDVM additur alia intensionis particula, vt apud Isæum: πολὺ μᾶλλον ἑτοιμότερον ad verbum: *multo magis promptius.* Quale est etiam illud D. Pauli ad Philippens. 1. πολλῷ μᾶλλον κρεῖσσον. *multo magis melius.*

ANNOTAT.

LATINI *eodem modo vim suorum comparatiuorum augent; quamuis aduerbium* Magis *non apponant, nisi rarò & per hellenismum. Plautus:* Nihil inuenies hoc certo magis certius. *Idem:* Nam magis multo patior faciliùs verba. *Virg.* Quis queat optato magis esse beatior æuo.

IIX. PONITVR interdum comparatiuus pro positiuo. Sophoc. in Elect. πλέον ἐχθίστη, pro πολύ. *longe infensissima.*

IX. PONITVR vicissim positiuus pro comparatiuo. Menander: καλὸν τὸ μὴ ζῆν ἐστιν, ἢ ζῆν ἀθλίως, pro κάλλιον. *pulchrius est non viuere, quàm viuere misere.*

ANNOTAT.

APVD *interpretem sacræ Scripturæ occurrit interdum hoc genus loquendi, vt Psalm 117.* Bonum est confidere in Domino, quàm confidere in homine: Bonum est sperare in Domino, quàm sperare in principibus, *pro* melius est. ἀγαθὸν πεποιθέναι ἐπὶ Κύριον, ἢ πεποιθέναι ἐπ᾽ ἄνθρωπον. ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ Κύριον, ἢ ἐλπίζειν ἐπ᾽ ἄρχουσι. *nisi potiùs ad Hebraismum respexisse dicendus sit.*

X. AD-

X. ADIECTIVA ponderis comparatiuorum naturam habent; quæ caussa est, cur cum genitiuo construantur. Diodorus: Ἀντίγονος παρεκάλει Εὐμενῆ λαβεῖν δωρεὰς πολλαπλασίους, ὧν πρότερον ἦν ἐσχηκώς. *Antigonus hortabatur Eumenem, vt acciperet beneficia multis partibus plura, quam antè habuisset.* Aristot. μυριοπλάσια ἂν κακὰ ποιήσειεν ἄνθρωπος κακὸς θηρίου. *homo malus infinitis modis plura mala perpetrauerit, quàm bestia.*

DE SVPERLATIVO.

I. SVPERLATIVVS genitiuum habet. σοφώτατος ἁπάντων. *sapientissimus omnium.*

II. NEQVE solùm genitiuum pluralem, sed & singularem nominis collectiui habere potest. Herodian. ἀνδράσι τῆς συγκλήτου βουλῆς ἀρίστοις. *viris totius Senatus optimis.* Thucyd. τῆς γῆς ἡ ἀρίστη. *terræ optima.* Lycoph. ἀλκῇ νέανδρος, ἐκπρεπέστατος γένους. *fortitudine strenuus, clarissimus genere.*

*ANNOTAT.

IDEM *de partitiuis dicendum est. Sicut enim rectè dicitur,* Nemo plebis; *ita etiam,* οὐδεὶς δήμου. *Vide Emmanuelem.*

III. NON tantùm res eiusdem vel diuersi generis inter se conferri possunt, sed etiam idem cum se ipso. Demosth. οὐ γὰρ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν, οὐδὲ πλίνθοις ἐγώ, οὐδ' ἐπὶ τούτοις μέγιστον τῶν ἐμαυτοῦ φρονῶ. *neque ego muro circumdedi ciuitatem, neque in hac re potissimùm confido.* D. Basil. ὅτε καὶ φλογωδέστατός ἐστιν ἑαυτοῦ ὁ ἥλιος. *quando sol maximè ardet, & seipso æstuosior est.* Plutarch. αὐτὸς

ἑαυτοῦ κράτιστος ἐν τῷ μονομαχεῖν. seipsum vincens in singulari certamine. Xenoph. *ὅτε δεινότατος σαυτοῦ ἦσθα. quo tempore omnium ætatis tuæ dierum eras dexterrimus.*

ANNOTAT.

HAS *locutiones Latini imitari non possunt eadem loquendi forma, vt inquit Budæus. Quod autem quidam dicunt, in huiusmodi locutionibus idem cum seipso non comparari, inane est. Cum quo enim comparatur* Sol *in allato D. Basilij testimonio, si non comparatur secum?*

Dixi autem in regula, Res quoque diuersi generis comparari. *Cur enim non rectè dicam? ἄνθρωπος πάντων οὐ μόνον διπόδων, ἀλλὰ καὶ τετραπόδων μιαρώτατος, καὶ βδελυρώτατος. sicut Latinè rectè dicimus,* Homo omnium non modò bipedũ, sed etiam quadrupedum flagitiosissimus.

IV. MVTATVR interdum genitiuus superlatiui in alium casum, adiuncta præpositione. Aristoph. *Αἰσχύλον νομίζω πρῶτον ἐν Ποιηταῖς. Aeschylum primũ inter Poëtas arbitror.* Hom. 1. Iliad.

—μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη Θεός εἰμι. sum Dea omnium contemptissima.

V. SVPERLATIVI recipiunt augmentum, seu intensionem, additis particulis *λίαν, μακρῷ, πολὺ, ὡς, ὅτι, ὅσον, ὡς δυνατὸν, ὡς οἷόντε, ὅσῳ, τοσούτῳ,* & aliis huiusmodi. *λίαν φιλοπονώτατος. multo cupidissimus laborũ. μακρῷ τὰ πάντα πρῶτος. longè omnium primus. ὡς πλεῖστοι. quàm plurimi.* Et sic de aliis. Nam exempla passim sunt obuia.

VI. ATTICI vsurpant interdũ superlatiuum pro comparatiuo. *τὰ ἄῤῥενα κυούμενα κινητικώτατά*

ἐστὶ τῶν θηλειῶν. Aristot. pro πολλῷ κινητικώτερα. *masculi in vtero longè mobiliores sunt, quàm fœmellæ.* Sophoc. ὅσῳ κράτιστον κτημάτων εὐβουλία. *quanto præstantius est salutare consilium opibus.*

ANNOTAT.

PLVRA *exempla adfert Budæus, simulq́; negat huius rei exemplum apud Latinos reperiri.*

VII. PONITVR etiam comparatiuus pro superlatiuo, & superlatiuus pro positiuo. Synesius: μακρῷ πάντων βαρύτατος, pro βαρύτατος. *longè omnium grauissimus.* Thucyd. μάλιστα δεινότατος τοῖς ἐναντίοις, pro δεινός. *grauissimus hostibus.*

VIII. QVAEDAM nomina licet superlatiua non sint, habent tamen vim superlatiuorum, ac proinde genitiuum exigunt. ἔξοχος ἄλλων. *præstans aliis, princeps aliorum.* Homer. Δῖα θεάων. *Diua Dearum.* Diodor. Κορυφαῖος τῶν Ἀθήνῃσι Ῥητόρων. *Coryphæus Rhetorum Atheniensium.*

CAPVT X.

DE CONSTRVCTIONE

TRANSITIVA VERBORVM QVAE VNVM CASVM POST SE HABENT.

VERBORVM *quædam genitiuum, quædam datiuum, quædam accusatiuum requirunt; de singulis ordine præscribendæ sunt regulæ.*

GENITIVVS POST VERBVM.

I. SVM eodem modo apud Græcos, quo apud Latinos, cum genitiuo construitur; nisi quòd interdum non exprimitur. Demosth. πολίτου δικαίου κρίνω. *viri iusti esse arbitror.*

Pari modo cùm Laudem vel Vituperationem significat, genitiuum nonnunquam regit. Plutarch. Φούρνιος ἦν ἀξιώματος μεγάλου. *Furnius erat magnæ dignitatis.*

II. GENITIVVM regũt verba sensuum, tam quæ generatim quàm quæ speciatim sensum significant. Aristoph. αἰσθάνομαι ψόφου. *sentio strepitum.* Demosth. προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν. *par est vt promptè illos velitis audire, qui consilium dare volũt.* Lucian. ὀσφραίνεται τοῦ χρυσίου. *odoratur aurum.* Aristoph. καὶ πρῶτα μὲν δὴ τῆς κεφαλῆς ἐψήφατο. *& primò quidem caput attigit.* Eurip. γεύσασθαι κακῶν. *gustare mala.*

ANNOTAT.

EADEM *est ratio vocabulorum, quæ horum sunt synonyma; vt κλύω, ἀΐω; audio;* ἐπιψαύω, θιγγάνω, *tango.* [illegible] *: σὺ δέ μευ κλῦθι, καὶ ἐσθλὰ δίδου.* tu [illegible] audi, bonaque da.

[illegible]CEPTIONES.

V[illegible], vt ὁρῶ, ὄπτομαι, βλέπω, δέρκω, θεωρῶ, [illegible] [illegible]que composita, ferè accusatiuum hab[illegible] [illegible]ristoph. ὁρῶ τὸν ἱερέα. *video sacerdotem.* Luc[illegible] πάντα ὁρῶ ταῦτα. *omnia hæc video.*

[illegible] [illegible]nia verba sensuum cum accusandi casu [illegible]struunt. Aristot. αἰσθάνονται τὰ παρόν-

παρόντα. *sentiunt præsentia.* Demosth. ἀκούσατε ὦ ἄνδρες δικασαὶ τὰ ψηφίσματα. *audite, ô viri iudices, decreta.* Aristoph. κακόδαιμον ὀσφραίνῃ τί; *miser olfacis ne aliquid?* Ioan. 2. ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ. *architriclinus gustauit aquam.* Lucian. γευσάμενος γάλα. *cùm lac gustasset.*

ANNOTAT.

Μανθάνω pro ἀκούω regit genitiuum. Sophoc. ὅταν μάθῃς μου, νουθέτει. *cùm audiueris me, admone. Sic etiam* πείθεσθαι, *pro* ἀκούειν, *quando significat auscultare, obedire. Euripid.* πείθεσθαι γὰρ εἴθισμαι σέθεν. *audire te soleo, id est, obedire tibi.* κλύω & ἀκούω *interdum datiuum habent.* Theog. εὐχομένῳ μοι κλῦθι. audi me precantem.

III. VERBA quæ animi affectionem significant, vt sunt verba Admirandi, Appetendi, Amandi, Priuandi, Consequendi, Aberrandi & Participandi, genitiuum habent; quibus adde verbum Petendi δέομαι.

Admirandi.

Xenoph. θαυμάζω ὑμῶν. *miror vos.* Plato: θαυμάζω σου. *miror te.* Isocrat. θαυμάζω τῶν ταύτην τὴν γνώμην ἐχόντων. *miror illos, qui tali sint animo.*

Appetendi.

Isocrat. ὀρέγεσθαι τῆς καλοκἀγαθίας. *appetere honestatem.* Aristoph. οὐ γὰρ τούτων ἐπιθυμῶ. *non desidero ista.* ἐφίεμαι πλούτου. *appeto diuitias.*

Amandi.

Lucian. οὐ γὰρ οὕτω τοῦ πλουτεῖν ἐρῶσιν. *non ita amant diuitias.* Halicar. ἐρῶντες δυναστείας. *appetentes potentiæ.* Xenoph. τῶν καλῶν ἐρῶσι. *amant pulchra.*

Priuandi.

στερηθῆναι βίου. *priuari vita.* Xenoph. στερηθήσεται τῆς πόλεως. *priuabitur ciuitate.* Isocrat. ὁ πόλεμος ἁπάντων ἀγαθῶν ἡμᾶς ἀπεστέρηκε. *bellum priuauit nos omnibus bonis.*

Consequendi.

Plato: τοῦ σκοποῦ τευξόμενος. *scopum assecuturus.* τυγχάνω τῶν δικαίων. *ius meum obtineo.* Demosth. οὐκ ἀσφαλὲς ἐπιλαμβάνεσθαι μεγάλης ἐξουσίας. *non est tutum magnam potestatem consequi.* Isocrat. τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι. *virtutem consequi.*

Aberrandi.

Ψευσθεὶς ἐλπίδος. *spe falsus.* ἀποτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ. *aberrare à scopo.* ἁμαρτάνειν ὅλης τῆς ὁδοῦ. *tota via aberrare.* Isocrat. οἱ μὲν ἄριστα φρονοῦντες ἐνίοτε διαμαρτάνουσι τοῦ συμφέροντος. *sapientissimi quique aberrant aliquando ab vtili.*

Participandi.

Halicar. μετέχειν τῶν ἴσων. *æquale ius participare.* Xenoph. σίτου καὶ πότου κοινωνεῖν. *cibi & potus participem esse.*

Eodem modo construuntur μεταλαμβάνω, μέτεστι, μεταδίδωμι. Theog. οὐδὲ γὰρ ἂν προκαμὼν ἄλλῳ καμάτου μεταδοίης, *neque enim antè fatigatus*

alium

alium laboris seu defatigationis participẽ facias. Lucian. ἀθανασίας μετέληφας. *immortalitatis es particeps.*

Petendi.

Aesop. ἀηδὼν ἐδεῖτο τοῦ ἱέρακος. *luscinia rogabat accipitrem.* Herodot. σοῦ δέομαι μὴ δέεσθαι ἀνόμων. *rogo te ne petas iniqua.* Isocr. Κλεάρχου μηδὲν πώποτε ἐδεήθην. *à Clearcho nihil vnquam petiui* D. Chrysost. τῆς τοῦ Θεοῦ λατρείας ἐχομένους. *Dei cultui inhærentes.*

ANNOTAT.

OMNIA *ferè hæc verba alios aliquando casus habent. Isocrat* θαυμάζω αὐτούς. miror ipsos. ἀναγκαῖον οὖν τὴν τοῦ κόσμου φύσιν γλίχεσθαι τὴν ὅλου διαμονήν. *Philo:* necesse est naturam mundi cupere & velle vniuersi incolumitatem. *Hesiod* ἃ γὰρ ἐπιθυμεῖ ψυχὴ, καὶ πιστεύειν φιλεῖ quæ animus cupit, etiam credere solet. *Sic* ποθεῖν καὶ ἐπιποθεῖν *accusatiuum regunt. Lucian.* μηδὲν ἐπιπόθει τῶν κακῶν. nihil mali desideres.

Est autem diligenter obseruandum, quæ & qualia verba Appetendi, Amandi, &c. iunxerint auctores cum genitiuo; ab iisq́; ne minimum quidem discedet, qui rectè scribere aut loqui velet. Non enim omne verbum quod desiderium v. g. vel amorem significat, cum genitiuo construitur, vt patet ex allatis exemplis, neque φιλέω, *quia idem est quod* amo, *propterea genitiuum admittit.*

VERBA *Consequendi iunguntur interdum datiuo. Diodorus:* ἐπιτυγχάνουσαν τοῖς πρώτοις ἐγχειρήμασι. cùm primi conatus successissent. *Quædam etiam accusatiuum habent.* κληρονομῶ χρήματα. pecunias hæreditate consequor.

Dicimus etiam ψεύδομαι τόδε, τοῦδε, τῷδε. *frustror, vel* destituor, hac re.

Verba denique Participandi nonnunquam iunguntur cum accusatiuo. Aristoph οὐ γὰρ μετεῖχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί. non fuisti particeps tot plagarum atque ego; *id est,* non accepisti tot plagas, quot ego.

LATINI *videntur interdum has Græcorum constructiones imitari. Virgil.*

Iustitiæne priùs mirer bellíne laborum. *Idem.*
Nec veterum memini lætórve laborum.

nisi quis subaudire velit causa, *vel* gratia, laborum. *Ad eandem normam dixisse putatur Horat. lib. 2. Ode 13.*
Dulci laborum decipitur sono. *quamuis nonnulli legant*, laborem. *sic* fallor animi, fallor sermonis, *apud Plautum & alios.*

IV. GENITIVUM habent verba, quæ Curam, Neglectum & Contemptum significant. Item verba Dominandi seu imperandi, Copiæ, Inopiæ, Incipiendi, Abstinendi, Dimittendi, Parcendi, Distandi, Differendi, Excellendi, Superandi & Separandi.

Quæ Curam significant.

Isocrat. πάντων ἐπιμελοῦ τῶν περὶ τὸν βίον. *cura omnia quæ ad vitam pertinent.* Demosth. εὐηθὲς τὰ οἰκεῖα αὐτοὺς προϊεμένους τῶν ἀλλοτρίων φάσκειν κήδεσθαι. *stultum est, eos, qui sua negligunt, dicere se aliena curare.* Aristoph. σοῦ δ' οὐ φροντιῶ. *non curabo te.*

Neglectum.

Herodian. τῆς ἀληθείας ὀλιγωροῦσι. *veritatem negligunt.* Isocrat. ὠλιγώρουν τῶν κοινῶν. *negligebant Remp.*

Domi-

Dominandi.

Isocrat. τ̃ οἰκετῶν ἄρχειν. *imperare seruis.* Lucian. δεσπόζουσι τ̃ ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες. *viris imperãt mulieres.*

Copiæ & inopiæ.

Demosth. χρημάτων ηὐπόρει. *pecuniis abundabat.* Eurip. γέμω κακῶν. *plenus sum malis.* Demosth. ἐνέπλησε τοσαύτης παρανομίας καὶ μανίας. *tanta iniquitate ac furore repleuit.* Halicar. σπανίζουσι τῶν ἀναγκαίων. *egent rebus necessariis.*

Incipiendi & desinendi.

Theocr. ἄρχετε βουκολικᾶς ἀοιδᾶς. *incipite musam agrestem.* Idem: λήγετε βουκολικᾶς ἀοιδᾶς. *desinite modulari musam agrestem.*

Abstinendi.

Phocyl. ἀλλοτρίων ἀπέχεσθαι. *ab alienis abstinere.*

Dimittendi.

Eurip. δεξιᾶς ἐμῆς μέθες. *dimitte dexteram meam.* Aristoph. τούτου μὴ μεθίεσθαι. *hunc non dimittere.*

Parcendi.

Phocylid. πλούτου μὴ φείδου. *diuitiis ne parcas.* Demosth. παίδων φείδεσθαι πατρικὸς νόμος. *parcere liberis paterna lex est.*

Distandi.

Demosth. ἀπεῖχε τῆς πόλεως στάδια τεσσαράκοντα. *aberat à ciuitate stadia quadraginta.*

Differendi.

Lucian. οὐδὲν τῶν κοράκων διαφέρουσιν. *nihil differunt à coruis.*

Excellendi.

Isocrat. προέχειν τῶν ἄλλων. *aliis antecellere.*

Superandi.

Xenoph. κρατεῖν τῶν ἡδονῶν. *superare voluptates.*
Lucian. κρατεῖς ἁπάντων. *omnibus imperas.*

Separandi.

Chrysost. χωρίζεται τοῦ Θεοῦ. *separatur à Deo.*
Dionys. de situ orbis. Εὐρώπην Ἀσίης Τάναϊς διὰ μέσσον ὁρίζει. *Tanais in medio separat Asiam ab Europa.*

ANNOTAT.

QVAEDAM *ex prædictis verbis cum aliis interdum casibus constructa reperies. Lucian.* ἀεί τι φροντίζουσι. semper aliquid curant, *id est*, meditantur. *Homer.* Θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες. Dei conspectum seu præsentiam nihil curantes. *Idem :* Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε. impera Myrmidonibus. *Ferè enim apud Poëtas verba imperandi datiuum habent.*

Imitantur porrò Latini interdum hos Græcos loquendi modos, maxime Horat. vt lib. 3. ode 30.

Et quà pauper aquæ Daunus agrestium
Regnauit populorum. *id est*, ἐβασίλευσε, ἦρξε τῶν δήμων *Alij legunt*, Regnator populorum.

Et libro 2. Ode 9. Desine mollium querelarum. *& libro 3. Ode 27.* Mox vbi lusit satis, abstineto (Dixit) irarum, calidæque rixæ.

DOMINOR *iungunt Latini cum ablatiuo interuentu*

uentu præpositionis (in) *Cic. 1. Tuscul.* Vetat enim dominans ille in nobis Deus. *Admittit tamen interdum datiuum.* *Virgil.*

Hic domus Aeneæ cunctis dominabitur oris.

In sacris literis Græca structura ferè semper est ab interprete Latino expressa. Psal 9. πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει. omnium inimicorum suorum dominabitur. *Ibidem:* ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεῦσαι τῶν πενήτων. cùm dominatus fuerit pauperum. *Etiam verba implendi genitiuo iungunt Latini.* *Virgil.*

Implentur veteris Bacchi pinguisque ferinæ.

Plautus: Parasitus qui me compleuit flagitij & formidinis. *Plura exempla vide apud Emmanuelem. Interpres sacer:* Impletæ sunt nuptiæ discumbentium. ἐπλήσθη ὁ γάμος τῶν ἀνακειμένων. *Matth. 22.* Egeo *genitiuum regit Græcorum imitatione. Horat.* Eget æris Cappadocum Rex. *Et Terent.* Tui carendum. *Sic verbum copiæ* Abundo, *cum genitiuo. Lucill.* Quarũ abundamus rerum. ὧν εὐποροῦμεν. *Lucret. teste Seruio*: superi viduatus luminis aër.

V. GENITIVVM habent verba Arcendi seu Prohibendi, Liberandi, Aestimandi, Emendi & Vendendi, Accusandi, Damnandi, Absoluendi, Fruendi & Concedendi.

Arcendi *seu* Prohibendi.

Plutarch. εἴργω πυρὸς καὶ ὕδατος. *interdico igne & aqua.* Homer. μὴ δέ μ' ἔρυκε μάχης. *ne me arceto à pugna.* Hinc verbum Prohibendi iunxit cum genitiuo Silius italicus: — *captæ prohibere nequit et Cùm Pœnos aquilæ.*

 Libe-

Liberandi.

Apollonius: ῥύσασθε λύμης. *liberate à calamitate.* Isocrat. ὑπομένομεν τομὰς ἰατρῶν, ἵν' ἀπαλλαγῶμεν πλειόνων ἀλγηδόνων. *toleramus medicorum sectiones, vt liberemur maioribus doloribus.* D. Chrysost. φθόνου καθαρεύειν. *purgare, seu liberare, se ab inuidia.*

Æstimandi & Emendi.

Synes. πόσου δοκεῖς τιμῶμαι; *quanti putas æstimo?* Demosth. οὐκ ὠνοῦμαι μυρίων δραχμῶν. *non emo decies mille drachmis.* Aristoph. οὐκ ἂν πριαίμην οὐδ' ἂν ἰσχάδος. *non vna emerim carica.*

Fruendi.

Lucian. τί ἀπολαύσεις τῶν ὀρῶν, τί δ' ἂν ἀπόναιντο τοῦ σοῦ κάλλους αἱ βόες; *quid fructus capias ex montibus, & quid vtilitatis percipiant ex tua pulchritudine vaccæ?* Isocrat. ἀπόλαυε μὲν τῶν παρόντων ἀγαθῶν ὡς θνητός: *præsentibus bonis fruere vt mortalis.*

Accusandi, Absoluendi & Concedendi.

Demosth. κατηγορῶ Φιλίππου. *accuso* Philippum. Isocrat. κατηγοροῦσί τινες ἡμῶν. *accusant nos aliqui.* Demosth. ἀφεθεὶς τῶν ἐγκλημάτων. *liberatus crimine.* Aristot. ἀποψηφίζομαί σου. *absoluo te.* Synes. παραχωρεῖ τῆς ἀρχῆς συνοίκῳ κρείττονι. *præstantiori cedit de imperio.*

VI. VERBA quædam sæpe regunt genitiuum ἐλλειπτικῶς deficiente ἕνεκα, vel χάριν. ἀποδέχομαί σε τῆς προαιρέσεως. *provo te ob tuum propositum.*

εὐδαι-

εὐδαιμονίζω σε τῆς ἀρετῆς. *felicem te prædico propter virtutem.* subauditur ἕνεκα vel χάριν. Eurip. Ἑλλάδος μάλιστ' ἔγωγε τῆς ταλαιπώρου στένω. *maximè gemo propter miseram Græciam.*

ANNOTAT.

HVC *referunt nonnulli illud Virgilij:* Iustitiæne priùs mirer, &c. *& illud Ouidij:* Successorumque Mineruæ indoluit. *& illud Senecæ:* Regni Laius rapti furit, *id est,* gratia, *vel* causa, regni rapti. *& illud Horatij:* Florem artis in te nullum habentis exitum.

VII. INTERDVM junguntur verba genitiuis, præpositione deficiente, quæ genitiuum postulat. λύω σε τῶν δεσμῶν. *soluo te vinculis.* ἁρπάζω σε τοῦ πυρός. *rapio te ex igne.* ibi subauditur ἀπὸ, hîc præpositio ἐκ.

VIII. PARS & Materia & Principium ortus, seu causa efficiens, eandem ob causam in genitiuo enunciantur. Lucian. ἕλκει σε ῥινός. *trahit te naso.* ἕλκει σε ποδὸς, τριχῶν. *trahit te pede, capillis.* Herodian. πεποιημένον μυλίτου λίθου. *factum ex molari lapide.* Idem: ἑνὸς λίθου πᾶν πεποιῆσθαι. *vno lapide totum esse factum.* Euripid. Διὸς πέφυκας. *Ioue natus.* Plato: φὺς ἀγαθῶν πατέρων. *bonis parentibus natus.* Isocrat. Τελαμῶνος μὲν Αἴας καὶ Τεῦκρος ἐγεννήθη. *Telamone quidem natus est Aiax & Teucer.*

ANNOTAT.

IN *his & similibus exemplis desideratur præpositio* ἐκ, *vel alia. Huc spectare videntur illa. Lucian.* ἔπιε τοῦ κωνείου. bibit cicutam. ἔπιον τῆς βαφῆς. tincturam biberunt. *Idem:* πιόντες οἴνου. bibentes de vino.

φαγόν-

φαγόντες ἐχίδνης. edentes de vipera. *His enim & similibus locutionibus pars vel materia significari videtur.*

IX. INTERDVM exprimitur materia in datiuo. Hom. αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι. *altera enim cornibus fabricatæ sunt, alteræ ebore.*

X. MVLTA denique verba regunt genitiuum vi præpositionis, cum qua sunt composita. Lucian ἀπωθεῖν τοῦ συμποσίου *repellere à conuiuio.* Aristoph. ἐκβαλῶ τῆς οἰκίας. *eijciam domo.* Lucian. ἀποπέμψομαι ὑμᾶς τοῦ συμποσίου. *eijciam vos è cõuiuio.*

ANNOTAT.

HIC *ἀπωθεῖν & futurum* ἐκβαλῶ *genitiuum habent, quia* ἀπὸ *&* ἐκ, *quibus constant, genitiuo iunguntur. Id ipsum accidit nonnunquam in Latina Syntaxi. Hinc,* propugnat nugis, *pro* pugnat pro nugis, *apud Hor. Et,* Neu quid medios intercinat actus. *& apud Ciceronem:* arbitrum illum adegit. *Quibus locis verba vi præpositionis, cum qua componuntur, casum regunt.*

DATIVVS POST VERBVM.

I. VERBA quæ Commodum, Incommodum, Auxilium, Opem, Fauorem aut Adulationem significant, datiuum habent, sicut apud Latinos.

Commodum & Incommodum.

Isocrat. λυσιτελεῖ τῇ πόλει. *prodest ciuitati.* Idem: συμφέρει τῷ λέγοντι *prodest dicenti.* Demosth. λυμαίνομαι τοῖς ὅλοις. *noceo reip.*

Auxi-

Auxilium & Adulationem.

Demosth βοηθεῖν αὐτοῖς. *auxiliari ipsis.* Isocrat. ἧκον ὑμῖν ἀμυνοῦντες. *venerũt nobis auxilio.* Demosth. οὐ ῥᾴδιον εὐνοεῖν τοῖς κακονόοις. *non est facile fauere malignis.* Plutarch. ὅπως τοῖς πλουσίοις κολακεύωσι. *vt blandiantur diuitibus.*

EXCEPTIO.

VERBA Commodi & Incommodi, Opis & Auxilij & Adulationis regunt accusatiuum frequenter apud Græcos. Demosth τὸν βουλόμενον εὐποιεῖν ἡμᾶς ἐάσωμεν. *sinamus nobis illum, qui vult benefacere.* Demosth. τοὺς εὐποιοῦντας ἡ πόλις ἀντευπεποίηκε. *ciuitas bene de se merentibus vicißim benefecit.* Euripid. Μενέλεων εὐεργετεῖς κἀμέ. *Menelao benefacis & mihi.* Eurip. —δρᾷς δ' οὐδὲν ἡμᾶς εὖ. *nobis nihil boni facis.* Lucian. ἴσα ἐργάσεταί σε, οἷα καὶ σὺ ἔδρασα τὸν Κρόνον. *idem tibi faciet, quod tu fecisti Saturno.*

Cum datiuo legitur Luc. 6. καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς *benefacite iis qui vos oderũt.* sic dicimus κακῶς ποιεῖν τινα, seu κακοποιεῖν, *malefacere alicui.*

His adde verbum βλάπτω, *noceo.* Plato: ἐμὲ μὲν οὐδὲν βλάψει Μέλιτος. *nihil mihi nocebit Melitus.* Idem: οὔτε ἐμὲ μείζω βλάψετε, ἢ ὑμᾶς αὐτούς. *non magis mihi quàm vobis nocebitis.* Demosth. λυμαίνεσθαι τὴν πόλιν *nocere ciuitati.* Xenoph. μηδένα τῶν ἀνθρώπων κολακεύειν ἕνεκα μισθοῦ. *nulli hominum adulari mercedis causa.* Lucian. οὐ πολύ σε ὀνήσει ἡ ἀθανασία. *non multum tibi proderit immortalitas.*

ANNOTAT.

REPERITVR *itidem apud Latinos,* Noceo te, adulor te, *Græcorum imitatione. Cæterùm verba alia datiuo iungi solita, Græcísque cum Latinis communia, prætereo; cuiusmodi sunt verba Tribuendi seu Attribuendi, Promittendi, & Minandi, Credendi & Diffidendi, Obsequendi, & Repugnandi, Appropinquandi, Seruiendi & Ministrandi, Inuidendi, Insidiandi, Nuntiandi, Conueniendi seu Congruendi, Suadendi, & similia. Itémque verbum* εἰμὶ, *quod modò vnum, modò duos datiuos habet. Eurip.* τί γὰρ δεῖ με ζῆν, ᾧ πατὴρ ἦν ἄναξ Φρυγῶν ἁπάντων; quid enim me oportet viuere, cui pater erat rex omnium Phrygum. *Plato:* ἀλλ' ὅρα εἴ σοι βουλομένῳ εἴη ἃ λέγω. vide num tibi probentur, quæ dico.

II. DATIVVM habent verba Pugnandi, Sequendi, Adorandi, Precandi, Hortandi, Iubendi, Occurrendi, Incidendi, Conuersandi, Vtendi, Reprehendendi.

Pugnandi & Sequendi.

Aristoph οὐ μάχομαί σοι. *non pugno tecum.* Hom. οὐκ ἄν μοι ἐρίσσεν. *non contendet mecum.* Lucæ 5. ἀκολούθει μοι. *sequere me.* Theog. ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς ἕπεται γνώμη τε καὶ αἰδώς. *viros bonos sequitur mens & verecundia.*

Adorandi & Precandi.

I. Cor. 14. προσκυνήσει τῷ Θεῷ. *Deum adorabit.* Matth. 2. καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. *& venimus adorare illum.* Demosth. Θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις.

πάσαις. *omnes Deos & Deas precor.* Sophoc. Θεοῖς ἀρᾶται. *precatur Deos.*

Hortandi, Iubendi & Occurrendi.

Lucian. τῷ Νέστορι τὸ δέον παραινέσειας ἄν. *Etiam Nestori admonere posses, quid facto opus esset.* Xenoph. τοῖς ἄλλοις παρεκελεύοντο. *alios adhortabantur.* Hom. φίλῳ ἐκέλευσεν ἑταίρῳ. *mandauit fido socio.* Sophoc. ἀντήσας σοι. *cùm tibi occurrisset.* Lucæ 10. λῃσταῖς περιέπεσε. *incidit in latrones.* D. Chrysost. τῷ Θεῷ προσιόντας. *ad Deum accedentes.*

Conuersandi & Vtendi.

Menand. Σοφοῖς ὁμιλῶν κἀυτὸς ἐκβήσῃ σοφός·
κακοῖς ὁμιλῶν κἀυτὸς ἐκβήσῃ κακός.
Si cum sapientibus versaris, etiam ipse eris sapiens:
Si cum malis versaris, etiam ipse malus eris.

Plutarch. ἐχρήσατο φιλανθρώπως πᾶσιν. *humaniter tractauit omnes.* Isocrat. μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς, πῶς κέχρηται τοῖς προτέροις φίλοις. *nemine in tibi adiungas amicum, priusquam exploraueris, quomodo prioribus amicis vsus sit.*

Reprehendendi.

Isocrat. θυμουμένοις μὲν φίλοις εἴκειν δεῖ, πεπαυμένοις δὲ τῆς ὀργῆς ἐπιπλήττειν. *iratis amicis cedendum est, sedatâ irâ reprehendendi sunt.*

EXCEPTIO.

Ex his verbis conseruantur nonnulla, sed minùs frequenter, cum aliis casibus. Demosth. οὐδεὶς μέμφεται τὴν πόλιν. *nullus reprehendit ciuitatem.*

Isocrat.

Isocrat. *παρακαλεῖν ἀλλήλους. hortari se mutuò.* Reperitur etiam *προσκυνεῖν τὸν Θεόν. adorare Deum.*

Verbum *νικάω* accusatiuum habet. Lucian. *νικῶ σε. vince te.* Quamuis *κρατῶ*, vt suprà diximus, etiam genitiuum habeat.

μιμέομαι, imitor, itidem cum accusatiuo copulatur. Isocrat. *μιμεῖσθαι τὰς ἐκείνων πράξεις. illorum res gestas imitari.*

ANNOTAT.

VERBA *quæ hac secunda regula sumus complexi, iungunt Latini nonnunquam cum datiuo per hellenismum. Virg.* Mõtibus in nostris solus tibi certet Amyntas. *Idem:* Placitóne etiam pugnabis amori? *Lucret.* Quid enim contendat hirundo cycnis? *& aliàs sæpe.*

III. MVLTA verba datiuum habent vi præpositionis ex qua componuntur: cuiusmodi præpositiones potissimùm sunt, σύν, ἀντί, ἐπί, παρά, πρός, ἐν, ὑπό. D. Chrysost. *τῇ ἐσχάτῃ πενίᾳ συνέζη. extremè pauper erat.* Ad verbum, *extremæ paupertati conuiuebat. συμπαίζειν τοῖς ἡλικιώταις, paribus colludere.* Xenoph. *τούτοις ἀντιλέγων. his contradicens.* Plutarch. *ἐπιχειρεῖν τῷ ἔργῳ. rem aggredi. τούτῳ παρέστης. huic astitisti. ἐπιγελᾶν τινι, προσγελᾶν, καὶ προσμειδιᾶν. alicui arridere.* Quamuis *ἐπιγελᾶν* sit etiam *irridere.* Isocrat. *ἀτυχοῦντι μὴ ἐπιγελάσῃς. misero ne illuseris.* Demosth. *προσπίπτειν σοι νομίζεις ταύτην τὴν πόλιν. putes hanc tibi ciuitatem accidere,* id est, *accidere ad genua. ἐμμένειν ταῖς συνθήκαις, manere dictis pactis,* passim apud Isocratem. Lucian. *ὑπῆλθε χρυσῷ, ὕδατι. subiit aurum, aquam.*

ANNO-

ANNOTAT.

APVD *Latinos multa ex verbis neutris datiuum admittunt propter præpositiones* ad, con, in, *& similes, vt docet Emmanuel. Hinc* immori studiis *&* impallescere, Colludere paribus, Concurrere armatis, *& alia huius generis.*

ACCVSATIVVS POST VERBVM.

I. PLVRIMA verba actionem significantia regunt accusatiuum. ἀδικεῖν τοὺς φίλους *amicos iniuria afficere.* πίνειν οἶνον. *bibere vinum.* ἐσθίειν κρέα. *edere carnes.*

ANNOTAT.

NOMINE verborum actionem significantium *intelligi volumus non tantùm verba Actiua, sed etiam Communia Deponentia, & Neutra; nam & hæc interdum actionem significant vt rectè docet Emmanuel. nisi fortè* φιλεῖν amare, *magis sit actio quàm* μάχεσθαι, pugnare; βιάζεσθαι, cogere, vi adigere; βούλεσθαι, velle.

Non est autem dictum in regula, omnia verba actionem significantia poscere accusatiuum, *sed plurima, quia de omnibus id minime verè affirmari potest: ut si quis contendat nulla verba, quæ superiùs cum genitiuo & datiuo iungi diximus, significare actionem.*

II. APVD Græcos non tantùm actiuum, sed verbum etiam passiuum construi potest cum accusatiuo nominis à se deducti. δίκην δικάζω. *iudicium iudico.* δεῖπνον δειπνῶ *cœnam cœno.* ὕβριν ὑβρίζω. *iniuriam facio.* Hesiod. δῶρον ἐδώρησαν. *donum donarunt.* ἐπιτρέπω σοι ἐπιτροπήν. *committo tibi*

curationẽ aliquam. ἐπιτρέπομαι ἐπιτροπήν. *committitur mihi curatio aliqua.* ὑβρίζομαι ὕβριν. *iniuria afficior.*

III. INTERDVM ponitur verbale in datiuo. χαρᾷ χαίρει. *gaudio gaudet.* ἁμαρτάνει ἁμαρτήματι. *peccat peccato.*

ANNOTAT.

IDEM *Latinis vsitatum est, si non in pasiuis, at saltem in aliis. Hinc* Furere furorem, Cantare cantilenam, Viuere vitam, *& alia huiusmodi.*

IV. ACCVSATIVVM habent verba Reuerendi, αἰσχύνομαι, σέβομαι, τιμῶ, αἰδέομαι· Orandi, vt λιτανεύω, ἱκετεύω. *supplico,* ἀντιβολῶ, *oro.* ἐκλιπαρῶ. Demosth. ὑμᾶς αἰσχύνομαι λέγειν περὶ ἐκείνης τι φλαῦρον. *reuereor vos,* id est, *pudet me apud vos de illa aliquid mali dicere.* Homer. αἰδέομαι Τρῶας. *reuereor Troianos.* Isocrat. τίμα τὸ Δαιμόνιον. *Deum cole.* Demosth. ἀξιῶ ὑμᾶς. *rogo vos.* ἀντιβολῶ τοὺς δικαστάς. *rogo iudices.* Plutarch. ἱκετεύουσι τὰς γυναῖκας. *supplicant mulieribus.*

Prædictis adde verba Miserendi, ἐλεῶ, οἰκτείρω, κατοικτείρω, οἰκτίζομαι. Lucian. οἰκτείρω τὴν τύχην. *miseret me calamitatis.* Psal. 50. 55. 56. ἐλέησόν με Θεός. *miserere mei Deus.*

εὔχομαι, cùm *precari* significat, datiuum regit. εὔχομαι τῷ Θεῷ. *oro Deum.* Quando idem est quod *vouere,* accusatiuum petit. εὔχομαι θυσίαν. *voueo sacrificium.*

V. MVLTA verba habent accusatiuum per ellipsin alicuius præpositionis. Theoc. ἀλγέω τὰν κεφαλάν. *doleo caput.* abest κατά.

VERBA

VERBA EADEM IN CASV DIVERSO.

LICET ex his, quæ hactenus diximus, clarum sit, multa verba cum casu diuerso construi, hîc tamen breuiter in specie quædam notanda sunt.

I. VERBA Memoriæ & Obliuionis, modò genitiuum, modò accusatiuum habent, sicut apud Latinos. Demosth. τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων οὐχὶ μέμνηται. rerum à me gestarum non meminit. Homer. μνῆσαι πατρὸς σεῖο. memento patris tui. Idem: μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγώ. memini hoc factum. Isocrat. ὅταν τὰς λύπας ἀναμνησθῶμεν. quando recordamur dolores. ἀναμνησθέντες φοβεροῦ τινος ὠχριάσαμεν. recordati alicuius rei formidandæ expallescimus. Isocrat. οὐκ ἀμνημονῶν οὔτ' ἐκείνων. neque illorum ero immemor. Demosth. οὔτε ἀμνημονεῖ τοὺς λόγους, οὔτε τὰς ὑποσχέσεις. neque obliuiscitur sermones, neque promissiones. Homer. τοῦδ' οὐκ ἐπιλήσομαι. huius non obliuiscar. ab ἐπιλανθάνω. Xenoph. εἴ τίς τι ἐπιλελησμένος εἴη. si quis quid oblitus esset.

II. VERBVM ἀπολαύω, fruor seu potior, nunc genitiuum, nunc accusatiuum regit. Plato: καὶ μέν τοι καὶ τούτων ἀπέλαυον. & sanè his quoque potitus sum. Aristoph ἀγαθὸν γὰρ ἀπέλαυσ' αὐτοῦ οὐδὲν πώποτε. nihil boni vnquam ab eo accepi.

III. HVC præter verba Sensuum, & alia de quibus passim suprà, spectant etiam hæc. Aristoph. ὄζω μύρου. oleo vnguentum. Theoc. ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον. recens factum. & ὄζω μύρον. πνέει θυμὸν, καὶ πνεῖ θυμοῦ spirat iram. ἐμποδίζω σε, καί σοι. impedio te. & sic de aliis. πειράζω σὲ, καὶ σοῦ. tento te. Lu-

te. Lucian. ἐπειδὴ τάχιστα συνῆκε τοῦ κρείττονος. *simul atque intellexit quod erat melius*. Plutarch. συνεὶς Βροῦτος τὸ πεπραγμένον. *cùm Brutus intellexisset quod factum erat.*

IV. GENITIVVM, datiuum, & accusatiuum habet μέμφομαι, *reprehendo*. Thucyd. ὧν οὐδεὶς ἐμέμψατο *quæ nemo vituperauit.* Exempla datiui & accusatiui attulimus suprà.

V. QVAEDAM verba diuersis casibus iuncta mutant significationem. Herod. πατρὶ τιμωρεῖν *illatam patri iniuriam vindicans*. Actor. 26. τιμωρεῖν αὐτοὺς *puniens illos*. Theodoret. δεῖ τῷ Θεῷ θαῤῥεῖν. *oportet Deo confidere*. Demosth. οὔτε ὁ Φίλιππος ἐθάῤῥει τούτους. *neque Philippus audebat hos aggredi.* ἐκδικῶ σοι. *iniuriam tibi factam vlciscor.* ἐκδικῶ σε. *punio te.* Thucyd ἀμύνονται σφίσιν αὐτοῖς. *defendunt seipsos.* Plutarch. ἠμύνατο τοὺς πολεμίους. *propulsabat hostes* διαφέρει αὐτοῦ. *differt ab ipso.* διαφέρει αὐτῷ. *eius interest refert.*

CAPVT XI.

DE CONSTRVCTIONE TRANSITIVA VERBORVM QVÆ PLVRES SIMVL HABENT CASVS.

DEDIMVS *hactenus regulas de verbis quæ vel vnum casum habent, vel etiam diuersos; sed non simul iunctos, neque se mutuo in oratione sequentes.*

Restat

Restat vt nunc paucas præceptiones præscribamus de verbis quæ casus diuersos simul iunctos & ex se mutuo nexos admittunt.

GENITIVVS CVM ACCVSATIVO.

I. VERBA Accusandi, Absoluendi, Damnandi preter accusatiuum admittũt genitiuum, qui pœnam criménve certum aut incertum significet. Demosth. ἐγὼ γὰρ Αἰσχίνην οὐδενὸς αἰτιῶμαι τῶν ἐν πολέμῳ πραχθέντων. *ego enim Aeschinem nullius eorum accuso, quæ in bello gesta sunt.* καταγινώσκω σε φόνου. *condemno te cædis.* Lysias: προσκαλοῦμαί σε τραύματος. *accuso te vulneris.* Lucian. γράφομαί τινα μοιχείας. *accuso aliq' adulterij.* Plato: κατηγόρουν ἐμὲ οὐδὲν ἀληθές. *de nullo vero crimine me accusabant.* Demosth. ἀφίημί σε τῶν ἐγκλημάτων. *absoluo te criminibus.* Polyb. τοὺς καταιτιαθέντας ἀπολύσαντες τῆς ἐπενεχθείσης αὐτοῖς διαβολῆς. *accusatos liberarunt impacto crimine.* Lucian. ἀφίεμέν σε τῆς αἰτίας. *absoluimus te crimine.*

EXCEPTIONES.

I. ACCVSATIVVM personæ mutant aliquando Græci in genitiuum, & genitiuum rei vel criminis in accusatiuum. Lucian. κατηγορῶ πολλὴν ἄνοιαν αὐτοῦ. *accuso multam eius imprudentiam.* sic, καταγινώσκω σου ἀμαθίαν ἢ κακίαν. *condemno tuam inscitiam, vel malitiam.* Isocrat. τὸ μὲν τελευτῆσαι πάντων ἡ πεπρωμένη κατέκρινε. *fatum decreuit omnibus mortem.*

II. INTERDVM ponitur in genitiuo tam persona quàm crimen. Aeschin. κατηγορῶ σου ἀπαν-

ἁπάντων τῶν τεττάρων. accuso te de omnibus quatuor. Demosth. εἰ μὲν οὖν παρανόμων, ἢ παραπρεσβείας, ἢ τινος ἄλλης τοιαύτης αἰτίας ἔμελλον αὐτοῦ κατηγορεῖν. *quòd si vel violatarū legum, vel falsæ legationis, vel alterius id genus cuiusdam criminis illum accusaturus essem.*

III. Aliqvando ponitur tam persona quàm crimen in accusatiuo. Demosth. αἰτιῶμαί σε τόδε. *accuso te huius.*

IV. In quibusdam effertur persona aut res in datiuo. ἐγκαλῶ σοι τούτου, vel τοῦτο. *accuso te huius criminis.* καταδικάζω σε θανάτῳ. *condemno te morte.*

V. Aliqvando additur præpositio manente vel mutato genitiuo. διώκω σε περὶ θανάτου. *accuso te de capite.* Herodot. τοῦτον πεφυγαδεῦσθαι ἔλεγον ἁλόντα ἐπὶ στάσεσι καὶ πολλοῖς ἁμαρτήμασι, pro στάσεων καὶ πολλῶν ἁμαρτημάτων. *hunc in exilium actum dicebant de seditionibus multisque criminibus conuictum.* Demosth. ἀφίεσθαι ὑπό τινος καὶ ἀπαλλάττεσθαι. *absolui ab aliquo & crimine liberari.*

VI. Genitivvs criminis transit aliquando eleganter in participium. ἀσεβῶν οὕτως ἑάλωκε, pro ἀσεβείας. *impietatis damnatus est.* sic ἑάλω κλέπτων, pro ἑάλω κλοπῆς. *in furto deprehensus est.*

II. Verba Aestimandi, Vendendi, Emendi, Permutandi, Implendi, Priuandi, Liberandi, Arcendi, Satiandi, & similia, præter genitiuum etiam accusatiuum habent: quod in multis fit propter ellipsin particulæ ἕνεκα vel χάριν, vel propter præpositionem, cum qua componuntur.

Æsti-

Æstimandi.

Demosth. ἐστι τοίνυν ὑμῖν νυνὶ σκεπτέον, εἰ τοσούτου τιμᾶσθε τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς κειμένους νόμους. *vobis itaque considerandum est, vtrum tanti faciatis rempub. legésque latas.* D. Chrysost. πολλοῦ τὴν ἡμετέραν τιμώμενος φιλίαν. *magni nostram amicitiam æstimans.* Xenoph. μείζονος δῶρα αὐτὰ τιμῶνται οἱ λαμβάνοντες. *dona illa pluris æstimant qui accipiunt.*

Vendendi & Emendi.

Lucian. πόσου τοῦτον ἀποκηρύττεις; δέκα μνῶν. *quanti istum vendis? decem minis.* Xenoph. πρίασθαι ταλάντου ἐπιστάτην *talento emere præfectum.* Demosth. οὐκ ὠνοῦμαι μυρίων δραχμῶν μεταμέλειαν. *non emo decies mille drachmis pœnitentiam.* Isocrat. πολλοὶ σύμπασαν ἀρετὴν καὶ εὐδαιμονίαν ὀλίγου πωλοῦσι. *multi omnem virtutem & felicitatem parui vendũt.* sic Aristoph. δέομαί σου τοῦτο. *hoc abs te peto.* Idem: ἀπέλαυσ' αὐτοῦ ἀγαθὸν οὐδέν. *nihil boni ab illo accepi.*

Permutandi & alia.

Homer. τεύχε' ἄμειβε χρύσεια χαλκείων. *arma permutauit aurea æreis.* ἀλλάττειν χρυσοῦ ἀργύριον. *permutare auro argentum.* Andocid. ἀναμιμνήσκειν ὑμᾶς τῶν γενομένων κακῶν. *reuocare vobis in memoriam præterita mala.* Demosth. εὐδαιμονήσας Φίλιππον τῆς τύχης, id est, ἕνεκα. *Philippum ob fortunam beatum prædicans.* Plutarch. προτιμᾶν τὴν δικαιοσύνην τῆς βασιλείας. *iustitiam regno præferre.*

ANNOTAT.

VERBA magnifacere, pluris facere, nihili face-

facere, fere circumloquuntur Græci cum genitivo, addita præpositione περὶ. *Isocrat.* περὶ πλείονος ποιεῖ δόξαν καλὴν, ἢ πλοῦτον μέγαν. pluris facit gloriam, quàm magnas opes. *Idem:* τοὺς μὲν ἔχοντας περὶ πολλοῦ ποιοῦ καὶ [illegible]. magni facito & cole. περὶ ὀλίγου ποιεῖν parvi facere. περὶ οὐδενὸς ποιεῖν. nihili facere. περὶ πλείστου. maximi. *Isocrat.* πρὸ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην magni facerem.

Sunt porro nonnulli qui proprias regulas præscribant de verbis genitivum & accusativum, vel genitivum & dativum habentibus; & rursum alias de verbis quæ regunt accusativum & genitivum, vel dativum & genitivum: quasi vero non sit eadem constructio si dicam, δέομαί σου τοῦτο, τοῦτο δέομαί σου, δέομαι τοῦτό σου. *Vel* οὐ μέλει μοι Γύγαο, *vel* οὔ μοι μέλει Γύγαο. non est mihi curæ Gyges.

GENITIVVS CVM DATIVO.

I. MVLTA verba genitivum & dativum possident. Plato: ἵνα δὴ μετέχῃ τῶν πραγμάτων αὐτοῖς. *ut cum ipsis factorum particeps esset.* Xenoph. τοῦ βορβοῦ (?) μεταδιδόναι τοῖς φίλοις δεῖ. *[illegible] etiam cum amicis communicare oportet.* Anacreon: οὔ μοι μέλει Γύγαο *non est mihi curæ Gyges.* Plutarch. ἀμφισβητῶ σοι τοῦ χωρίου. *contendo tecum de prædio.* Demosth. εἴ τι μέλει τῶν ἀνθρώπων τοῖς Θεοῖς. *si qua Diis rerum humanarum cura est.* Plato: διαφέρει μοι τούτου. *hoc mea interest.*

ANNOTAT.

DICIMVS *etiam,* διαφέρει μοι τοῦτο, hoc mea interest. *Plato:* τί σοι τοῦτο διαφέρει; quid hoc tua refert?

refert? *Demosth:* ῷ ἐκείνους σώζεσθαι μάλιστα διέφερεν. cuius multum intererat, vt illi seruarentur.

DATIVVS CVM ACCVSATIVO.

I. VERBA Dandi, Reddendi, Committendi, Promittendi, sicut apud Latinos, ita apud Græcos datiuum cum accusatiuo poscunt. Neque opus est exemplis.

II. VERBA Anteponendi & Postponendi ferè præter accusatiuum genitiuum habent propter præpositiones: vt προτιμᾶν, προαιρεῖσθαι, προτάττειν, προκρίνειν, *anteponere, præferre.* Plutarch. τὸν ἐπιεικῆ προτιμᾶν τοῦ πλουσίου. *virum modestum præferre diuiti.*

ANNOTAT.

MVLTA *alia verba datiuum cum accusatiuo, vel hunc cum illo habent, quæ vsu & lectione notabis. Neque enim omnia regulis comprehendi possunt.* Xenoph. ζητεῖ ... δὰς αὐτῷ πολλὰ καὶ πονηρά. qui multa mala sibi conficit. *Plutarchus:* διαλλάττει τὰς πόλεις ἀλλήλαις. conciliat inter se ciuitates. *Et eadem erit constructio si dicas:* διαλλάττει ἀλλήλαις τὰς πόλεις, *vel* ἀλλήλαις διαλλάττει τὰς πόλεις.

III. NONNVNQVAM ponitur accusatiuus cum datiuo per ellipsin præpositionis κατὰ, vel διὰ, vel alterius. Xenoph. τοῖς φίλοις τὰ δίκαια βοηθεῖν *amicis subuenire in rebus iustis.* Plato: ἐπαινῶ σε ταῦτα. *laudo te propter hæc.*

GEMINI CASVS CVM EODEM VERBO.

I. QVAEDAM verba geminum habent genitiuum. Aeschin. κατηγορῶ σου ἁπάντων τῶν πεπραγμένων. *accuso te de omnibus quæ vor rebus.*

II. QVAEDAM geminum datiuum habent. Demosth. σαυτῷ συνῄδεις ἀδικοῦντι. *conscius tibi eras te iniuste facere.*

III. ALIA duplicem habent accusatiuum: cuiusmodi sunt verba Celandi, Docendi, Rogandi, Monendi, Petendi, Vestiendi. Lysias: τὴν θυγατέρα ἔκρυπτε τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός. *celauit filiam mortem viri.* διδάσκω σε Γραμματικήν. *doceo te Grammaticam.* Lucian. σχεδὸν τὰ αὐτά με ἤρετο *fere eadem me interrogauit*. Plato: ἀναμνήσω ὑμᾶς τὰ τούτῳ πεπραγμένα. *admonebo vos illorum quæ hic gessit.* Demosth. ὑπομνῆσαι τοὺς χρόνους ὑμᾶς, καὶ τὸν καιρὸν ἀνάγκη. *necesse est admonere vos temporum illorum, & occasionis.* Aeschin. τέλη τοὺς παραπλέοντας ἐξέλεγον. *tributa à præternauigantibus exigebant.* Matth. 27. ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. *exuerunt eum chlamyde,* seu *chlamydem, & induerunt eum vestimentis,* seu *vestimenta sua.*

ANNOTAT.

NAM *sacer interpres Græcam structuram retinuit, quæ aliàs voce actiua apud Latinos non est vsitata, quamuis in passiua.* --*Virgil.* —deinde comantem
Androgei galeam clypeumque insigne decorum induitur.

Dicimus etiam, ἀποστερῶ σε τὰ χρήματα καὶ τῶν χρημάτων. priuo te pecuniis. *Et sic de cæteris priuandi verbis.* ποτίζω σε γάλα καὶ γάλακτι. poto te lacte. *Reliqua vsus docebit.*

CAPVT

CAPVT. XII.

DE VERBIS IMPERSONALIBVS.

I. IMPERSONALIA ferè ſequuntur conſtructionem ſuorum perſonalium, & interdum quidem genitiuum habent. Demoſt. *δεῖ γὰρ χρημάτων. opus eſt pecuniis.* Eurip. *ὅταν δ' ὁ δαίμων εὖ διδῷ, τί χρὴ φίλων. quid opus eſt amicis, ſi Deus res ſecundas mittat.*

II. INTERDVM habent genitiuum & datiuum ſimul *μέλει μοι τούτου. hoc eſt mihi curæ. οὐδὲν δεῖ μοι πολέμου καὶ μάχης. non opus eſt mihi bello & pugna.* Plato: *διαφέρει μοι τούτου hoc mea refert. μεταμέλει μοι τῆς ἁμαρτίας. pœnitet me peccati.*

Et cum accuſatiuo. Ariſtoph. *οἴομαι δέ σοι ταῦτα μεταμελήσειν. puto fore, vt te horum pœniteat.*

III. QVAEDAM tantùm datiuum regunt. *προσήκει μοι τοῦτο. hoc mihi conuenit. συμφέρει τῇ πόλει. condacit ciuitati.*

IV. CONIVNGVNTVR etiam cum infinitiuis tam actiua quàm paſſiua impersonalia, more Latinorum. *φιλεῖ γενέσθαι. ſolet fieri. δεῖ μανθάνειν. oportet diſcere.*

CAPVT

CAPVT XIII.

DE CONSTRVCTIONE VERBI PASSIVI.

I. VERBVM passiuum postulat genitiuum cum præpositione ὑπὸ, παρὰ, πρὸς, διὰ. Demosth. ἐξηπάτησθε μὲν ὑμεῖς ὑπὸ Φιλίππου. decepti estis à Philippo. Lucian. πρὸς Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὰ εἰκότα τετίμηται. à Deo & hominibus honore debito affectus est. Halicar. τὰ παρὰ τῆς βουλῆς ὁμολογηθέντα. Concessa à Senatu. Xenoph. σημαίνεσθαί τι παρὰ τοῦ Θεοῦ. significari aliquid à Deo.

II. GRAECI sæpe verbis neutris & aliis, quamuis absolutis, pro passiuis vtuntur, eandemq; constructionem illis tribuunt. Demost. τηνικαῦτα τηλικαύτῃ καὶ τοιαύτῃ συμφορᾷ περιπέπτωκεν ὑπὸ τούτου. tunc in tantam atque talem calamitatem propter istum incidit. Lucian ἀπέθανεν ὑπὸ τῆς γυναικὸς φαρμάκῳ. interfectus est ab vxore veneno. Demosth. ἐφ' οἷς δικαίως ἂν ἀποθάνοις ὑπὸ τῶν δικαστῶν propter quæ merito occidaris à iudicibus. 1. Corinth. 10. ὑπὸ τῶν ὄφεων ἀπώλοντο. perierunt à serpentibus. Lucian. ὑπὸ τοῦ δίσκου ἀπώλετο. periit à disco.

ANNOTAT.

PLVRA exempla adfert Budæus, qui etiam notat Latinos hoc genus dicendi esse imitatos. Terent. Herus, quantum video, ab vxore excidit. ἐκπέπτωκε, *id est,*

est, eiectus & exactus est. *Cic.* Nihil esse valentius, à quo intereat. *Plin.* Periit ab Hannibale.

SOLENT *autem Græci sæpe verbis actiuæ vocis in passiua significatione vti; vt mirum non sit, si illis quoque passiuam constructionem tribuant.* ἀπαλλάττω, liberor: ἀπαλλάττω ὑπό σοῦ. ἀναλαμβάνω, recreor; ἀνακάμπτω, reflector; ῥίπτω, iactor; ἀσκῶ, exerceor: κρύπτω, occultor; *& alia multa, de quibus dictum est lib. 1.*

III. PASSIVA interdum datiuum habent, ablata præpositione. πέπρακταί μοι. λέλεκταί μοι, pro ὑπ' ἐμοῦ. *factum est mihi, dictum est mihi, pro à me.*

IV. PASSIVA eundem accusatiuum, imò alios ferè omnes casus suorum actiuorum retinent. ἐγχειρίζω σοι ταύτην τὴν ἐπιμέλειαν. *committo tibi hanc curam.* ἐγχειρίζομαι ταύτην τὴν ἐπιμέλειαν. *committitur mihi hæc cura.* κρίνεται, καὶ γράφεται κλοπῆς, *accusatur furti.* ἀποστερεῖται χρημάτων, *priuatus est pecunia.* γεγύμνωται τὴν ἐσθῆτα, *indutus vestibus.*

CAPVT XIV.

DE CONSTRVCTIONE COMMVNI OMNIVM VERBORVM.

DATIVVS COMMVNIS CVM PRAEPOSITIONE.

I. PROPRIA pagorum, castellorũ, vrbium, & omnia alia nomina ponuntur in datiuo post quoduis verbum, si interrogatio fiat per

per aduerbium ποῦ; *vbi?* Herodian. διέτριψεν ὀλίγον χρόνον ἐν Ῥώμῃ. *exiguo tempore moratus est Romæ.* Lucian. τῷ παιδὶ τάφον ἐχωσάμην ἐν Ἀμύκλαις. *puero tumulum fodi Amyclis.* ποῦ ἐστι; *vbi est?* ἐν ἀγρῷ, *in agro, ruri,* vel *rure:* ἐν πόλει, *in vrbe:* ἐν ἀγορᾷ, *in foro:* ἐν οὐρανῷ, *in cælo.*

II. NOMINA vrbium, & aliorum locorum, ponuntur interdum in aduerbio. ποῦ ἐστι; *vbi est?* οἴκοι, *domi;* Ἀθήνησι, *Athenis.*

III. INTERDVM omittitur præpositio. Thucyd. στήλας δὲ στῆσαι Ὀλυμπιάσι καὶ Πυθοῖ καὶ Ἰσθμῷ. *columnas esse erigendas Olympiæ apud Pytho & Isthmum.*

IV. SI interrogatio fiat per aduerbium ποῖ; *quò?* vtendum est accusatiuo cum præpositione εἰς vel ἐς: & hoc quotiescunque motus ad locum significatur, siue ille locus significetur nomine proprio, siue appellatiuo. Thucyd. ἦλθον καὶ αὐτοὶ εἰς Ἀθήνας. *venerunt & ipsi Athenas.* ἀφικνοῦμαι εἰς Ῥώμην. *venio Romam.*

V. ACCVSATIVVS mutatur nonnunquam in aduerbium. ἀφικνοῦμαι Ἀθήναζε. *venio Athenas.*

VI. INTERDVM omittitur præpositio. Homer. ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο. *postquam ad naues & Hellespontum venerunt.* Idem: πόλεμον δ' ἴεν. *iuit in militiam.* quamuis hîc potiùs pro aduerbio ponatur.

GENITIVVS COMMVNIS CVM PRAEPOSITIONE.

I. SI interrogatio fiat per aduerbium πόθεν; *vnde?* in genitiuo respondendum est; & hoc quoties-

quotiescunque motus à loco significatur. ἐκ Ῥώμης, Roma: ἐξ ἀγροῦ ἐπανέρχομαι, rure redeo.
II. NOMINA locorum, per quæ motus fieri significatur, ponuntur in genitiuo cum præpositione διά. διὰ τῆς θαλάττης, per mare. διὰ τῆς Ἑλλάδος, per Græciam.
III. GENITIVVS mutatur nonnunquam in aduerbium. Ἀθήνηθεν, Athenis. οἴκοθεν, domo. ἀγρόθεν, ex agro.

CONSTRVCTIO TEMPORIS.

I. TEMPVS accusatiuo efferimus, si interrogatio fiat per πόσον χρόνον; quanto tempore? seu quamdiu? quod fit quotiescunque tempus continuum significamus. Demosth. οἱ χρηστοὶ πρέσβεις οὗτοι καθῆντο ἐν Μακεδονίᾳ τρεῖς ὅλους μῆνας. boni isti Legati tres integros menses consederunt in Macedonia.
II. ALIQVANDO additur accusatiuo præpositio. Diodor. ἐπί τινας ἡμέρας ἡσυχίαν εἶχον. aliquot dies quieuerunt.
III. SAEPE effertur tempus in genitiuo. Lucian. πέντε ὅλων ἐτέων λαλέειν μηδέν. quinque integris annis nihil loqui. Aristoph. πολλοῦ γὰρ αὐτοὺς οὐχ ἑώρακα χρόνου. longo enim tempore illos non vidi.
IV. INTERDVM adhibetur datiuus. Herodian. Σεβῆρος ἐβασίλευσεν ὀκτωκαίδεκα ἔτεσι. Seuerus regnauit octodecim annis. εἴκοσιν ὅλοις ἔτεσιν ἀποδημήσας. viginti annis peregrinatus.
V. HABET hic datiuus nonnunquam præpositionem. παμπλείστοις ἐν ἔτεσιν. plurimis annis.
VI. QVOD si interrogatio fiat per aduerbium πότε; quando? in genitiuo respondebimus.

Lucian.

Lucian. κοιμήσομαι τῆς νυκτός. *dormiam noctu.* Sophocles: μέτεστι οὐ μακροῦ χρόνου. *aderit non longo post tempore.* νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐργάζεται. *laborat dies & noctes.*

VII. ADHIBETVR non rarò dativus. Thucydides: τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ αὐτοῖς ξυνέβη. *eadem autem die ipsis accidit.* Idem: ὑστέρῳ χρόνῳ ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσαν. *posteriori tempore expeditionem susceperunt contra Troiam.*

IIX. ALIQVANDO vtuntur auctores accusatiuo; vt in hac Aristotelis quæstione vides. διὰ τί τὸν μὲν χειμῶνα πρωῒ ἀπὸ τῆς ἕω πνεύματα πνεῖ, τὸ δὲ θέρος, δείλης, καὶ ἀπὸ δυσμῶν; *quare hyeme quidem venti ab oriente flant mane; æstate verò circa crepusculum, seu vesperi, ab occidente?* In qua sententia posuit χειμῶνα & θέρος in accusandi casu, δείλης verò in genitiuo. Demosth. κατέπλευσαν δεῦρο τρίτον ἔτος. *nauigarunt huc tertium abhinc annum.*

ANNOTAT.

VIDETVR *subintelligenda esse præpositio* κατὰ, *cùm ad* πότε *respondetur per accusatiuum* κατὰ τὸ θέρος, κατὰ τὸν χειμῶνα. κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον. *Nam interdum expressa additur præpositio: Lucæ 1.* ἐν μηνὶ τῷ ἕκτῳ. in mense sexto. *& passim alias.* Putant aliqui *etiam in illis* νυκτὸς noctu; ἑσπέρας vesperi; μεσημβρίας meridie; νυκτῶν μέσων, media nocte; *subintelligi præpositionem* ἐπί.

GENITIVVS ABSOLVTVS.

I. QVAE Latini in ablatiuo absoluto enunciant, hæc efferunt Græci in genitiuo. Homer.

οὔτις

ὅτις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο. *nullus me viuente superq́; terram conſpecto.* Demoſth. γενομένης ἐκκλησίας. *conuocata concione.* Iſocrat. τοσούτων ὄντων καὶ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων. *cùm tot ſint priuati & magiſtratus.*

II. ALIQVANDO loco genitiui ponitur datiuus abſolutè. Matth. 8. καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. *deſcendente illo de monte, ſecutæ ſunt illum turbæ multæ.* pro καταβάντος αὐτοῦ. Thucyd. μενόντων ὑμῶν ξύμμαχον γίγνεται, ὑποχωρήσασι δὲ, εὔπορον ἔσται μηδενὸς κωλύοντος, pro ὑποχωρησάντων. *manentibus vobis, pro nobis erit; cedentibus verò facilè occupabitur ab hoſtibus, nemine vetante.*

III. ALIQVANDO loco genitiui ponitur accuſatiuus abſolutè. Halicar. ὡς δὴ ἀκίνδυνον αὐτοῖς τὸ ἔργον ἐσόμενον, pro ὡς ἀκινδύνου αὐτοῖς τοῦ ἔργου ἐσομένου. *quaſi res illis ſine periculo eſſet futura.* Ariſtot. ὥσπερ οὐκ αὐτῷ χώραν τινὰ οὖσαν. *quaſi ei non eſſet aliqua regio,* ſeu *aliquis locus.*

ANNOTAT.

PLERVMQVE *addi ſolet* ὡς *vel* ὥσπερ, *cùm accuſatiuus pro genitiuo abſolutè ponitur.* Ariſtot. ὡς οὐχ ὁμοίως φύσει τῆς διαλέκτου οὔσης καὶ τῆς φωνῆς, ἀλλ' ἐνδεχόμενον πλάττεσθαι. quaſi non ſimilis ſint naturæ ſermo & oratio, ſed fingi ac formari ea contingat. ἐνδεχομένου *dicendum erat.*

IV. ATTICI frequenter pro genitiuo abſoluto vſurpant ſolùm participium neutri generis, numeri ſingularis, in nominandi vel

accusandi casu. Plato: δόξαν δ' ὑμῖν ταῦτα, ἐπορευόμεθα. *cùm hæc nobis visa & decreta essent, ibamus.* Demosth. γεγραμμένον διαῤῥήδην ἐν τῇ συγγραφῇ. *cùm scriptum esset aperte in syngrapha.* Sic μικροῦ δεήσαν, pro δεήσαντος. *cùm parum abfuisset.* ἐξὸν αὐτῷ. *cùm illi liceret.* ἐξὸν φυγεῖν, μὴ ζήτει δίκην. *cùm licet fugere, ne quære iudicium.* ἀκοῦσθὲν αὐτῷ. *cùm iam audisset.* δόξαν ἐμοὶ γράψαι. *cùm scribere statuissem.* & similia multa.

V. Interdum ponitur solùm participium, reliquis casibus suppressis. ἐλθόντων δὲ, *venientibus verò:* subaudi ἀνθρώπων, *hominibus.*

DATIVVS INSTRVMENTI, CAVSAE, MODI, ACTIONIS.

I. Quævis verba admittunt datiuum significantem instrumentum; aut caussam, propter quam aliquid fit; aut modum, quo aliquid fit. κοσκίνῳ ὕδωρ ἀντλεῖν. *cribro haurire aquam.* δόρατι διαπεῖραι. *hasta confodere.* ξίφει κτείνειν. *gladio occidere.* Thucyd. προνοίᾳ πλεῖστα κατορθοῦνται. *plurima bene geruntur prouidentia.* Nicand. ὄμμασιν ἀμβλώσσει. *cæcutit oculis.*

II. Sicut apud Latinos nonnunquam additur præpositio cum, ita apud Græcos σύν. σὺν πολλῇ σπουδῇ. *magna cum diligentia.*

ACCVSATIVVS COMMVNIS SPATII.

I. Accusatiuum Spatij vel Mensuræ admittunt pleraq; verba. Herodian. ποταμὸς ἀπεῖχε τῆς πόλεως σημεῖα ἑκκαίδεκα. *fluuius ab vrbe aberat sexde-*

sexdecim milliaria. Thucyd. ἀπέχει δὲ ἡ Πλάταια τῶν Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα. *abest Platæa Thebis septuaginta stadia.*

II. SPATIVM vel Mensura ponitur nonnunquam in datiuo. διέχει ὁδῷ ἡμερῶν εἴκοσι. *abest via viginti dierum.*

CAPVT XV.

DE CONSTRVCTIONE MODORVM, PRÆSERTIM INFINITIVI.

CVM *suæ cuique linguæ sint certæ loquendi formulæ, ratioque modi, quibus ab aliis secernitur, fit, vt multa eleganter dicantur Græcè, quæ non nisi ineptè dicerentur Latinè; quod cùm in aliis passim, tum verò maximè in modis verborum contingit, vt ex sequentibus exemplis planum fiet.*

1. GRAECI per indicatiuum multa efferunt, quæ nos per coniunctiuum. Aristot. ἡ δὲ κάμηλος πίνει ἥδιον θολερὸν καὶ παχὺ· οὐδ' ἀπὸ τῶν ποταμῶν πρότερον, ἢ συνταράξει. *camelus vero suauius bibit aquam turbidam & crassam; neque priùs è fluuiis bibit, quàm conturbet,* seu *conturbauerit.* Xenoph. παρ' ἐμοὶ δὲ οὐδεὶς μισθοφορεῖ, ὅστις μὴ ἱκανός ἐστιν ἴσα ποιεῖν ἐμοί. *apud me nullus stipendia facit, qui non idoneus sit æqualia mecum facere.* Idem: οὐδὲν γὰρ οὕτω

βραχὺ ὅπλον ἑκάτεροι εἶχον, ᾧ οὐκ ἐξικνοῦντο ἀλλήλων· nulla enim arma tam breuia habuerunt, quibus se mutuò non sauciarent.

ANNOTAT.

PLVRA *exempla adfert Budæus. Et certè notabilis est hæc linguæ Græcæ à Latina discrepantia. Quàm enim male dices Latinè:* Nescio num venit, num fecit: Nescio vtrùm ipse est, vtrùm ipse me percussit: *tam bene dices Græcè;* ἀγνοῶ εἰ ἦλθεν. οὐκ οἶδα εἰ ἐλήλυθε. οὐκ οἶδα, εἰ πεποίηκεν, εἰ ἐποίησε. οὐκ οἶδα εἰ αὐτός ἐστι. ἀγνοῶ εἰ αὐτὸς ἔτυψεν ἐμὲ, εἰ ἐτύφθην ὑπ' αὐτοῦ. Dubito num venturus sit. ἀμφισβητῶ πότερον ἥξει, ἢ ἔρχεται. *Aristot.* ἐπεὶ οὖν οὐκ ἔχουσι μόρια, οἷς περιλήψονται, ἀντὶ τούτων τῇ ὑγρότητι χρῶνται τοῦ σώματος. cùm non habeant partes, quibus se complectantur, *(ad verbum,* complectuntur, *vel* complectentur*)* harum loco vtuntur humiditate corporis. *Latinè dicendum est,* Nescio quid fecerit: *Græcus dicet,* οὐκ οἶδα τί πεποίηκεν, ἢ ἐποίησε.

SEDVLI *porrò præceptoris erit in explicatione auctorum, & has & alias Græcis proprias loquendi formas iuuentuti diligenter demonstrare, vt cùm Græcè scribendum & loquendum est, id non tantùm faciant Græcis vocabulis, sed etiam Græco modo. Quomodo verò Græci indicatiuo vtantur cum particula δυνητικῇ ἂν, dictum est iam in Grammatica: & infrà, cùm de coniunctionibus regulas dabimus, breuiter repetetur.*

II. SAEPE Greci per enallagen indicatiuum pro optatiuo ponunt. Demosth. οὐ γὰρ ἐζήτουν οἱ Ἀθηναῖοι οὔτε ῥήτορα οὔτε στρατηγὸν, δι' ὅτου δουλεύσουσιν εὐτυχῶς· ἀλλ' οὔτε ζῆν ἠξίουν, εἰ μὴ μετ' ἐλευθερίας

αὐτοῖς

αὐτοῖς ἐξέσαι τοῦτο ποιεῖν. non enim quærebant Athenienses Rhetorem vel ducem, per quem feliciter seruirent; sed neque viuere quidem volebant, si id illis cum libertate non liceret: pro δουλεύσοιεν καὶ ἐξέσοιτο. Idem: χρῆν δὲ Σιτοπομπείαν, ὅπως κομισθήσεται, προϊδέσθαι. *oportebat verò videre, quomodo frumentũ conueheretur.*

IMPERATIVVS.

I. IMPERATIVVS postulat vocatiuum apud Græcos & Latinos. Est tamen quando Græci cum nominatiuo illum iungant. Lucian. οὗτος ὁ Πυθαγορικὸς κατάβηθι, καὶ πάρεχε ἑαυτὸν ἀναθεωρεῖν. *Tu vita Pythagorica descende, & te spectandam præbe.*

II. VTVNTVR interdum aoristo imperatiui pro futuro indicatiui. Menand. οἶδ' ὅτι ποίησον, pro ποιήσεις. *scio te facturum.* Eurip. οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; pro δράσεις. *scis quid facturus sis?*

OPTATIVVS.

I. GRAECI libenter loquuntur per optatiuum præcedentibus particulis ὅτι, ὥσπερ, ὃς, ὅσοι, ὅτε, & ὡς. Liban. ὡς εἴτις ζητήσας καρπὸν πολὺν παρὰ τῆς Δημητρὸς, εἶτα τυχὼν ἄχθοιτο τῇ φορᾷ. *vt si quis copiosum fructum à Cerere petiisset, postea, cum impetrásset, prouentui indignatus fuisset.*

II. ALIQVANDO præponitur illi aduerbium optandi εἴθε, aliquando omittitur. Synes. κακῶς ὁ δεῦρό με κομίσας ἀπόλοιτο ναύκληρος. *malè pereat nauta, qui me huc aduexit.* Theoc. —εἴθε γενοίμαν ἡ βομβεῦσα μέλισσα, καὶ εἰς τὸ σὸν ἄντρον ἱκοίμην. *vtinam fierem apis strepera, tuumq; in antrum venirem.*

III. OPTATIVVS sæpe ponitur pro indicatiuo; & Atticorum proprium est optatiuis vti,

vbi natura ad indicatiuum ferebat, vt ait Budæus. Plato: ἔλεγες γὰρ, ὅτι Ζεὺς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν αἰδῶ πέμψειε τοῖς ἀνθρώποις. *dixisti enim, quòd Iuppiter iustitiam ac verecundiam hominibus miserit.* Xenoph. οἱ δ' Ἰνδοὶ εἰσελθόντες ἔλεξαν, ὅτι πέμψειε σφᾶς ὁ Ἰνδῶν βασιλεὺς, καὶ κελεύσειεν ἐρωτᾷν. *Indi verò ingreßi dixerunt, quòd illos miserit rex Indorum, & iusserit interrogare.* pro ἔπεμψε καὶ ἐκέλευσε.

SVBIVNCTIVVS.

SVBIVNCTIVI magnus est vsus apud Græcos & Latinos in ambigendo dubitandoq́. πότερον εἴπω. *vtrum dicam.* οὐκ οἶδ' ὅ, τι φῶ. *nescio quid dicere debeam.*

INFINITIVVS.

I. CVM duo verba simul ponuntur absque coniunctione, alterum ponitur in infinitiuo, sicut apud Latinos. Lucian. δοκεῖς τι ἀληθὲς λέγειν. *videris quiddam verum dicere.*

II. INFINITIVVS nominatiuũ habet, cùm in eadem persona oratio subsistit. Lucian. λέγω εἶναι φίλος. *dico me esse amicum.* φησὶν οὗτος ἀμείνων γεγενῆσθαι στρατηγός. *dicit iste se meliorem esse ducem.*

III. CVM verò in eadem persona non persistitur, accusatiuus adiungitur. Lucian. φημὶ τούτους μάλιστα ἐπαίνου ἀξίους εἶναι. *dico istos maximè esse laude dignos.*

IV. ALIQVANDO cùm in eadem persona manet oratio, accusatiuus adhibetur. Homer. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐμέ φημι λελασμένον ἔμμεναι ἀλκῆς. *neque verò ego me dico oblitum fortitudinis.*

ANNO-

ANNOTAT.

FVSIVS *de his Budæus. Imitati sunt nonnunquam Latini hanc secundam regulam. Lucan.*
—tutumque putauit Iam bonus esse socer. *Ouid.* — sed enim quia rettulit Aiax Esse Iouis pronepos. *De quibus consule Emmanuelem initio Syntaxeos.*

V. QVANDO infinitiuus & verbum præcedens ad eandem personam pertinent, non est opus accusatiuo pronominis. ἔφη ποιήσειν. *dixit facturum*, nimirum *se*. Plutarch. ὑπέσχετο βοηθήσειν. *pollicitus est se opitulaturum.*

VI. VERBVM μέλλω frequenter adiungitur presenti, aoristis, & futuris infinitiui. μέλλω ποιεῖν, *faciam*: ad verbum, *futurus sum facere.* ἔμελλον ποιεῖν. *facturus eram.* ὅταν μέλλῃ εἰσάξειν ad verbum, *quando futurus est introducere*, id est, *quando introducturus est.* λόγος ὁ μέλλων λεχθήσεσθαι, λόγος ὁ λεχθησόμενος. *oratio recitanda.* μέλλω γενέσθαι. *ero.*

VII. INFINITIVVM εἶναι accedente verbo ἐστὶ, vel ἔξεστι, vel ὑπάρχει, vel aliquo simili, dandi vel accusandi casum postulat. ἰσχυροῖς Λακεδαιμονίοις εὐθὺς ἐστιν εἶναι. *continuò Lacedæmoniis fortibus atque robustis esse licet.* Aristid. ἢ τῷ τρόπων πρᾳότητι οὐδέσιν ἄλλοις ὁμοίως ἡμέροις εἶναι δοκεῖν λιπόντες. *vt æquè mansuetudine morum nullis aliis relinquentes, placidi esse videantur.* Demosth. σοὶ δὲ συκοφάντῃ εἶναι ὑπάρχει. *tibi licet esse sycophantæ.*

IIX. ACCVSATIVI participiorum frequenter pro verbis infinitis ponuntur. Demosth. πρῶτον μὲν ἅπαντες μέμνησθε δὶς δεθέντα καὶ χρῶντα.

omnes meministis bis ligatum, bisq́; condemnatum. pro δεθῆναι καὶ κριθῆναι.

IX. Cvm verbis perseuerandi, desistendi, affectionem animi notitiámve significantibus coniungitur participium loco infinitiui. ἀγαπῶν με διατέλει. pro ἀγαπᾶν. *perge me amare.* οὐ παύσομαι φιλῶν, pro φιλεῖν. *non cessabo amare.* μέμνημαι ἰδών, pro ἰδέσθαι. *memini videre.* Aristot. λανθάνει πράττων. *latet alios eum hoc facere, clàm facit.* Aristoph. λέληθας δουλεύων. *oblitus es te seruire.*

X. Idem fit in nonnullis adiectiuis cognitionem significantibus. Lucian. δῆλος εἶ συκοφαντῶν. *manifestus es sycophanta.*

XI. Interdvm tamen non participium, sed infinitiuus prædictis verbis additur. Plutarch. Μέτελλον αἰσθόμενος ἐγγὺς εἶναι, (pro ὄντα) ἀνέζευξε. *sentiens Metellum propè adesse, castra mouit.*

XII. Vsvrpatvr infinitiuus frequentissimè pro coniunctiuo, vel optatiuo, præcedentibus particulis οἷος, ὅσον, ὡς, ὥστε, πρὶν, ἐφ' ᾧ. Lucian. οὐδ' ὀβολὸν ἔχει, ὥστε πρίασθαι βρόχον. *neque obolum habet, vt emat laqueum.* τοιοῦτός ἐστιν, οἷος μὴ ἥδεσθαι. *talis homo est, vt nulla voluptate afficiatur.* οἱ Θεοί εἰσιν οἷοι μὴ μεταβάλλειν. *Dij sunt eiusmodi vt nunquam mutentur.* Isocrates: πολλάκις γέγονεν, ὥστε τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας, ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων κρατηθῆναι. *sæpe accidit, vt qui potentiores essent, ab imbecillioribus vincerentur.*

XIII. Nominativis adiectiuorum eleganter adiungunt Græci infinitiuum. δεινὸς λέγειν, *acer dicere*; id est, *acer & vehemens in dicendo.*

Aeschyl.

Aeschyl. δεινὸς γὰρ εὑρεῖν κἀξ ἀμηχάνων πόρον. *etiam ex desperatis exitum reperire potest.* ὀξὺς ἰδεῖν, *acer videre.* βαθεῖα περάσαι, *profunda transire.* ἔμπειρος ἱππεύειν, τοξεύειν, ᾄδειν, *peritus equitare, iaculari, cantare.*

ANNOTAT.

HINC *illa apud Latinos,* Fortis bellare, Prudens intelligere, Sapiens prouidere, *& similia passim apud Latinos obuia, maximè apud Horatium.*

XIV. INFINITIVVS apud Græcos ponitur frequenter pro imperatiuo. Phocyl. μέτρῳ μὲν φαγέειν, πιέειν καὶ μυθολογεύειν, pro φάγε, πίε, καὶ μυθολόγευε. *moderatè edito, bibito, ac loquere.* Et hoc frequenter fit apud Hesiodum in Ἔργοις.

ANNOTAT.

SVNT *tamen qui subaudiri velint verbum* θέλε, *aut* χρὴ, *aut* προσήκει, *aut aliud simile. Modum hunc loquendi expreßit Virgilius 3. Georg.*

Aestibus at mediis vmbrosā exquirere vallem,
Tum tenues dare rursus aquas, & pascere rursus. *subaudi* conuenit.

XV. GERVNDIA Latinorum in DI, DO, DVM, itemque Supina, supplent Græci per infinitiuum, addito interdum articulo, interdum omisso, cum aliis particulis, vt sunt, ἕνεκα, χάριν· & cum præpositionibus. Herodian ἄριστος ἀκοντίζειν. *peritißimus iaculandi.* Lucian. ὥρα ἡμῖν ἀπιέναι. *tempus est abeundi.* Xenoph. ὥρα πορεύεσθαι ἐστι. *tempus est eundi.* δῶκε φέρειν. *dedit ferendum.* Matth. 20. ἐξῆλθε μισθώσασθαι ἐργάτας. *exiuit conductum* seu *conducere operarios.* Plato: ἦδὲ ἡ ἐμπειρίας

ἀλήπτασθαι. *res comparatu facilis.* Isocrat. ἕνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν. *gratia* vel *caussa augendi rem familiarem.* τοῦ νικᾷν ἕνεκα ἦλθε. *venit vincendi gratia.* Aristot. τὸ πλουτεῖν ἐστιν ἐν τῷ χρῆσθαι μᾶλλον ἢ ἐν τῷ κεκτῆσθαι. *diuitiæ magis sunt in vtendo, quam in possidendo.* Polyb. εὐ πεφυκὼς πρὸς τὸ διαχλευάζειν. *natura aptus ad subsannandum.*

XVI. GERVNDIA in DVM cùm aliquid fieri aut faciendum significant, circumloquuntur Græci per verbalia in τέον. λεκτέον, *dicendum*; ποιητέον, *faciendum*; τυπτέον, *verberandum*: quæ præter suum casum, casum quoq; personæ recipiunt. οὐ δουλευτέον τούτοις. *non est his seruiendum.* Aristot. οὐ ταὐτὰ πᾶσιν ἀποδοτέον. *non eadem omnibus tribuendum est.* Idem: εὐθὺς διαλυτέον τὰς φιλίας. *statim dissoluendum amicitias.*

ANNOTAT.

ITA *enim ad verbum vertitur. qui modus loquendi Latinis quoque placuit.* **Lucret.**

Æternas quoniam pœnas in morte timendum. *Virgil.* —— alii arma Latinis

Quærenda, aut pacem Troiano à rege petendum. *Vide Emmanuelem in constructione infiniti, & de participiis in* DVM. γραπτέον ἐμοὶ ἐπιστολὴν *ad verbum,* scribendum est mihi epistolam, *pro* scribenda est mihi, *vel* à me, epistola.

XVII. ATTICI in his verbalibus vtuntur nonnunquam plurali pro singulari. Lucian. οὐκ ἔτι πιστευτέα τῶν νῦν οὐδενί, pro πιστευτέον. *non est amplius vlli mortalium fidendum.* πορευτέα εἶναι, *eundum esse*; pro πορευτέον, inquit Budæus.

XVIII.

XVIII. ALIQVANDO construuntur verbalia hæc cum suo substantiuo, more adiectiuorum. Demosth. λυτέος καὶ οὐκ ἐατέος ὁ τοιοῦτος νόμος κύριος γενέσθαι νῦν. *soluenda est huiusmodi lex, & non permittenda vt se dominam constituat.* Lucian. οὐ παροπτέος ἀνὴρ, οὐδὲ ἀμελητέος, *non despiciendus vir, neque negligendus.* Idem: συλληπτέα ὑμῖν ἡ παρθένος ἐστί. *comprehendenda est à vobis virgo.*

XIX. VIDENTVR nonnunquam Græci gerundia & supina circumloqui per participia. Isocrat. ἧκον ἀμυνοῦντες. *veniebant opitulatum.* Apoll. βαῖνον ἐποψόμεναι. *ibant spectatum.* Aristot. ὁ ἡττηθεὶς μαχόμενος. *victus pugnando.* μεταξὺ λουόμενος. *inter lauandum.*

ANNOTAT.

HAEC *tamen & similia exempla aliter Latinè reddi possunt, nempe* Veniebant opitulaturi, ibant spectaturæ, Victus in pugna. *Et hæc de infinitiuo.*

CAPVT XVI.

DE CONSTRVCTIONE PARTICIPIORVM.

VSVS *participiorum in lingua Græca adeò frequens est & elegans, vt non immeritò Græci dicantur* φιλομέτοχοι *id est,* participiorum amãtes. *Plurima enim, quæ nos non nisi periphrasi adhibita pluribus efferre possumus, ipsi vnico participio venustissime exprimant; quod*

quod Latinis mirari, rarò verò imitari licet, præsertim pari lepore & gratia. Imò & tunc quoque libenter participiis vtuntur cum aliis verbis æquè commode & breuiter vti possent: cuius rei hoc sit exemplum. Demosth. ὡς γὰρ εἰπεῖν ἁπλῶς, ἅπαντες ἐγνωκότες ὑπάρχειν μοι δοκεῖτε. vt enim vno verbo dicam, omnes videmini mihi cognouisse: *poterat Demosthenes breuius dicere,* γνῶναι, *vel* ἐγνωκέναι. *Idem:* ὅτι εἴη Νικόδημον ἀπεκτονώς. quòd Nicodemum peremerit. ὅτι ἀπέκτονε, ἢ ἀπέκτανε. Idem: οὗτος ἦν ὁ πάντα ταῦτα διοικῶν, *pro* οὗτος πάντα ταῦτα διῴκει. hic omnia administrabat.

Cæterùm cùm ex iis quæ superioribus capitibus de verbis præcepimus, multa participiis sint communia cum verbis; superuacaneum foret, hic plures hac de re præceptiones tradere.

I. PARTICIPIA imitantur verborum suorum constructionem, sicut apud Latinos. ἀμελήσας τῆς παιδείας. *negligens disciplinæ.*

II. PARTICIPIA cum fiunt nomina genitiuum habent, sicut apud Latinos. εἰδυῖα πόνου. *gnara laboris.* μάχης εὖ εἰδότε πάσης. *belli scientes.* διδασκόμενος πολέμοιο. *doctus belli.* τόξων εὖ εἰδώς. *sciens iaculorum.*

III. ALIQVANDO adiunguntur participia verbis, vt eorum significationem augeant. οἶδα ἰδών. *videns vidi.*

IV. INTERDVM abundant participia. ᾤχετ' ἀπιών. *abiit,* vel *abiens abiit.* ληρεῖς ἔχων. *nugaris.* De qua re etiam cap. 2. dictum est.

CAPVT

CAPVT XVII.

DE CONSTRVCTIONE ADVERBIORVM.

ADVERBIA CVM NOMINE.

I. ADVERBIA Demonstrandi nominatiuum vel accusatiuum habent: ἴδε, ἰδοὺ, ἠνίδε, en, ecce. Aesop. ἰδοὺ Ῥόδος, ἰδοὺ πήδημα. *ecce Rhodus, ecce saltus.*

II. GENITIVVM habent aduerbia Loci, Temporis, Numeri, Ordinis, Caussæ, Similitudinis, Separationis, Exceptionis, Copiæ, Celandi, & illa omnia quæ formantur à nominibus genitiuum habentibus, vt sunt Comparatiua, & Superlatiua, & alia quàm plurima, quorum omnium ordine subijciam exempla. ἐγγὺς τῆς πόλεως. *prope ciuitatem.* πλησίον τ̃ ἀγορᾶς. *Prope forum.* εὐθὺ Βαβυλῶνος. *rectà Babylonem.* πόῤῥω Διὸς καὶ κεραυνοῦ. *procul à Ioue & fulmine.* πρόσθε θυρῶν. *ante fores.* ἔξω τῆς πόλεως. *extra ciuitatem.* μεταξὺ κινδύνων. *inter pericula.* εὐθὺς τοῦ δείπνου, τοῦ ἀρίστου. *statim à cæna, à prandio.* μέχρι ἕως τῆς ἑσπέρας. *vsque ad vesperam.* πρωῒ τ̃ ἡμέρας. *matutino tempore.* ἅπαξ, δὶς, τρὶς, τετράκις τοῦ ἐνιαυτοῦ. *semel, bis, ter, quater in anno.* ἐφεξῆς τοῦ ἑνός. *deinceps post vnum.* ἐχομένως τούτων *posthac.* ἕνεκα τῆς ἀληθείας, εὐδαιμονίας.

μονίας. propter veritatem, felicitatem. χάριν τῶν πόνων. *gratia laborum.* ἕκατι τοῦ κέρδους. *propter lucrum.* ποταμοῦ δίκην, ἢ πυρός. *instar fluuij, vel ignis.* δίκην μαγείρων. *more cocorum.* δίχα δώρων. *sine donis.* ἄτερθε πόνων, ἀπάνευθε καμάτων *sine labore.* χωρὶς τῶν ἄλλων. *absque aliis.* πάντα ἔχει πλὴν χρημάτων. *omnia habet excepta pecunia.* παρεκτὸς μοιχείας. *excepto adulterio.* ἅλις ἁλός. *satis salis.* κρύβδα, vel λάθρα τῶν ἄλλων. *clam aliis.* ἀξίως τῶν προγόνων. *dignè maioribus.* μᾶλλον τῆς φύσεως. *magis quàm natura ferat.* μάλιστα πάντων. *maximè omnium.* ἥκιστα πάντων. *minimè omnium.*

III. DATIVVM habent aduerbia congregandi. ἅμα τῇ ἡμέρᾳ. *simul cum die.* ἅμα τοῖς ἄλλοις. *simul cum aliis.* ὁμοῦ τοῖς συμμάχοις. *vnà cum sociis.*

IIII. DATIVVM etiam illa poscunt, quæ fiunt à nominibus cum datiuo iungi solitis. ὁμοφώνως ἄλλοις. *conuenienter aliis.*

V. SICVT nomina nonnulla genitiuum & datiuum postulant, ita quædam etiam aduerbia. πλησίον σοῦ καὶ σοί. *prope te.* ὁμοίως ἀνθρώπου καὶ ἀνθρώπῳ. *similiter homini.* ἐγγὺς τῆς πόλεως, ἐγγὺς τῇ πόλει. *prope ciuitatem.*

VI. ADVERBIA iurandi accusatiuum habent. νὴ τὸν Δία. *ita per Iouem.* μὰ τὸν Ἀπόλλω. *non per Apollinem.*

VII. Si aduerbia negandi cum negatiuis nominibus, siue negantibus aduerbiis coniunguntur, magis negant. Plato: οὐκ ἔστιν ἀνδρὶ ἀγαθῷ κακὸν οὐδὲν, οὔτε ζῶντι, οὔτε τελευτήσαντι. *vir bonus nullum malum habet, neque viuus, neque mortuus.*

VIII. ὦ aduerbium Vocantis, Exclamantis & Admirantis Græcis, Latinis etiam Interiectio, coniungitur cum nominatiuo, genitiuo, accusatiuo & vocatiuo. ὦ λόγος. *ô sermo.* ὦ φρένες. *ô mens.* ὦ σύνεσις. *ô sapientia.* ὦ ἐπιχειρήματα. *ô argumenta.* ὦ ἁρμονία. *ô concinnitas.* ὦ συνθήκη. *ô compositio.* ὦ τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος. *ô meam miseriam.* ὦ τῆς ἀναισχυντίας. *ô impudentiam.* Callimach. ὦ ἐμὲ δειλαν. *ô me miseram.* ὦ Ζεῦ τί λέξω; *ô Iuppiter quid dicam?* Euripid. ὦ μῆτερ, ὦ τεκοῦσα. *ô mater, ô genitrix.*

ANNOTAT.

ADVERBIVM ὦ *oxytonum aiunt esse Admirantis, vel Dolentis;* ὦ *perispomenon Vocantis, vel Exclamantis.*

IX. ALIQVANDO solus genitiuus ponitur, omisso aduerbio. τῆς τύχης, *fortunam:* pro ὦ τῆς τύχης. τῆς ἀσελγείας, τῆς ἀναισχυντίας, *impuritatem, impudentiam:* pro ὦ τῆς ἀσελγείας.

X. GRAECI in inuocationibus vocatiuo & genitiuo vtuntur, vbi Latini vocatiuum & accusatiuum adhibent. ὦ Ἄπολλον εὐδαιμονίας ὑπερβαλλούσης. *ô Apollo magnam felicitatem.*

ALIA alios subinde casus habent, vt φεῦ genitiuum. Lucian. φεῦ τῆς ἀλλαγῆς. *heu mutationem.* οἴμοι τῶν κτημάτων, οἴμοι τῶν ἀγρῶν. *heu mihi ob possessiones, heu mihi ob agros.* Cum recto quoque copulatur. οἴμοι κακοδαίμων. *heu misero.*

XI. VIM superlatiuorum aduerbialium augent Græci adiectione harum particularum, ὡς, ὅτι, ὡς ὅτι, & similium. ὡς βέλτιστα. ὡς ὅτι βέλτιστα, ὅτι βέλτιστα, ὡς οἷόν τε ἄριστα. *optimè.* ὡς ἐδύνατο κάλλιστα. *quàm potuit optimè.*

ADVERBIA CVM VERBIS.

I. ADVERBIA qualitatis frequenter & eleganter construuntur cum verbo ἔχω, διάκειμαι, διατίθεμαι, addito casu illius aduerbij. ἀφειδῶς ἔχει χρημάτων. *prodigus pecuniæ.* οὐκ ἀπείρως ἔχει. *non est imperitus rerum forensium.* ἀρχαίως ἔχει. *homo antiquæ fidei.* εὖ διακείμενος καὶ καλῶς. *bene affectus.*

ANNOTAT.

HAEC *& similia Latinè exprimi non possunt* ... *verbum: malè enim dixeris,* Imperitè habet rerum forensium.

II. VERBVM ἔχω admittit nonnunquam aduerbium qualitatis, addito genitiuo; quem tamen aliàs aduerbium non regit. Halicarn. πειράσομαι λέγειν ὡς ἔχω γνώμης. *conabor explicare sententiam meam.* πῶς ἔχεις γνώμης; *quæ est tua sententia? quomodo affectus es?*

III. ὡς, ὥστε, ἐπειδὴ, πρὶν, πρὶν ἢ, ὅσον, sæpe apud Græcos cum infinitiuo construuntur. οὕτως ... ἀπαίδευτος, ὡς μηδὲν εἰδέναι. *tam est imperitus, ut nihil ipse sciat.* ὡς ἔπος εἰπεῖν. *vt verbo dicam.* τηλικοῦτός ἐστιν, ὥστε πάντας ὑπερβάλλειν *tantus est, vt omnes superet* Isocrat. οὐδενὶ γὰρ τοσαύτην σχολὴν παρέλιπον, ὥστε ἑτέρῳ συναχθεσθῆναι. *nulli enim tantam otij reliquerunt, vt malis alienis afficeretur.* Idem: πολλάκις γέγονεν, ὥστε τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων κρατηθῆναι. *sæpe accidit, vt qui potentiores essent ab imbecillioribus vincerentur.* πρὶν εἰπεῖν. *priusquam diceret.* Matth. I. πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς. *antequam conue-*

conuenirent. πρὶν Κολχίδα γαῖαν ἱκέσθαι. *antequam in Colchidē venirent.* Plato: ἐπειδὴ γενέσθαι ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ Ἀγάθωνος, ἀνεῳγμένην καταλαμβάνειν τὴν θύραν. *postquam verò ad Agathonis ædes venissent, apertas inuenisse fores.*

ANNOTAT.

ALIQVI *hîc subaudiri putant verbum* συνέβαινε, *vel aliud simile.* ἐπειδὴ δὲ συνέβαινε γενέσθαι. *Est verò hæc constructio planè Græca, neq; quidquam cum Latino more commune habet, quam expreßisse videtur Horat. lib. 1 Ode 11.* vt meliùs, quidquid erit, pati; *id est,* vt melius patiaris. *Obtinet porrò accusatiuus huiusmodi vim nominatiui. Illa enim sententia Isocratis, vbi* ὥστε *cum infinitiuo & accusatiuo iungitur, ita reddi potest:* πολλάκις γέγονεν, ὥστε οἱ μείζω δύναμιν ἔχοντες, ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων κρατηθῆσι.

IV. EAEDEM particulæ ὡς, ὥστε, sæpe etiam cum indicatiuo, & cum optatiuo, & interdum cum subiunctiuo construuntur, sicut apud Latinos. ὡς ἴδον, ὡς ἐμάνην. *vt vidi, vt insanij.* Halicar. ὡς μηδὲν ὑπὸ τῶν ὄχλων βιασθείη. *ne qua illi vis à turba inferretur.* ὥστε μηκέτι πολεμήσωμεν. *ne ampliùs bellum geramus.* Isocrat. τοσοῦτό μου καταπεφρόνηκεν, ὥστε ἐλπίζει ῥαδίως ἐπικρατήσειν. *adeò me contempsit, vt etiam speraret se me facilè superaturum.*

ANNOTAT.

Ὡς *in aduerbiali significatione plerumq; indicatiuum habet. Poterant autem duæ proximè antecedentes regulæ ad coniunctiones reijci; sed cùm voculæ illæ in aduerbiis quoque numerentur, visum est eas hoc loco ponere.*

V. ADVERBIA Hortandi, Prohibendi, Optandi, & similia, eosdē ferè modos habent,

quos apud Latinos. φέρε δὴ σκέψασθε. *age considerate.* Lucian. ἄγετε ἄπατε. *agite dicite.* idem: μὴ ἐνόχλει. *ne sis molestus.* Idem: μὴ κέκραχθι. *ne clama.* Theoc. εἴθε γενοίμην. *vtinam fierem.*

VI. IVNGITVR εἴθε etiam cum accusatiuo & infinitiuo. Phocyl. εἴθε σε μὴ θνητοῖσι γενέσθαι πῆμα ποθεινόν. *vtinā non esses mortalibus desiderabile malum.*

VII. PRAEPONVNTVR præterea hæ optatiuæ particulæ αἴθε, εἴθε, & ὡς, præterito imperfecto ὤφειλον, seu ὄφειλον, & aoristo secundo ὤφελον, siue ὄφελον, sequente infinitiuo Homer. 3. Iliad. ἤλυθες ἐκ πολέμου, ὡς ὤφελες, αὐτόθ' ὀλέσθαι. *venisti ex pugna, vtinam ibi periisses.* Ibid.

αἴθ' ὄφελές τ' ἄγονός τ' ἔμεναι, ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι. *vtinā aut natus non esses, aut periisses ante matrimonium.*

ADVERBIA CVM ADVERBIIS.

ALIQVANDO coniunguntur aduerbia cum aduerbiis. Hesiod. νόσφιν ἄτερθε κακῶν. *absque malis* Aristoph. μάλα σφόδρα (ad verbum, *valde valde.*) *magnopere.* πάνυ σφόδρα *omnino.*

ALIQVANDO adsciscunt sibi præpositionem. μέχρι πρὸς τὸν ἥλιον. *vsque ad solem.*

CAPVT XVIII.

DE CONSTRVCTIONE PRAEPOSITIONVM.

CVM *bona pars elegantiæ Græci sermonis in recto præpositionum vsu sita sit, meritò multum operæ & studij*

studij in illis accuratè explicandis ponitur. Tam variè enim & intra & extra compositionem vsurpantur ab auctoribus, vt illarum regulæ breuiter nequaquam expediri possint. Quo fit, vt nos etiam solito longiores in hoc capite futuri simus. Multa tamen vsu & lectione bonorum auctorum cognoscenda prætermisimus. Quis enim omnia regulis concludat? Neque etiam illa, quæ iam libro primo huius Grammatices dicta sunt, hic repetenda duximus.

REGVLAE GENERALES DE PRAEPOSITIONIBVS.

I. PLERAEQVE præpositiones præposito articulo vicem nominis gerunt. *οἱ ἐν ἀγρῷ*, id est, *ἀγροῖκοι, agrestes. οἱ ἐκ τῆς Στοᾶς. Stoici. οἱ πρὸ ἡμῶν. maiores nostri. οἱ σὺν Ἀντωνίῳ*, id est, *Antoniani. τὸ εἰς ἐμέ. officium meum*; subauditur enim *καθῆκον*, aut quid simile. *οἱ μεθ' ὑμᾶς. posteri. οἱ μεθ' ἡμῶν. præsentes, qui nobiscum viuunt. τὰ ὑπὲρ γῆς*, id est, *γήϊνα, terrestria. τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς*, id est, *οὐράνια, cælestia. οἱ πρὸς ταῖς κύλιξι. pocillatores, ministri à poculis. τὰ πρὸς ποσίν. obuia. τὰ ὑπὸ γῆς. quæ sub terra sunt.*

II. PRAEPOSITIONES migrant in aduerbia, quando casus suos amittunt; quod etiam apud Latinos contingit. Demosth. *καὶ μικρόν τι πρός. & aliquid amplius.* Hom. *πᾶσα περὶ χθών. omnis circùm terra.* sic, *Longo pòst tempore, Paucis pòst diebus.*

III. SAEPE subticentur præpositiones, *σὴν χάριν λέγω*, id est, *πρὸς, in tuam gratiam dico.*

ANNOTAT.

DE *Tmesi aliisq́; disiunctionibus vel à suo casu, vel à suo verbo, nihil dicendum est, cùm eædem Latinis quoque vsitatæ sint.*

REGVLAE SPECIALES DE PRAEPOSITIONIBVS.

PRAEPOSITIONES ſunt octodecim; ex quibus ſex monoſyllabæ: ἐν, εἰς vel ἐς, ἐκ vel ἐξ, πρὸ, πρὸς, σὺν, Atticè ξύν.

Duodecim diſyllabæ: ἀνὰ, κατὰ, διὰ, μετὰ, παρὰ, ἀντὶ, ἐπὶ, ἀμφὶ, περὶ, ἀπὸ, ὑπὸ, ὑπέρ. Ex his quædam vnum duntaxat caſum, quędam plures habent, quamuis ferè ſemper diuerſa ſignificatione.

PRÆPOSITIONES CVM GENITIVO.

SOLVM genitiuum habent ex monoſyllabis ἐξ & πρὸ, ex diſyllabis ἀντὶ & ἀπό.

ΕΚ vel ΕΞ.

ἐκ vel ἐξ:

- Ex — ἐξ οἴκου. ex domo. ἐκ καρδίας. ex corde.
- De — *Lucian.* κατεσπάσθη ἐκ τοῦ ἵππου. detractus eſt de equo.
- A, *vel* Ab — *Theoc.* ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα. à Ioue ordiamur. ἐκ νηπίου. ab infantia.
- Præ — *Pind.* ἐξ ἄλλων ὁδὸν ταύταν ἐπίσανται. præ aliis hanc viam norunt.

INTERDVM *Latinè non exprimitur; quod omnibus præpoſitionibus commune eſt.* ἐκ πολλοῦ. multo tempore. *quod etiam in verbis nonnunquam accidit.* ἐκμανείς. furore percitus.

INTERDVM *exprimitur per aduerbium.* ἐκ Θεοῦ ταῦτα γέγονε. hæc facta ſunt diuinitus.

COMPONITVR *cum aduerbiis.* ἐκ τότε. ad verbum, *ex tunc.* ἀπὸ τηλοῦ. *à longè.*

ΠΡΟ.

πρὸ

- **Præ** — *Lucian.* Ὅμηρος καὶ Ἡσίοδος πρὸ τῶν πάντων τὴν ὄρχησιν ἐπαινοῦσι. Homerus & Hesiodus præ omnibus saltationem laudant.
- **Pro** — *Lucian.* πρὸ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν. pro communi vtilitate periculū suscipere.
- **Ante** — *Demosth.* πρὸ ἐμοῦ. ante me. πρὸ θυρῶν. ante fores. οἱ πρὸ ἡμῶν. maiores nostri. πρὸ τοῖν ποδοῖν. ante pedes. πρὸ ὁδοῦ καὶ πρὸ ἔργου. *& contractione,* προὔργου, operæpretium, vtilitas, commodum. *Lucian.* πρὸ ὁδοῦ σοι γένοιτο. profuerit tibi, sit felix. οὐδέν ἐστι προὔργου τοῦτο ποιεῖν. non est operæpretiū hoc facere.

SOLET *autem non rarò præpositio* πρὸ *in compositione & cum suis casibus sequente* ο *vel* ε *coalescere in vnam syllabā.* προὐλίγου, πρὸ ὀλίγου. paulo antè. προὔχω, προέχω, præcedo, præcello. *De quo lib. 1. cap. 13.*

IN *compositione ferè seruat* πρὸ *suum significatum.* προέχω, antecello. προκειμένη τιμωρία. pœna proposita. προάστειον, suburbium; *ad verbum,* quod est ante vrbem.

ANTI.

ἀντὶ

- **Pro** — *Aristot.* ἀντ' οἰκέτου. pro famulo, *id est,* vice famuli. ἀντὶ ἀγαθῶν ἀποδιδόναι κακά. mala pro bonis reddere.
- **Propter, Ob** — οὐκ οἶδ' ἀνθ' ὅτου. nescio quam ob rem.

IN *compositione significat* Pro *&* Contra. ἀνθύπατος, proconsul. ἀνθίστασθαι, repugnare; ἀντιλέγειν, contradicere. *Item comparationem:* ἀντίθεος, similis Deo. *Et vicem:* ἀντευεργετεῖν, ἀντιπελαργεῖν, vicissim beneficium præstare. ἀντίδειπνος, qui alterius loco ad cænam venit. ἀντίδικος, aduersarius in lite, litigans contra alium. ἀντιδικία, contrà litigatio.

ΑΠΟ.

ἀπὸ	E *vel* Ex	τὴν θάλατταν ἀπὸ τῆς γῆς ὁρᾶν. mare è terra intueri. ἀπὸ συνθήματος. ex compacto, ex composito.
	A, Ab	ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. à capite. ἀπ' ἀρχῆς. ab initio.
	Per	*D. Chrysost.* κατελύθη πόλεμος ἀπὸ προσευχῆς. per preces bellum solutum est.
	Absque	*Plutarch.* ἡ ἀπ' ἀνδρὸς οὖσα. quæ absque marito est. οὐκ ἀπὸ τρόπου. οὐκ ἀπὸ πράγματος. non abs re.

IN *compositione idem ferè significat quod extra compositionem, vt vsus te docebit.*

DATIVVS CVM PRAEPOSITIONE.

SOLVM datiuum postulant duæ præpositiones monosyllabæ, ἐν & σύν.

ΕΝ.

In	ἐν οὐρανῷ. in cælo.
Inter	*Plutarch.* τοῦτο ἐν οἴνῳ ἐγένετο. hoc inter pocula accidit.

ἐν

ἐν { Penes } *Demost.* ἐν γὰρ τῷ Θεῷ τὸ τούτου τέλος ἦν, οὐκ ἐν ἐμοί. huius rei exitus penes Deum, non penes me erat.
{ Cum } *Xenoph.* ἐν πέλταις καὶ ἀκοντίοις. cum peltis & ſpiculis.

CONSTRVITVR *interdum* ἐν *cum genitiuo, ſed per ellipſin. Heliod.* ξενιῶ σε οὐκ ἐν ἐμαυτοῦ, ἀλλ' ἐν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ· *ſubauditur* οἴκῳ. excipiam te non in mea, ſed in boni viri domo.

Sic Latinè In Veneris, In Dianæ, *ſubintelligitur* æde, templo.

PRAEPOSITIO ἐν *ſæpe ponitur pro* εἰς. *Sophoc.* θρασὺς ἐν ἐμοὶ, *pro* εἰς ἐμέ. audax in me, contra me. *ſic in Euang. Lucæ 7.* ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ· *pro,* εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν καὶ πᾶσαν τὴν περίχωρον.

RVRSVS εἰς *ponitur pro* ἐν. *Herodot.* τὸν θρόνον εἰς ὃν προκαθίζων ἐδίκαζεν· εἰς ὃν, *pro* ἐν ᾧ. thronus in quo præſidens iudicabat. *Ariſtoph.* κατακλινεῖν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ κράτιστόν ἐστι. optimum eſt vt eum in Aeſculapij templo reclinemus.

ΣΥΝ.

Σὺν *reſpondet Latinæ præpoſitioni* Cum. σὺν Θεῷ. cum Deo. *Sæpe omittitur in Latina interpretatione.* σὺν χάρισι. gratiis fauentibus. σὺν Θεῷ. Deo volente.

IN *pronomine* αὐτὸς *ſæpe intelligitur præpoſitio* σύν. *Lucian.* ἀποτεμὼν αὐταῖς ὠλέναις τὰ πτερὰ, *id eſt,* σὺν αὐταῖς. vnà cum aliis amputans pennas.

ACCVSATIVVS CVM PRÆPOSITIONE.

SOLVM accuſatiuum habent εἰς, Atticè ἐς, & ἀνά.

ΕΙΣ.

εἰς	In	εἰς οἶκον εἰσελθεῖν. intrare in domum. εἰς οὖς λέγειν. in aurem dicere.
	In, *id eſt*, Erga	*Xenoph.* τῇ ὑμῶν εἰς ἐμὲ εὐνοίᾳ. veſtræ erga me beneuolentiæ.
	Ad	εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον. ad Agamemnonem dium.
	Apud	*Pauſ.* διαβεβλημένος εἰς τοὺς Μακεδόνας. apud Macedones infamatus.
	Ad, *id eſt*, Circiter	εἰς τριακοσίους. ad trecentos.
	Ob, Propter	*Ariſtot.* εἰς δικαιοσύνην ἐπαινεῖται. laudatur propter iuſtitiam.
	Contra	εἰς τοὺς Σοφιστάς. contra Sophiſtas.

PONITVR *cum genitiuo per ellipſin.* εἰς διδασκάλου, *pro* εἰς οἰκίαν διδασκάλου. in domũ præceptoris.

ΑΝΑ.

ἀνὰ	Per	ἀνὰ πόλιν. per vrbem. ἀνὰ στρατόν. per exercitum. ἀνὰ Ἑλλάδα. per Græciam.
	In	ἀνὰ στόμα ἔχειν. in ore habere.
	Aduerſus, Contra	*Herodotus:* ἀνὰ ποταμὸν πλέειν. contra fluuium nauigare.
	Singuli	*Matth. 20.* Acceperunt & ipſi ſinguli denarium.

POETI-

POETICE *iungitur cum datiuo. Homer.* χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ. aureo cum ſceptro. ἀνὰ βομοῖς. ſuper aris.

GENITIVVS ET ACCVSATIVVS CVM PRAEPOSITIONE.

GENITIVVM & accuſatiuum habent iſtæ quatuor præpoſitiones, διὰ, μετὰ, κατὰ, ὑπέρ.

ΔΙΑ.

διὰ *cum genitiuo*	Per	*Plutar.* διὰ βίου. per totā vitam. διὰ γῆς καὶ θαλάσσης. per terram & mare.
	Ex	*Plutarch.* δι' ἀλφίτου πεποιημένος. ex farina confectus.
	In	*Halicar.* διὰ χειρὸς ἔχειν. in manu habere.
	Poſt	δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων παρεγενόμην. poſt annos multos adueni.

διὰ *cū ac-cuſatiuo*	Propter	διὰ τί; propter quid?
	Per	διὰ νύκτα μέλαιναν. per atrā noctem. *Hom.* διά τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα. per arma & nigrum ſanguinem.
	A, Ab	*Demoſth.* διὰ θεοὺς ἐσώθην. ſeruatus ſum à Diis.

META.

Μετὰ *cum genitiuo*, cum. μετά σου. tecum. μετὰ μαινομένων μαίνεσθαι. cum inſanientibus inſanire.

INTERDVM *iungitur datiuo. Lucian.* Ὀρφεὺς μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύραν. Orpheus manibus

lyram tenens. *Homerus:*

καὶ τὰ μὲν εὖ δάσαντο μετά σφισιν υἷες Ἀχαιῶν.

& illa quidem rectè inter se diuiserunt Græci.

μετὰ cum accusatiuo	Post	*μετὰ ἡμέρας ὀκτώ.* post dies octo.
	Ad	*Homer. μετὰ Δαίμονας ἄλλοις.* ad alios Deos.
	In	*Thucyd. ἃ μετὰ χεῖρας ἔχοι.* quę in manibus haberet.
	Propter	*Homerus: ἑὸν μετὰ κάλλος.* propter suam pulchritudinem.

KATA.

κατὰ cum genitiuo	De	*κατὰ τῶν πετρῶν ῥίπτειν.* de saxis deijcere.
	Contra	*κατὰ Σοφιστῶν λέγειν.* contra Sophistas dicere.
	Per	*Matth. 26. κατὰ τοῦ Θεοῦ ἐξορκίζω σε.* adiuro te per Deum.
	Post	*κατὰ νώτου.* post tergum, à tergo.
	In	*κατὰ πετρῶν σπείρεις.* seris in petris.
	Sub	*ἔδυ κατὰ τῆς γῆς.* sub terram descendit.

	Secundùm	*Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην.* Euangelium secundùm Ioannem.
	Iuxta	*Thucyd. ὁ κατὰ τοὺς ἐκεῖ.* qui iuxta illos erat.

κατὰ

κατὰ cum accusatiuo
- Pro — κατ' ἀξίαν. pro dignitate. κατὰ δύναμιν. pro viribus.
- In — κατ' ἀγοράν. in foro.
- A — κατὰ νῶτον. à tergo.
- Per — καθ' αὐτό. per se. κατὰ συμβεβηκός. per accidens.

ΥΠΕΡ.

ὑπὲρ cum genitiuo
- Supra, Super, De — ἔστη ὑπὲρ κεφαλῆς. supra caput astitit. *Halicar.* ὑπὲρ ἧς διαλέξομαι ἐν οἰκείῳ τόπῳ. de qua dicam proprio loco.
- Vltra, *vel* Supra — *Herodot.* ὑπὲρ τῶν κήπων ὄρος κέεται. vltra, *vel* supra, hortos mons est.
- Pro — ὑπὲρ ἐμοῦ. pro me. ὑπὲρ ἡμῶν. pro nobis.

ὑπὲρ cum accusatiuo
- Supra, Vltra — *Lucian.* τοὺς Χαλδαίους ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη βιοῦν λόγος. fama est Chaldeos supra, *vel* vltra, centum annos viuere.
- Per — *Apollon.* ὑπὲρ ἅλα ναυτίλλεσθαι. nauigare per mare.
- Præter — *Homer.* ὑπὲρ μόρον. præter fatum, *vel* contra fatum.

GENITIVVS, DATIVVS, ET ACCVSATIVVS CVM PRAEPOSITIONE.

GENITIVVM, datiuum, & accusatiuum habent sex istæ præpositiones πρὸς, παρὰ, ὑπὸ, ἐπὶ, ἀμφὶ, περί.

ΠΡΟΣ

ΠΡΟΣ.

πρὸς cum genitiuo	A, Ab	πρὸς Θεοῦ τὰ ἀγαθά. à Deo ſunt bona.
	Ex, De	ἔπεσε πρὸς οὐρανοῦ. cecidit ex cœlo.
	Coram	*Syneſ.* πρὸς Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἀναίτιος. innocens coram Deo & hominibus.
	Contra	*Halicar.* πρὸς ἐχθροῦ ἐπιφέρων τὴν ψῆφον. ſuffragium ferens contra inimicum.
	Per	*Ariſtoph.* πρὸς Διὸς φράσον. dic per Iouem.
πρὸς cum datiuo	Ad	πρὸς τούτοις. ad hæc. *Lucian.* πολλοὶ ἔκειντο ὀβολοὶ πρὸς τοῖν ποδοῖν αὐτοῦ. multi oboli iacebant ad pedes eius.
	Contra	*Sophoc.* πρὸς Ἀτρείδαισιν ἤχμασας χέρα. contra Atridas armaſti manum.
	Apud	*Plutarch.* πρὸς ἑαυτῷ. apud ſe, ſecum.
	Sub	*Lucian.* πρὸς τῷ τέλει τοῦ βίου. ſub finem vitæ.
	Ad	πρὸς τὸν Θεόν. ad Deum.
	Apud	*Luca 9.* ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς; quouſque ero vobiſcum?
	Præ	*Plato:* σμικρὰ ἂν εἴη πρὸς ταῦτα. parua fuerint præ his.

πρὸς cum accusatiuo:

Contra	πρὸς κέντρα μὴ λάκτιζε. ne calces contra stimulum.
Erga	*Lucianus*: ἡ πρὸς τοὺς ξένους φιλανθρωπία. humanitas erga peregrinos.
Cum	*Halicar.* σπονδὰς ποιεῖται πρὸς αὐτούς. fœdus cum illis facit.
In	*D.Basil.* πρὸς τὸ χεῖρον ἐπιῤῥεῖ. in peius ruit.
Inter	*Isocrat.* τῆς πρὸς ἡμᾶς φιλίας τεκμήριον. amicitiæ inter nos signum.
Secundùm	*Aristot.* πρὸς τὸ πνεῦμα πέτονται. volant secundùm ventum.
Pro	πρὸς τὸ ἀξίωμα. pro dignitate.

ΠΑΡΑ.

παρὰ cum genitiuo:

A, Ab	παρὰ Θεοῦ. à Deo. παρὰ πατρός. à patre.
Ex	λέγειν ταῦτα παρ' ἐμοῦ. hæc illi ex me dicere. *Xenoph.*
Præ, Supra	*Euripid.* ἔχει τίν' ὄγκον Ἄργος Ἑλλήνων πάρα. habet Argos aliquid eminentiæ præ cæteris Græcis.

παρὰ cum datiuo:

Apud	παρ' ἐμοί. apud me.
Inter	παρ' οἴνῳ. inter pocula.
In	*Plutarch.* παρὰ τοῖς ἐμφυλίοις πολέμοις θνήσκειν. in ciuilibus bellis mori.

παρὰ

παρὰ cum accusatiuo	Ad	Lucian. ἄπιθι ἐς τὴν Φρυγίαν παρὰ τὸν Πριάμου παῖδα. Abi in Phrygiam ad filium Priami.
	Apud, Cum	ἀεὶ κολοιὸς παρὰ κολοιόν. graculus semper est apud graculum: *vel* graculus cum graculo facilè congregatur.
	Iuxta	παρὰ τὴν ὁδόν. iuxta viam.
	Præter	παρὰ τὴν φύσιν. præter naturám.
	Inter	Halicar. παρὰ τοὺς κινδύνους. inter pericula.
	Propter	παρ' οὐδὲν ἕτερον. propter nihil aliud.
	Contra	παρὰ πάντα τὰ δίκαια. contra omnia iura.

ΥΠΟ.

ὑπὸ cum genitiuo	Sub	ὑπὸ χιτῶνος. sub tunica.
	A *vel* Ab	ὑπὸ τοῦ πυρὸς καταναλίσκεται. ab igne consumitur.
	Ex, De	ὑπὸ συνθήματος. ex composito, de compacto.
	Per	Herodot. ὑπὸ κήρυκος προηγόρευσε τοῖσιν Ιωσι. per præcones edixit Ionibus.
	Præ	ὑπὸ σπουδῆς. præ diligentia.
	Sub	ὑπὸ τῇ λεοντῇ γελοῖόν τινα πίθηκον περιστέλλεις. Lucia. sub pelle leonina ridiculã tegit simiam.

ὑπὸ

ὑπὸ cum datiuo	Corā	λέγω δὲ ὡς ὑπὸ Θεῷ μάρτυρι. dico verò tanquam coram Deo teste.
	Ex	*Halicar* ὑπὸ τραύματι ἐταλαιπώρει. male habebat ex vulnere
	Cum	*Plutarch.* ὑπὸ φωτὶ πολλῷ· pro μετὰ φωτὸς πολλοῦ. multo lumine.
ὑπὸ cum accusatiuo	Ad	*Homer.* αἴσχιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε. omnium turpissimus ad Troiam venit.
	Infra	*Lucian.* ὁ μὲν ὑπεράνω, ὁ δ' ὑπ' αὐτόν. alter superiùs, alter infra ipsum.

ΕΠΙ.

ἐπὶ cum genitiuo	Super	*Xenoph.* ἐφ' ἵππου χρυσοχαλίνου. super equo aurei freni.
	In	ὀρχούμενος ἐπὶ τῶν θεάτρων. saltans in theatris.
	Coram	*Lucian.* ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων. coram tot testibus.
	Sub	ἐπὶ Κρόνου. sub Saturno.
	Ad	*Lucian.* ἐπὶ σκόπου τοξεύειν. ad scopum iaculari.
	Versus	ἐπ' οἴκου. domum versus.
	Penes	*Halicar.* ἐπὶ τοῦ δήμου ἐστω. sit penes populum.
	Per	ἐπὶ σχολῆς. per otium.
	Cum	*Halicar.* ἐπὶ πολλῆς ἐξουσίας. magna cum potestate.
	Erga	*D. Chrysost.* ἐπὶ τῶν δεομένων πρᾶος. mitis erga egentes.

ἐπὶ cum datiuo	Super	ἐπὶ πίνακι. super tabula, seu disco.
	Penes	Xenoph. ἐπί σοι ἔσαι. penes te erit.
	Ad	Thucyd. ἦν ἐπὶ ποταμῷ. erat ad fluuium.
	In	Halicar. ἐγένοντο ἐπὶ τῇ πόλει κινήσεις. seditiones ortæ sunt in vrbe.
	Post	τίς πρῶτος, τίς δὲ ἐπὶ πρώτῳ; quis primus, & quis post primum?
	Præter	Xenoph. ἐπὶ τῷ σίτῳ, οὐδὲν ἄλλο ἔχειν. præter victum nihil aliud habere.
	Propter	Xenoph. ταῦτα ποιεῖν ἐπὶ τῷ κέρδει. hæc facere propter lucrum.
ἐπὶ cum accusat.	Super	καθίζεσθαι ἐπὶ τὴν ἑστίαν. sedere super focum.
	Supra	Theoc. πλατεῖα δὲ ῥὶς ἐπὶ χείλη. latus nasus supra labra.
	Ad	ἐπὶ δεξιάν. ad dextram.
	Versus	ἐπ' οἶκον. domum versus.
	Aduersus, Contra	Isocrat. ἐπὶ τοὺς ἀνταγωνιστὰς ἀσκεῖν. exercere contra antagonistas.
	In	ἐπὶ γλῶσσαν ἐλθεῖν. in buccam venire.
	Propter	Xenoph. πρός σε ἦλθον ἐπ' ἀργύριον. veni ad te propter argentum.

ΑΜΦΙ

ἀμφὶ cum dativo	Circum	Homer. ἀμφὶ ποδεσσ' ἀράσσκε πέδιλα. circum pedes aptabat talaria.
	Apud	Sophoc. ἀμφί σοι. apud te, vel tecum.
	Propter	Lucian. ἀμφὶ αὐτῇ. propter ipsam.
	Contra	Sophoc. ἀμφ' Ὀδυσσεῖ. contra Vlyssem.
ἀμφὶ cum accusativo	Circa	Lucian. ἀμφὶ δέ μιν ζῶα μυρία ἔστηκεν. innumerabiles circa illum steterunt bestiæ.
	Circiter	Lucianus: ἡμέρα ἤδη ἀμφὶ τὸ λυκαυγές. circiter diluculum est.
	De	Halicar. νόμους τοὺς ἀμφὶ θυσίαν καταστάθέντας. leges de sacrificiis latas.

o

o-

ετα

α ὅπλα.

allenia, & è re-

udæum.

n significant istæ locutiones comitatum vel socios. οἱ περὶ Καίσαρα. *qui sunt partium Cæsaris.* Act. 13. οἱ περὶ τὸν Παῦλον *socij Pauli.*

ΠΕΡΙ.

περὶ cum genitiuo

Circum	*Homer.* περὶ σπείους. circum speluncam.
De	περὶ ψυχῆς. de anima.
Pro	περὶ ψυχῆς μάχεσθαι. pro vita pugnare.
A, Ab	*Lucian.* μεγάλην εἴληφε περὶ Θεῶν τιμήν. honorē magnum accepit à Diis.
Propter	περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας. *Ioan.* 10. non ob, *vel* propter, bonum opus lapidamus te, sed propter blasphemiam.
Præ	*Halicar.* περὶ ἁπάντων. præ omnibus,

περὶ

περὶ cum datiuo	Apud	*Plutarc.* πολλοὺς ἀπέβαλον περὶ ταῖς ἁμάξαις. multos amiſerunt apud currus.
	Circa	*Xenophon :* περὶ τῇ δέρῃ. circa collum.
	Ex	*Homer.* ὃν περὶ κῆρι φίλει. quem ex animo amabat.
περὶ cum accuſatiuo	Apud	*Lucian.* καταράτοις ἀνθρώπους εἶχε περὶ αὐτόν. habebat apud ſe homines execrandos.
	Ad	*Lucian.* ὡς ἔλθοιμι περὶ τοὺς φιλοσόφους. quomodo veniſſem ad Philoſophos.
	In	τά περὶ ψυχήν. illa quæ ſunt in animo.
	Circa	*Ariſtot.* περὶ τὰ φοβερὰ ἡ ἀνδρεία. fortitudo eſt circa terribilia.
	Circiter	*Xenoph.* περὶ ἀρίστου ὥραν. circiter horam prandij.
	Erga	*Halicar.* χρηστὸς περὶ ἡμᾶς ἀνήρ. vir benignus erga nos.

Et hæc de præpoſitionibus.

CAPVT XIX.

DE CONSTRVCTIONE CONIVNCTIONVM.

I. CONIVNCTIONES copulatiuæ & disiunctiuæ eodem ferè modo, quo apud Latinos, construuntur.

II. CONSTRVITVR εἰ cum quouis tempore indicatiui modi. Cum præsenti. Lucian. εἰ ἐθέλεις ὑπέραστος εἶναι. *si vis amabilis esse.* Cum imperfecto. Ioan. 8. εἰ ὁ Θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ. *si Deus pater vester esset, vtique me diligeretis.* Cum perfecto. πειρᾷς μου εἰ μέμηνα. ad verbum, *tentas me, si insaniui. tentas me, num insaniam.* Isocrat. τινὲς ἐκείνους εὐλογοῦνται, οὓς οὐκ ἴσασι εἰ γεγόνασι. *quidam illos laudant, quos, vtrùm nati sint, ignorant.* Cum futuro. Lucian. οὐκ οἶδα εἰ γαμήσεις ἔτι *nescio num ducturus sis ampliùs vxorem.* Cum aoristo secundo. Lucian. εἰ καί τι ἥμαρτον, σύγγνωθί μοι. *si quid peccaui, ignosce mihi.* Cum aoristo primo. ἀγνοῶ εἰ ἔτυψεν. *ignoro num verberauerit.*

III. CONIVNGITVR eadem particula εἰ cum optatiuo & subiunctiuo. Demosth. τῶν ξένων εἰ μετάσχοιεν *si peregrinorum essent participes.* Lucian. εἴσῃ, εἴ σοι προσέλθῃ μόνον. *scies, si tantùm te adierit.* Homer. εἰ δὲ καὶ μὴ δώωσι. *si non dederint.*

IV. EOSDEM modos habent ἐὰν, ἢν, ἂν, ἵνα, ὡς,

ὡς, ὥστε, ὅπως, μὴ, & ſimiles coniunctiones, quarum exempla paſſim ſunt obuia. κἂν vero ferè coniunctiuo gaudet.

V. CONIVNCTIO ἂν dupliciter vſurpatur: primò δυνητικῶς, id eſt, ita vt potentiam & facultatem ſignificet: ſecundò ἀοριστολογικῶς, id eſt, indefinitè & indeterminatè. Primo modo coniungi poteſt cum omnibus modis & temporibus; ſecundo modo plerumque coniunctiuum habet. ὅ, τι, ἂν λέγῃς. *quodcunque dicas.* ὅσῳ ἂν διαφέρῃς. *quantumcunque differas.* Interdum etiam optatiuum. ἡνίκ' ἂν εἰπεῖν τι κατὰ τούτων δέοι. *cùm oporteret quidpiam dicere aduerſus hæc.* De particula ἂν multa iam diximus libro primo.

VI. ὅταν, ὁπόταν, *quando, ſiquando*; ἐπὰν, ἐπειδὰν, *poſtquam, ſi*; cum coniunctiuo plerumq; iunguntur. Demoſth. χαίρομεν ὅταν τις ἐπαινῇ τοὺς προγόνους ἡμῶν. *gaudemus cùm quis maiores noſtros laudat.*

ἐπεὶ & ἐπειδὴ, *poſtquam*, indicatiuum habent.

ὅτι, *quòd*, habet indicatiuum & cõiunctiuum.

Neque verò plura dicenda videntur de coniunctionibus, cùm earum cognitio non tam regulis quàm vſu & lectione egeat, vixq; fieri poſſit, vt iuuentus minutias illas Grammaticas de coniunctionibus memoriæ mandet.

CAPVT XX.

DE CONSTRVCTIONE FIGVRATA.

SICVT apud Latinos, ita apud Græcos tres virtutes, oratio habere debet; vt emendata, vt dilucida, vt ornata sit. quibus virtutibus totidem vitia contraria sunt: nam emendatæ, barbara; dilucidæ, obscura; ornatæ, inornata aduersatur.

DE SOLOECISMO ET BARBARISMO.

DE *his, cùm ab Emmanuele optimè explicentur, nihil hic dicendum arbitramur; maximè cùm iisdem ferme modis solœcismus & barbarismus committantur in Græca lingua, quibus in Latina. Illud verò diligenter cauendum est, ne si quid in auctoribus Græcis occurrat, quod solœcismi vel barbarismi speciem præ se ferat, continuò solœcismum barbarismúmve ab illis admissum pronuntiemus. Non enim solœcismi, sed solœcophane dici solent illa, quæ non ex ignorantia, sed de industria, vel ex quadam docta incuria à magnis auctoribus sunt scripta, cuiusmodi plurima occurrunt apud Græcos; vt illud Aristotelis:* οἱ δὲ οὐδὲ τοῖς συνδιαμένουσιν ἐν ταῖς ἀτυχίαις ἀξιοῦσι πιστεύειν, ὡς ἐξαπατῶντας καὶ προσποιουμένους. alij ne iis quidem, qui in rebus aduersis nobiscum permanent,

manent, credendum exiſtimant, quippe qui ſimulent & decipiant. *Recta constructio exposcebat,* ὡς ἐξαπατῶσι καὶ προσποιουμένοις. *Demosth.* οὐ προσέχεον ὑμῖν ἐστι τοῖς τούτων λόγοις, εἰδότας, ὅτι οὐκ πάντων τούτων, *&c. pro* εἰδόσι. non attendendum eſt horum ſermonibus à vobis, ſcientes, *pro* ſcientibus. *Isocrat.* δεόμεθα οὖν ὑμῶν ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι τῶν λεγομένων ἐνθυμουμένους *vbi à genitiuo ad accuſatiuum contra communem regulam fit tranſitus. Cuiuſmodi alia multa exempla adjecit Budæus, vt ſunt illa Sophoclis de duabus ſororibus loquentis:* ἴδεσθε τώδε τὼ κασιγνήτω. videte duas ſorores. *pro* τὰ κασιγνήτα. *& paulo pòst:* ψυχῆς ἀφειδήσαντε vi. æ prodigæ. *pro* ἀφειδησάσα. *&* τηλικοῦτος *epithetum Electræ, & alia multa. Sed, his omiſsis, figuras, quæ & verbis & orationi ornamento ſunt, breuiter attingamus, quia Græcis fere cum Latinis ſunt communes.*

ENALLAGE.

ENALLAGE eſt, cùm vna orationis pars pro alia, vel attributum pro attributo ponitur. cuius rei paſſim iam in toto hoc libro, & in primo quoque, varia exempla adduximus. Nam & nomina pro aduerbiis, & hæc cum articulo pro illis, & præpoſitiones cum articulo pro nomine, & ſæpe, quamuis ſine articulo, pro aduerbiis, itemque participia pro nominibus vſurpantur. Modus item cum modo permutatur, & ſæpe tempus cum tempore, itemque genus cum genere, & caſus cum caſu, & numerus cum numero.

ECLIPSIS.

ECLIPSIS figura est, cùm id, quod in oratione deest, foris omnino petendum est. Iulianus: ἐγὼ δὲ εἰ καὶ Δαίδαλον τῆς τέχνης ἐπαινῶ, τῆς γνώμης οὐκ ἄγαμαι· assumendum est foris ἕνεκα. *ego vero etiamsi Dædalum propter artem laudem, animum tamen illius non probo.* Lucian. ὡς βαθὺν ἐκοιμήθης ὦ τέκνον· subauditur ὕπνον. *quàm profundum dormiuisti somnum, ô fili.*

Patet autem hæc figura latissimè, ac ferè per omnes orationis partes manat, sicut apud Latinos; eiusque satis multa exempla passim toto hoc libro sunt allata.

ZEVGMA.

ZEVGMA figura est, cùm id, quod in oratione desideratur, è proximo assumitur, manente eodem genere, numero, casu, cæterisq; attributis. Isocrat. Τελαμῶνος μὲν Αἴας καὶ Τεῦκρος ἐγεννήθη, Πηλέως δὲ Ἀχιλλεύς. *Telamone Aiax & Teucer natus est, Peleo autem Achilles.* Quòd si quis hoc exemplum omnibus numeris explere velit, dicendum erit: Τελαμῶνος μὲν ἐγεννήθη Αἴας, καὶ Τελαμῶνος ἐγεννήθη Τεῦκρος, καὶ Πηλέως ἐγεννήθη Ἀχιλλεύς. Anacreon: ἱερὸν γάρ ἐστι Φοίβου κιθάρη, δάφνη, τρίπους τε *sacra enim Phœbo sunt cithara, laurus, tripus.* Oratio hæc explenda est, vt prior, repetitione verbi ἐστὶν ad singulos rectos. Aristot. ἔοικε καὶ τὴν μορφὴν γυνὴ καὶ παῖς. *similis est forma mulier & puer.*

SYLLEPSIS.

SYLLEPSIS est, cùm id, quod in oratione deest, è proximo aſſumitur, mutato tamen genere, aut numero, aut caſu, aut aliquo è cæteris accidentibus. Homer. παρθενικαί δὲ καὶ ἠΐθεοι ἀταλὰ φρονέοντες. *virgines & iuuenes teneri.* Theodor. πενία καὶ πλοῦτος ἀναγκαῖα τῷ βίῳ. *paupertas & diuitiæ neceſſaria ſunt vitæ.* Homer.—ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα εἵαται ἐν μεγάροις ποτιδέγμεναι. *vxores & liberi ſedent in ædibus exſpectantes.* Ariſtot. ἀὴρ καὶ ὕδωρ καθ' ἑαυτὰ τῇ φύσει λευκά. *aër & aqua ſuapte natura alba ſunt.* αἱ δυναστεῖαι, καὶ ὁ πλοῦτος, διὰ τὴν τιμὴν ἐστὶν αἱρετά. *poteſtas & diuitiæ propter honorem expetendæ ſunt.*

ANNOTAT.

IN *his ſimilibusq; exemplis, vt oratio ſuis numeris plena ſit, neceſſariò genus & numerus mutanda erunt.* παρθενικαὶ ἀπαλὰ φρονέουσαι. teneræ virgines. καὶ ἠΐθεοι ἀπαλὰ φρονέοντες. ἀὴρ καθ' ἑαυτὸν τῇ φύσει λευκός ἐστι, καὶ ὕδωρ καθ' ἑαυτὸ τῇ φύσει λευκόν ἐστι. *Et ſic de cæteris.*

PROLEPSIS.

PROLEPSIS eſt, cùm dictio aliqua totum ſignificans præceſſit, quæ rurſum in partibus intelligitur, neque explicatur. Lucian. ὁμοπάτριοι πολλάκις ἐκ μιᾶς γαστρὸς, ὁ μὲν ἄρσην, ἡ δὲ θήλεια γίνονται. *ſæpenumero ex eodem patre, eademq; matre, naſcuntur alter maſculus, altera fœmina.* ἀετοὶ δύο ἔπτησαν, ὁ μὲν ἀπ' ἀνατολῶν, ὁ δὲ ἀπὸ δυσμῶν. *duæ aquilæ volarunt, altera quidem ab oriente, altera ab occidente.*

Aristot. ἔχουσιν ὁ μὲν αἴσθησιν, ὁ δὲ ἐπιστήμην. *habent alter sensum, alter scientiam.*

ANNOTAT.

IN *his exemplis dictio totum significans est* ὁμοπάτριοι, *partes* ἄρσην καὶ θήλεια, *vbi rursus,* ὁμοπάτριος ἄρσην, ὁμοπάτριος θήλεια, *dicendum erit, si orationem velis integram efficere: quod etiam in altero exemplo faciendum est,* ὁ μὲν ἔπλει ἀπὸ ἀνατολῶν, ὁ δὲ ἔπλει ἀπὸ δυσμῶν.

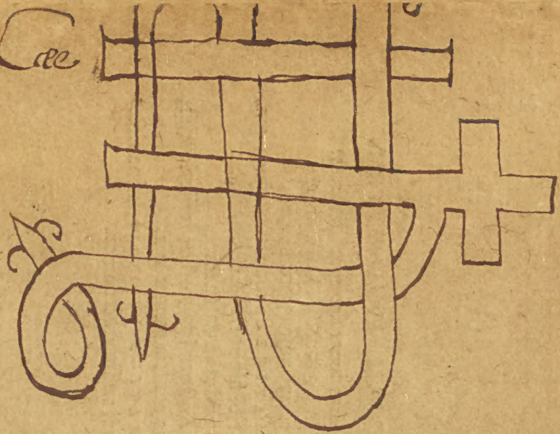
Et hic finis sit Syntaxeos. Nam quæ orationem inornatam & obscuram reddunt, vt Cacophaton, Tautologia, Macrologia, Pleonasmi, Hyperbata cum suis speciebus, studiosus adolescens apud Emmanuelem exactè explicata reperiet, cumq; à Græcis nihil omnino differant, non est quod hic inutiliter repetantur.

FINIS.

AD STVDIOSAM IVVENTVTEM.

QVID Graiûm penitas iuuat explorare latebras?
Quid Graiûm indagas abdita sensa, puer?
Niteris incassum, cæcisque ambagibus hæres,
Te nisi GRAMMATICE duxque comesque regat.
GRAMMATICE tibi fila potis Minoidos instar
Tendere, quæ neuit Musa Pelasga soror.
GRAMMATICE Auctorũ labyrinthos mille docebit;
Mille per anfractus conscia pandet iter.
Ergo age, GRAMMATICEN sociam ne desine victus
Quærere, quærendi tædia vincet amor.

Joannes Lee

ει χζο ... [illegible]

αf ζabοt εις quartu tantu αγζ ονα λεμιο ροσtos

m patrio quartu λι οπεζ χαλα χq μελα posunt

m patrio et dantte rasu quartu simul iste

αvos πεζι αζυροι παζα οπο χὰ επε wite roquunt

~~Ἐχ πεθ χαq ἀνλι απο ... [illegible]~~

~~Thomas Frostus~~

Thomas Frostus.
Anglus.

~~Thomas Frostus~~
~~Anglus~~

α χζο χαqανλι, απο πατζιονε ...

...st habet ... quartum tantum atque ανα [illegible]
... patrio quartum di υπερ καλα καγμελα [illegible]

colorchecker CLASSIC
calibrite
mm